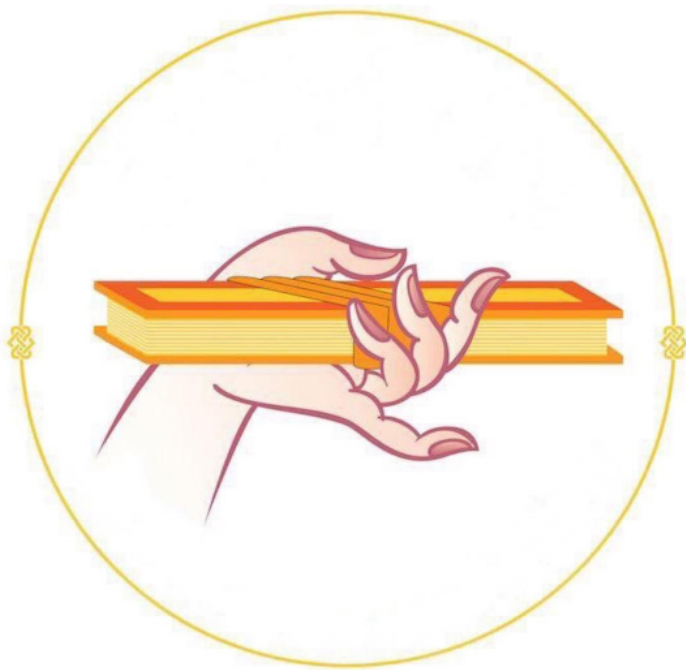

རང་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཨ་ཕགས་རྒྱུ་ལ་ལྟོ་སྟོན་ཚུ་བཟང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠

དཀར་ཆག

མཚོད་བརྗོད།	༡༠
གཉིས་པ། རང་རག་གི་སྤྱི་བཤད།	༡༢
གསུམ་པ། རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གཉིས།	༣༡
དང་པོ། རང་རིག་འདོད་ཅེས་ཀྱི་བྱེད་ཅེས་ཀྱི་བཞུགས་ལ་གཉིས། ...	༣༡
༡༣ མེས་ཅན་ལས་འདོད་པའི་རང་རིག་གཙོ་མོར་བཤད་པ་ལ་བྱག།	༣༡
དང་པོ། མེས་ཅན་ལས་རང་རིག་འདོད་དཔོན་པའི་རྒྱ་མཚན།	༣༤
གཉིས་པ། རང་རིག་མེས་པའི་ཕྱང་འཁོད་པ།	༤༢
གསུམ་པ། རང་རིག་གི་རྩོམ་པའི་བཤད་པ།	༤༦
བཞི་པ། རང་རིག་གི་མིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་རྒྱ་བཤད།	༥༤
ལྔ་པ། རང་རིག་མེས་དང་མེས་ལྷན་མོགས་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ།	༥༦
ཕྱེད་པ། རང་རིག་རྒྱུ་བཟུང་བྱི་རིགས་པ་གཉིས།	༦༠
དང་པོ། རྒྱལ་གཉིས་རྒྱལ་པའི་རིགས་པ།	༦༡
གཉིས་པ། དེ་པའི་རིགས་ལས་རང་རིག་རྒྱལ་པ།	༦༢
༢༣ ཞུང་ལྷན་མེས་པའི་འདོད་པའི་རང་རིག་བཤད་པ།	༦༤

གཞིས་པ། རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱོད་པའི་ཕྱག་ས་ལ་གཞིས།	
༡༣ དབྱ་མ་ལས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་སྐྱེལ་ལ་བརྒྱད།	༩༥
དང་པོ། དབྱ་མ་ལས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་མདོ་ལྷང་འགོད་པ།	༩༩
གཞིས་པ། དབྱ་མ་ལས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་བརྟན་བཙུག་གི་ལྷང་། ..	༡༠༠
གསུམ་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་སྐྱེལ།	༡༠༡
བཞེད་པ། ལྷ་ལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་སྐྱེལ།	༡༠༢
ལྷ་པ། ལྷོ་བ་དཔོན་ཡེག་ས་ལྟན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ལས་རང་རིག་མི་	
བཞེད་པའི་སྐྱེལ།	༡༡༣
བྱུག་པ། ལྷོ་བ་དཔོན་རྩ་བ་བྲག་ས་ལས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་སྐྱེལ།	༡༡༤
བརྟན་པ། རང་རིག་འགོག་སྐྱེལ་གྱི་དོན་བཟུ།	༡༡༧
བརྒྱད་པ། དབྱ་མ་པའི་ཕྱག་ས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྐྱེ་སྐྱེལ་ལ་གཞིས། ...	
.....	༡༡༥
དང་པོ། དབྱ་མ་འཆུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་སྐྱེ་སྐྱེལ།	༡༡༥
གཞིས་པ། ལྷོ་བ་འཆུག་ལས་གསུངས་པའི་བྱ་བ་སྐྱེ་སྐྱེལ།	༡༡༥
༡༣ ཞུང་ལྷང་ལྷོ་བ་སྐྱོད་ལས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་སྐྱེལ།	༡༥༥
བཞེད་པ་མཆུག་གི་དོན།	༢༠༠

སྒྲིབ་སྒྲིབ་།

༡༡། འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཕྱིར་ཆགས་པའི་བོད་ཆོས་ལྟན་
གྱི་ཞིང་ཁམས་ནི་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་མང་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟན་ཞིང་། ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གིས་ཉ་ཅང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཅིག་ཡིན་པས།
དེང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་ཕྱི་ཁག་ནང་དུའང་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་
གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་དང་། སྒོ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་
མཐོང་ཆེན་དང་རིང་མིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒོ་བ་ཆོན་དུ་གཏན་འབེབས་ཉི་
བ་སོགས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དགའ་འོས་པའི་གནས་ཚུལ་
བྱང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་མཇུག་དང་ཉི་ཤུ་པའི་མགོ་སྟོད་
དུ་སྤྱི་གླིང་བ་འགས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་མའི་ཆོས་
ལུགས། ཞེས་ཞུ་ནག་ཅིག་གཡོགས་པ་དེའང་ཤེས་གསལ་པ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ལ་ལུགས་རྒྱུ་བཞུགས་སྤྱོད་དང་བཀའ་
དྲིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ཟིན་ཅིང་། བོད་

བརྒྱད་ནང་བཟུན་ནི་དཔལ་ཏྲུ་ལེན་ནས་བརྒྱད་པའི་མདོ་ཐུགས་
བྱང་འབྲེལ་གྱི་བཟུན་པ་བསྐྱད་མེད་ཡིན་པའི་རང་མདངས་ཀྱང་
ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་རྗེ་གསལ་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། དེར་མ་ཟད་
ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་
ཆོས་ལུགས་ཞེས་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་དོ་སྣང་དང་
དགའ་མོས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྒྱལ་པའི་གལ་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་
མཁན་གྱི་གཙང་འཕྲོ་ཡང་འཕར་བཞིན་ཡོད།

ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དང་གསུངས་ལས་
འབྱུངས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་གྲངས་ལས་འདས་པའི་གས་ནས་ལོང་ཆེན་
བཟུན་པའི་སློན་མེ་མཆོག་གིས་ཀྱང་བཟུན་འགྲོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་ཐུགས་
ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཕགས་ལུལ་གཉིའི་བྱས་པ་གྲ་
ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་གསར་
འཛུགས་ཀྱིས་སློབ་བྱ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ཙམ་གནང་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་
ཅན་དུ་བསྐྱེད་བསྐྱོངས་མཛད།

ཕན་ཡང་། གྲ་ཆང་འདིར་འབྱོར་ནས་ད་ཆ་མི་ལོ་ཕྱིལ་
པོ་ཉེར་གསུམ་འདས་པའི་རིང་། ལོང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་
དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྐྱོང་དང་བྱམས་བཙེའི་བཀའ་དྲིན་ལ་
བརྟེན་ནས་འདི་གའི་གྲ་ཆང་དང་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་
སོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་ཡིས་མཆོན་མདོ་ཐུགས་གཉིས་
ཀར་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་ནི་སྤོང་

གསུམ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱིས་བཀང་སྟེ་སྤུལ་ཡང་གཞལ་བར་དཀའ།
 ད་ལམ། འཕགས་ཡུལ་གཞིའི་བྱིས་པ་གྲ་ཚང་མུག་
 འདེབས་མཛད་ནས་མི་ལོ་ཁྱིལ་པོ་ཉེར་ལྔ་འཁོར་བའི་མཛད་སྟོའི་
 ཆོགས་མགོན་དུ་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པ་ནམས་གྱི་ལྷ་འདྲེན་པ་སྤྲན་
 མ་མཆིས་པ་ལྷམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
 ཞབས་སོར་འཁོད་གནང་མཛད་བཞིན་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་
 དང་། ལྷོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་མཆོག་ནས་ཀྱང་མི་ལོ་ཁྱིལ་པོ་
 ཉེར་ལྔ་ལྷག་གི་རིང་སྤྱི་ངལ་འདྲིམས་མེད་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་
 བའི་དོན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་སྦྱས་པའི་བདག་
 སོགས་སྟོབ་བྱ་ནམས་སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སྤྱི་བཟུང་བའི་
 བཀའ་དྲིན་གྱི་སྤྱང་པོའི་ཆ་ཤས་ཅམ་གསལ་ཆེད་དུ་གྲས་པས་ (རང་
 རིག་གི་བསྟན་བཅོས་) ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་ཆེད་དུ་བཙུམས་
 ཁུལ་བཀྲིས་པར་ལགས་ན། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས། རྟོར་བར་
 ཟིང་གི་འབྲུལ་བ་བདག་ལ་མེད། །པ་སྤྲ་མའི་ཞབས་རྟོག་སྦྱབ་པས་
 འཇལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་ཆོ་ཐོས་པར་བསྐྱལ་ཁུལ་བཀྲིས་
 པའི་གྲ་རྒྱུང་ཞིག་ལ་རྟོར་དང་བར་བེད་གི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ཐོག་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱགས་ཀྱང་མི་མཉེས་པས། མེ་
 རྟོག་རྒྱུང་ཡང་ལྷ་རྗེས་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར། གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་
 དོན་ལས་བཙུམས་པའི་ (རང་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་) འདི་ཉིད་
 བཀའ་བཞིན་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་དང་སྤྱགས་དགུས་པའི་མཆོད་

སྒྲིན་རུ་འབྲུལ་རྒྱ་དང་།

དེ་བཞིན། གྲུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་མི་ལོ་ཉེར་གསུམ་
ལྷག་གི་རིང་། འབད་དང་རྩེ་ལ་བ་མི་དགོས་པར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབད་འབྲུངས་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་བསྟེན་མ་
དགོས་པར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མཐུན་
སྟེན་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ཀྱ་ལོ་མ་པ་གནང་བའི་ཐུགས་རྗེ་
བཀའ་དྲིན་ནི་ངེ་སྤྱིད་བསྐྱལ་བའི་མཐར་ཡང་གཞུལ་བར་མི་རུས་པ་
དང་། དྲིན་ཆེན་ལ་དྲིན་རུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་དེབ་འདི་འཕགས་
ཡུལ་གི་ཉིའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་
གཉེར་ཁང་བཅུགས་ནས་མི་ལོ་ཉིལ་པོ་ཉེར་ལྷ་འཁོར་བའི་རུས་
བཟང་འདིར་འབྲུས་མང་ཡོངས་ལ་འཚམས་འདྲི་དང་རྟེན་འབྲེལ་
ཞུ་རྟེན་རུ།

ཨ་ལགས་རྗེ་སྤུལ་སློ་གྲོས་ཚོས་བཟང་གིས་

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༧ ཉིན།

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། ཚྲིགས་གཉིས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་ཐུགས་ཟེའི་དཔལ། །
ཚུད་ལྡན་སྟིགས་མའི་མགོན་མེད་སྟེ་རྒྱའི་ཚྲིགས། །
ལེགས་པར་འབྲེན་ལ་སྟོང་སྟོབས་ཆེར་བཞེས་པའི། །
ཟླ་མེད་སྟོན་པར་རྟག་ཏུ་གུས་པས་འདུད། །

མདོ་རྒྱད་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་དོན། །
གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞི་སོ་སོའི་ལྷགས་སུ་ནི། །
ལུང་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོ་ལ་ཐོགས་མེད་པའི། །
འཕགས་ལུལ་པཎ་གྲུབ་བརྩ་བརྩན་རྣམས་ལ་འདུད། །

རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་དུ་མའི་མན་ངག་དང་། །
སྟན་བརྒྱད་ཟབ་མོའི་ཉམས་རྟོགས་གདམས་ངག་རྣམས། །
རི་བཞིན་སྟེལ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་བཞི་ཡི་སྟོལ། །
བཏོད་མཁན་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལ་འདུད། །

དེ་ཡང་འཁོར་འདས་སྒྲང་དོར་ནམ་གཞག་ཀྱན། །
ཡོད་མེད་ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་སྨི་གཙོ་ཡིས། །
བྱེད་པར་འདོད་པ་སྤྱི་རོལ་ཐུ་སྟེགས་ལུགས། །
རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་ཞལ་དུ་རྒྱང་ལྟར་གྲགས། །

འཇིག་རྟེན་ལེགས་ཉེས་ཤེས་བྱའི་ནམ་གངས་སོགས། །
བཟང་ངན་ཀྱན་རྟོག་ནམ་དབྱེ་ཚད་མས་འབྱེད། །
ཚད་མའི་རྒྱབ་རྟེན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས། །
མདོ་སེམས་ལྷང་རིགས་བརྒྱ་སྤྱག་དག་གིས་སྤྲ། །

ཕན་ཚུན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོས་གྲུབ་སྤྲ་མོ་ཡིས། །
ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས། །
རྟོགས་སྤུབ་བདེན་པའི་ཚོས་དེ་དགོས་མེད་ཅེས། །
ཁྲ་གྲགས་རིགས་པའི་ང་རོ་ཁམས་སུ་སྟོན། །

གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དག། །
འཕགས་ཡུལ་རིགས་ལམ་སྤྲ་མོའི་དགོངས་པའི་བརྩད། །

རང་རང་ལུགས་སུ་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་མཛོད། །
ལུང་རིགས་གསེར་གྱི་སྒོ་འཕར་སོ་སོར་བྱས། །

སྒྲིལ་གསུམ་ལས་གསུངས་པའི་རང་རིག་དོན། །
གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞིས། །
རི་བཞིན་བཀྲལ་བའི་ཟབ་བསྐྱིད་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་། །
དེང་འདིར་ལྷ་བའི་ཁུར་ཆེན་སུ་ཡིས་ལན། །

དེ་ཕྱིར་བཙོན་པ་བཞེན་ལ་མི་སྟོ་ཞིང་། །
གཞུང་ལུགས་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོག་ལ་ཁོམ་མེད་པའི། །
སྒོ་ལྷན་དོན་གཉེར་ཆོགས་ནམས་བདེ་ལྷག་ཏུ། །
འཇུག་ཕྱིར་གཞུང་འདི་བསྐྱུན་ལ་དགའ་བས་བཏྲས། །

གཉིས་པ། རང་རག་གི་སྦྱི་བཤད།

དེ་ཡང་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙ་
གཅིག་ཕྱོན་རྒྱའི་གས་ནས་ནམ་འདྲེན་བཞི་པ་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་
ནི་དང་པོ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་
གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་འོག་མིན་སྟུག་པོ་
བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་ལོངས་སྤྱིའི་ངོར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

དེས་ན། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚང་ལ་མ་ཁོར་བ་སྟོན་
 རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ནི་ནམ་མཁའི་སྐར་
 ཚོགས་དང་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ལྟར་གངས་ཀྱིས་མི་ལོངས་ཤིང་། འགོ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ཁམས་ཀྱང་མི་གཅིག་པས་སེམས་ཅན་
 ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚན་གཅིག་གསུངས་ཐབས་བྲལ།

ཡིན་ན་ཡང་། སྟོན་པས་སྟོན་བསྐལ་པ་མང་པོར་ཚོགས་
 གཉིས་ལ་བསྐབས་པའི་འབྲས་བྱར་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་
 དང་། མོས་པ། དབང་པོའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མཁྱེན་ཅིང་དེ་དག་
 དང་འཚམས་པའི་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པར་ཐེངས་དང་པོ་
 འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོར་ཤམ་ཐབས་ལྷུ་མ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་ཐོག་མར་བསྐལ་པ་ནས་བཟུང་སྐྱ་ཆེའི་
 སྟོན་རྩལ་ལྟར་ཏ་སིར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 དང་། སྐྱ་ཆེའི་བར་རུ་བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རིར་བཀའ་བར་པ་མཚན་
 ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། སྐྱ་ཆེའི་སྟོན་རྩལ་ལྟར་པ་ཅན་ལ་
 མོགས་པར་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་མཚོན་ཆོས་
 ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས།

གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བས་ཆོས་

སྤང་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཆེད་དུ་གསུངས་ཀྱང་
 གནས་སྐབས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དྲང་
 རིས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་བོད་
 ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་དེ་དག་གི་
 དགོངས་དོན་དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་སོ་སོར་བཀྲལ་
 རྒྱུ་ལས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་བྱང་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་
 སྤྲོ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་པ། སེམས་ཅམ་པ། དབུ་མ་པ་དང་བཞིའོ། །

བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་མདོ་སྟེ་པ་ནི། གཙོ་བོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་
 སུའི་རྣམ་གཞག་སྤྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་བཀའ་ཐ་མའི་གྲས་
 ལེགས་སྟེའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྲོ་བར་བྱེད། དབུ་མ་པས་ནི་བཀའ་བར་པ་
 མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤྲུ་ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་
 སྤང་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་མཐའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་དབུ་སེམས་གཉིས་ཏེ་གྲུབ་
 མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞིར་གྲངས་རིས་པ་དང་། ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཐེག་པ་གསུམ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ཐེག་པ། ཐེག་

ཆེན་ཐེག་པ་སྟེ་གསུམ་འབྱུང་བ་དང་། འཕྲོ་བ་བྱེད་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་གྱི་མདོ་གཉིས་དང་ཉན་
རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་
གཉེར་མཁན་དབུ་མེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ་ཞེས་དབྱེ་ཡང་མི་
ཆོག་པ་མེད་དོ། །

ཡང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ལ་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཆོས་ལྷགས་གཞན་དག་གིས་
བཤད་པ་བཞིན་ཡུལ་དང་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་མི་འདོད་
པར་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་འཛོག་ཅིང་། དེ་
འདྲ་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཕྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་པཌ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལ་
གཙོ་བོ་ཁྱེད་མི་གཏུགས་པར་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཇི་
མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་
ལམ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་
དགོས་པའི་སྟོན་བཟང་པོ་ཞིག་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་
ཏི། མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྟེན་
བཅད་བརྟེན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟན་ལ་ང་ཡི་
བཀའ། །ཁྱེད་བར་བྱ་ཡི་གྲས་ཕྱིར་མིན། ། ཞེས་གཙོ་བོ་དྲི་མ་མེད་
པའི་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་འཛོག་དགོས་པ་བཀའ་བསྩལ་ཏི། །

དེས་ན། གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཞིག་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་གཙོ་
 བོ་གནོད་པ་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་ལ་
 གཏུགས་ཤིང་། དཔེར་ན། གཞིའི་རྣམ་གཞག་བདེན་པ་གཉིས་ལས་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་བྱམ་པ་ཡོད་མེད་ནི་གཞན་ཞིག་གིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་
 བའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་པར་དེ་ཡང་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱམ་
 པ་ཡོད་པ་སྟབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་དང་ཚད་མས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བདག་མེད་ལྟ་
 བྱ་ཡང་། ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་སྟབས་བྱེད་དང་ཚད་མས་རྟོགས་
 པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་བཞི་
 ཀའི་ལུགས་ལ་འདྲ་བ་ཡིན།

འོ་ན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚས་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་མེད་ནི་རང་རང་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ལ་
 གཏུགས་དགོས་ན། ཚད་མ་རང་ཉིད་ཡོད་མེད་གང་ལ་གཏུགས་
 དགོས་སམ་ཁེ་ན། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ཡོད་མེད་ནི་བྱམ་པ་རྟོགས་
 པའི་མིག་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་བཞི་
 ཀས་སྣ་ལ། འོ་ན། བྱམ་པ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཡོད་མེད་དེ་ཉིད་ཅི་
 ཡིས་ཤེས་སམ་ཁེ་ན། རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལན་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་

བཞི་ཀས་ལན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཏབས་ཤིང་། སོ་སོའི་ལན་དེ་ཡང་
རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ལ་གཏུགས་ཡོད།

དེ་ཡང་། བདེ་སྤྱོད་པ་དང་སེམས་ཅན་པ། རྣམ་འབྱོར་
སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པས་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ནི་རང་ཉིད་དང་དུས་
མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་
འཛིན་རྣམ་སྟེ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ཅས་རང་རིག་འདོད་མཁན་
ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་གིས་རྟོགས་ཞེས་ལན་
འདེབས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་འདི་དག་
གི་ལྷགས་ལ་ཤིན་དུ་འགངས་ཆེའོ། །

ཕྱི་བླ་སྟེ་བ་དང་། བདེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། ཐལ་
འགྱུར་པ་བཅས་ཀྱིས་ནི་མིག་ཤེས་དེ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པར་མི་
བཞེད་པས་དེའི་འགྲུབ་བྱེད་རང་རིག་ལས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་སྟེ་
ལ། རྒྱས་པ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར།

དྲི་བ་དེའི་ལན་དུ་རང་རིག་ཡོད་པར་སྟེ་མཁན་རྣམས་
ཀྱིས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པར་
སྟེ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་གིས་འགྲུབ་པར་སྟེ་བར་བྱེད་ན།
ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་བཞི་ལས་རང་རིག་འདོད་མཁན་དང་མི་
འདོད་མཁན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པའི་ཚུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཕྱི་བླ་སྟེ་བ་ནི། གཙོ་བོ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་ཕྱེ་
བླ་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའི་

ནམ་གཞག་སྒྲ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞུང་དེ་དག་ལས་སློ་རིག་གི་ནམ་
གཞག་སྒྲ་བས་རང་རིག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་ཐོན་
ཞིང་། རང་རིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་གཞིའི་
ནམ་གཞག་དང་འགལ་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་རིག་མི་འདོད།

མདོ་སྡེ་པ་ལ་ལྟུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རིགས་
པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ལས་ལྟུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་
མདོ་སྡེ་པ་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲ་བ་དང་། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་ནི་རང་རིག་གི་དོན་
དང་ཐ་སྙད་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པས་རང་རིག་མི་འདོད་
ཅིས་མཁས་ནམས་བཞེད།

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ནི་ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་
མདོ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དང་དེ་དག་ལས་ནི་རང་
རིག་གི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཐོན་པར་མ་ཟད་ལྟུང་རིགས་གཉིས་གྱི་
སློ་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཡོད་པས་རང་རིག་བཞེད་དོ།

འདིར་ཅུང་དོགས་པ་ནི། ལྟུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་
ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ལ་
འརྒྱལ་མིན་ཆ་མ་འཆོལ་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་གང་དང་
གང་མདོ་སྡེ་པ་འདིས་ཁས་ལེན་པ་དང་སྒྲ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་
མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པར་བཞག་པ་རེད་དམ།

1 གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྡེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ༩༥ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།

ཡང་ཡུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་མི་
འདོད་པ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཅི་ཞིག་འཛོག་མིན་
དང་། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བར་ཐལ་མིན་དབྱེད་རྒྱ་འདུག

ཡུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་
ཚུལ་ནི། གུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དབྱ་མའི་མཐའ་
དཔྱད་ཆེན་མོ་ལས། འོ་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་འདོད་པས་
བྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་དེའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་པ་མཛོད་ལྟར་
འདོད་པའི་ཡུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་པར་
འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་སྤྲུལ་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།² ཞེས་དང་།
གྲུབ་མཐའ་ལྟན་པོའི་མཛེས་རྒྱན་ལས། འོ་ན་ཀྱང་ཡུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་
གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་པའི་རྣམ་བཞག་གསལ་བར་བཤད་
པ་མི་སྤང་ངོ་།³ ཞེས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་གསུངས།

ཡུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་པའི་
ཚུལ་ནི། རྒྱལ་མཚོག་སྤྲོ་སྤྲོང་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་
མདོ་སྡེ་པའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་སྐབས་སུ་ཕྱི་དོན་དང་རང་རིག་
གཉིས་ཀ་བདེན་ཞེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་འཛོག་སྟེ། ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་

2 དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱད་ཡུང་རིགས་གཉིས་མཛོད་ཐབ་དོན་གུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་
ངོགས། འོག་གངས་ ༤༡༡ གྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟེ་ལྟན་པར་མ།

3 གྲུབ་མཐའ་ལྟན་པོའི་མཛེས་རྒྱན། འོག་གངས་ ༡༤ ལྟ་ཆའི་པར་མ། གྱི་ལོ་ ༡༠༠༡

པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུ་ལས། ཕྱི་དོན་དང་
 རང་རིག་གཉིས་ཀ་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་རིགས་
 ཏེ།⁴ ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པ་
 ཡིན་ན་རང་རིག་འདོད་པས་བྱུང་པར་བཞིན་དེ། གྲུབ་མཐའ་རིན་
 ཆེན་སྤེང་བ་ལས། རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་བདེན་ཞེན་གྱིས་
 ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ། མདོ་
 སྡེ་པའི་མཚན་ཉིད།⁵ ཅེས་རང་རིག་བཞིན་པའི་ཚུལ་གསུངས།

སེམས་ཙམ་པ་ལ་ལྷུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་དང་རིགས་པའི་
 རྒྱུ་འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལས་རིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲུང་
 གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་འདོད་དེ། རིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་
 སེམས་ཙམ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་རྩོགས་སྤྱང་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་
 ཚད་མ་སྡེ་བརྒྱན་མདོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་འབྲུངས་ནས་གཞི་
 ལམ་འབྲས་གསུམ་སྤྱོད་ཞིང་། གཞུང་དེ་དག་ལས་རང་རིག་གི་རྣམ་
 གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་རང་རིག་བཞིན་དོ། །

ལྷུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་
 པའི་ཚུལ་འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་འགས་བཞིན་དེ། ལྷུང་གི་རྒྱུ་
 འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྷའི་

4 གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུ་ལས། སོག་གྲངས་ ༡༡༩ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

5 གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ། སོག་གྲངས་ ༣༥ རོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།

རྒྱུ་ལྟར་འབྲུངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲུངས་གསུམ་སྟེ་བར་བྱེད་ཅིང་
གཞུང་དེ་དག་ལས་རང་རིག་གི་ཐ་སྟད་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྒྱ་མཚན་དུ་སྟེན་བྱེད།

དེ་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དབུ་
མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སེམས་ཙམ་པ་
དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྟབ་མཁན་དང་འདྲོད་མཁན་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ་སྟུང་། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེའི་རྒྱུ་
འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་མི་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ས་སྡེ་ལས་རང་རིག་མ་བཤད་ཅིང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབང་
མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། ཡང་དབང་མངོན་
ཡིད་མངོན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་དག་པའི་མངོན་སུམ་
བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་།⁶ ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡིན་ན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་གི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་
མི་བཞེད་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་ལྟར་
པོའི་མངོས་རྒྱན་ལས། རིགས་པའི་རྒྱུ་འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པས་
མངོན་སུམ་ལ་དབང་ཡིད་རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི་

6 དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཉེར་མངོན་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་
ངོགས་ ༤༢༩ ཐའེ་བླན་པར་མ།

འདོད་དོ། །ལུང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་གསུམ་
 འདོད་ཀྱང་རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ནི་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ།
 རྩེ་བཅུན་དམ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེས་ས་སྒྲེའི་རྩེས་
 འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་དེ། ས་སྒྲེ་ལྷ་ནས་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ནའང་། ལུང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་
 རང་རིག་མི་འདོད་པས་བྱབ་པ་ནི་རྩེ་བཅུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལལ་གྱིས་
 མི་བཞེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་གཉིས་ཀ་འདོད་
 པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱབ་མཐའ་ཆེན་
 མོའི་རྣམ་བཤེས་པའི་ཐད་ཏུ་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་རང་རིག་གི་སྤྱང་བྱ་
 ཙམ་དེའི་སྟོབས་ལས་བྱང་བས་རྟོག་པས་དེ་དག་གཟུང་འཛིན་ཏུ་
 སློ་འདོགས་ཀྱང་དེས་སློ་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་གཉིས་ནི་རྩུན་ཡིན་ལ།
 གཉིས་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དབུ་མའི་མཐའ་
 དཔྱད་ལས། རང་ལུགས་ལ། རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱང་
 པར་ཡོད་དེ། རང་རིག་འདོད་མཁན་དང་། རང་རིག་གི་གོ་དོན་
 དང་། གཞན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། དབུ་མ་པས་བཀག་
 ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། མདོ་སྒྲེ་པ་

7 བྱབ་མཐའ་ཆུན་མོའི་མཛེས་རྒྱན། རོག་གངས་ ༡༣༧ ལྷ་ཆའི་བར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་དང་ལུང་གི་
 རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་པ་པལ་ཆེར་
 གྱིས་འདོད་ལ། རང་སྡེ་ལྷག་མས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།⁸ ཞེས་ལུང་
 གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རིག་འདོད་པར་
 གསུངས་པས་ཁ་ཅིག་དེ་སློབ་དཔོན་སུ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། རང་
 རིག་མི་འདོད་མཁན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་པ་པལ་ཅིག་
 དེའང་སུ་ཡིན་མིན་དབུང་པར་འཆོལ།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་འགས་རང་རིག་
 འདོད་སྒོར་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་བཞེད་དེ།
 དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་ལས། འདིར། རང་རིག་འདོད་མཁན་ངོས་
 གཟུང་བ། རང་རིག་གི་གོ་དོན། གཞན་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྱུབ་
 ཚུལ། རང་རིག་སྐྱེ་ཚུལ། དེ་དབུ་པ་པལ་བཀག་ཚུལ་དང་ལྔ་ལས།
 དང་པོ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་དང་། ལུང་
 གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 དབུ་པ་པལ་ཆེ་བ་སྡེ་སྐབས་འདིའི་སྒྲགས་སྡེའི་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་
 ཙམ་པའོ།⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན། བཀའ་དབང་པལ་ཆེ་བས་ས་སྡེ་ལས་རང་རིག་

8 དབུ་པ་པལ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལུང་རིགས་གཉིས་མཛོད་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་
 རོགས། སོག་གངས་ ༢༥༥ གྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟེའུ་ལྷན་པར་མ།

9 དྲང་ངེས་འཇུག་རོགས། སོག་གངས་ ༥༢༣ མེར་སྦྱང་དཔེ་མཛོད། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

གི་ཐ་སྟད་མ་བྱུང་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ལྷང་གི་ཆེས་འབྲང་གི་སེམས་
ཙམ་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་ཏེ། ལྷགས་འདི་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པ་རང་རིག་གིས་
བརྒྱབ་དགོས་པ་ལས་གཞན་སྐྱབ་བྱེད་མི་རྟེན་པས་སེམས་ཙམ་པ་
ཡིན་ན་རང་རིག་འདོད་པས་བྱབ་ཅེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ།

གལ་ཏེ། ལྷང་གི་ཆེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་
ལ་རང་རིག་གི་དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་ན། ལྷགས་
འདིར་དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས། མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་
རུང་། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་ཤེས་སོགས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
འགོད་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རུས་ཕྱིས་ལྷལ་ཅན་དྲན་པ་
བརྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་འང་ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་འགོད་རྒྱ་མེད་ཅིང་
རུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཁས་ལེན་ཁིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྤར་
ཚུང་བྱེད་རང་རིག་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལས་མི་རྟེན་པས་
རང་རིག་ངེས་པར་དུ་འདོད་དགོས་པ་ནི་འོས་མེད་གིས་གྲུབ་སྟམ་
སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བརྟན་ལྷན་པོའི་མངོས་རྒྱན་ལས། དེའི་མཇུག་
ཐོགས་སུ། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཁིང་། ། ཁྱེས་
སོགས་གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་
གསུངས་པའི་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ལ་དཔག་ན་ཡང་ཐོགས་མེད་སོགས་གི་
ཆེས་སྤྱ་འབྲང་པའི་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཀ་འདོད་མཁན་
གི་སེམས་ཙམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་དོ།

འོན་ཀྱང་། འཇུག་པའི་རང་རིག་འགོག་པའི་གསུང་དེ་
 དག་གིས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ཡང་མི་འགོག་
 པ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དེ་
 ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་རིག་གིས་གྲུབ་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱུ་བ་
 ལ་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་
 ཤེས་པ་གང་རུང་ཞིག་གིས་འགྲུབ་དགོས་ལ། རོན་གཞན་གྱིས་གྲུབ་
 བ་ནི་ཐུག་མེད་རུ་འགྱུར་བས་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཤེས་པས་གྲུབ་
 པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དབང་གི་གཙོ་བོ་ཤེས་
 པ་བདེན་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པ་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་
 དད་པས་སྦྱང་པར་བསྐྱུ་བ་པ་ལ་ཡང་རང་རིག་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་
 འཛིན་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་མེད་རུ་མི་རུང་བས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གལ་ཆེ་བས་ཀྱང་རང་རིག་བཞིན་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །¹⁰ ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པའོ། །
 རང་རྒྱད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་རང་
 རྒྱད་པས་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཐུན་
 པར་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པས་རང་རིག་

10 གྲུབ་མཐའ་ལྷན་པའི་མཛེས་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༡༣༥ ལྷ་ཆའི་བར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

གི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པར་སྒྲིབ་དགོས་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 དབུ་མ་པས་ཡུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སེམས་ཅན་པ་གང་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་མིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་
 ཅན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་སེམས་ཅན་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ལྷགས་
 ལྟར་ན་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཀྱང་རང་རིག་
 མི་བཞེད་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ནི་
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་
 པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། ལྷགས་འདིས་
 སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་ཐ་སྟད་ཏུ་རྣམ་བདེན་པ་
 ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །¹¹ ཞེས་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་
 མ་པ་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་དང་མཐུན་པར་རྣམ་བདེན་པའི་སྦྱགས་
 སུ་གསུངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་
 བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟད་ཏུ་མེད་པར་བཞེད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་
 སྟད་ཏུ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བཞེད་པས། དེ་དག་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་
 རྣམས་དེ་དག་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་

11 དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ སྒྲོ་སྒྲིང་པར་ཟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧

འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྔ་ཙམ་ལ་སྟོན་ནས་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །¹²
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོལ་
འབྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མདོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་
རིག་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཆོག རྣམ་ཤེས་
བེམས་པོ་རང་བཞིན་ལས། །བརྒྱུག་པ་རབ་དུ་སྐྱེས་པ་སྟེ། །བེམས་
མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་རྣམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོགས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་དང་མ་འབྲུད་པ་བདག་ཙམ་རིག་པ་ཙམ་ལ་
གཞེལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་བདག་དང་ཐ་དད་པའི་དོན་སྤྱོད་བའི་
བདག་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ལས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་སྟོན་
པས་ཏེ། །རིག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ནི་རང་རིག་
པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །¹³ ཞེས་རྩ་འགྲེལ་བཀོད་ནས་སྟོབ་དཔོན་

12 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ ཤོག་གངས་ ༘༠༦ ཐའེ་ལན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠

13 རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ས། ཤོག་གངས་ ༤༠

ཞི་འཚོས་མདོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་སྐབ་
བྱེད་རྒྱ་དང་ངེས་འབྱུག་ངོགས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་ལས་
གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟག་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ།

བརྟག་པ་དང་པོ། སྤྱིར་ན་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཙྰ་ཆོག་དེས་
རྣམ་ཤེས་དག་ནི་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཉིད་ནས་
བེམས་རྒྱལ་ལས་ལོག་ཅིང་གྱིས་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཅིང་། རང་
གི་ངོ་བོ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་རང་རིག་གི་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་བ་ལས་
མདོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་
པའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་དོན་རྒྱ་མི་འགྲེལ་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། དབུ་མ་
རྒྱན་གྱི་ཙྰ་ཆོག་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་ས་སྐྱ་པརྟེན་ཀྱན་དགའ་
རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་
ནི། ། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །རང་སྤྱི་སྡོན་མེད་
སྤྱི་བ་ཡིན། །རང་རིག་བེམས་པོ་བརྟོག་ཅིང་ཡིན། །ཞིས་ས་པཎ་
གྱིས་རང་རིག་ནི་བེམ་པོ་ལས་ལོག་ཅིང་གྱི་གསལ་བའི་ཆར་བཞེད་
དེ། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས།
གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་
ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་
རྣམས་བཞེད། །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་འབྲལ་བའོ། །དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
ཡིན་ནོ། །རང་རིག་པའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྒྱ་བའི་རང་རིག་པ་

མ་ཡིན་གྱི། བཅས་པོ་ལས་ལོགས་ནས་རིག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་བཅས་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བརྒྱུག་པ་རབ་རྒྱ་
 སྐྱེ་བ་སྟེ། །བཅས་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེང་འདིར་བདག་
 ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །¹⁴ ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་། རང་རིག་ནི་བཅས་པོ་ལས་ལོག་ཙམ་གྱི་གསལ་རིག་
 ཡིན་སྐོར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་རྩོད་པ་
 སྤང་བ་ནི། །ཁ་ཅིག་རང་རིག་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན་གངས་ཙན་
 ལྟར་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་སྐྱོན་མེད་སྐྱེ་
 བ་ཡིན། །རང་རིག་བཅས་པོ་བརྒྱུག་ཙམ་ཡིན། །དེས་ན་རང་རིག་
 རང་སྐྱེ་གཉིས། །མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །རང་གྲུབ་པ་
 བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པས། དགོས་རུས་མེད་
 རོ། །རང་རིག་ལ་རང་རིག་པ་ཙམ་རྒྱ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་
 པས་ག་ལ་མཚུངས། ཡང་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷ་སྟགས་
 འགའ་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་འདི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སུན་འབྲིན་པས་འདིར་མ་སྐྱོས་སོ། །¹⁵ ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རིག་

14 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འབྲེལ། འོག་གངས་ 324 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ཕྱི་མོ་
 1999

15 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འབྲེལ། འོག་གངས་ 324 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1999

འདྲོད་ན་གངས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེས་འདྲོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་པའི་ཐལ་བ་བཏང་བར་དེའི་ལན་དུ་རང་རིག་ནི་རང་ཉིད་
 གྱིས་རང་ཉིད་རིག་པའི་དོན་མིན་པར་བཅས་པོ་ལས་ལོག་ཅམ་གྱི་
 གསལ་རིག་ལ་གོ་བ་ཡིན་པས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཆད་
 མ་རིགས་གཏིར་མཆན་འགྲེལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 ཏུ་མཆོན་ལས། གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ། མཆན་ཉིད་
 དང་། ཚུད་སྤང་གཉིས། དང་པོ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་འབྲལ་
 བའི་རིག་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་
 མཁས་རྣམས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ། ཁ་ཅིག་རང་གིས་རང་རིག་ན་རང་ལས་རང་
 སྐྱེ་བར་ཡང་ཐལ་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་ནི་སྦྲོན་མེད་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 འབྲས་ཐ་དད་མེད་ན་མི་འཐད་ཀྱང་། རང་རིག་ནི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་
 ཏུ་ཕྱི་ནས་རང་རིག་པ་མིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བཅའ་པོ་ལས་བརྒྱུག་
 ཅམ་གྱི་ཐྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་རང་རིག་ཅེས་ཐ་
 སྟང་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་མཚུངས་པའི་གོ་
 སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན།¹⁶ ཞེས་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་མདོ་སེམས་གྱིས་འདྲོད་

16 ཆད་མ་རིགས་པའི་གཏིར་མཆན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཏུ་མཆོན།
 ཤོག་གངས་ ༡༩༧

པའི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་མེད་པའི་རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་
 རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་
 ཚུལ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཀའ་བས། དབུ་མ་རྒྱ་ལས། རྣམ་
 ཤེས་བཅས་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་གི་དོན་ཏུ་འགྲེལ་མི་རུང་སྟེ།

མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མ་རྒྱ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཛོམས་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་
 པའི་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་
 པ་ཐ་སྟད་ཏུ་རང་རིག་ཡོད་ཅིང་། དེའང་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཏུ་སྦྱེ་བའི་ཡུལ་རིག་པ་མིན་ཀྱང་། བཅས་པོ་ལས་
 རྟོག་སྟེ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྦྱེས་ཙམ་གྱི་དོན་ལ་རང་
 རིག་གི་ཐ་སྟད་འཐད་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས། རང་གིས་རང་
 ལ་བྱེད་པ་འགལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲན་ཀ་ཅིའང་མི་འཇུག་པར་རང་རིག་
 ཐ་སྟད་ཏུ་གནོད་མེད་གྲུབ་ཅིང་། དེས་སྤང་བ་མེས་སུ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། ཡུལ་མྱོང་བའི་ཐ་སྟད་གནོད་མེད་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདི་
 ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྤྱི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་
 སོགས་མི་འགྱུར་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་ཀྱན་འཛིག་པས་
 བ་རང་རིག་ནི་ཀྱན་ཏུ་ཐ་སྟད་པའི་གནད་གཅིག་སུར་གྱུར་པའོ། །¹⁷

17 དབུ་མ་རྒྱ་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༥༦ ལྷ་
 ར་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤

ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ས་
པཏ་གྱི་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་གྱི་འགྲེལ་བ་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་
ནམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་
པ་ནི། ། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་ནམས་བཞེད། །རང་སྦྱོར་སྦྱོར་
མེད་སྦྱོར་བ་ཡིན། །རང་རིག་བཅས་པོ་བསྒྲིག་ཅམ་ཡིན། །ཞེས་རིགས་
གཏིར་གྱི་ཅུ་ཆོག་གི་དོན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་
རང་རིག་རྒྱ་བཀལ་འདུག

དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་རྒྱ་
སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་ལོག་པའི་སྒྲིན་ནས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པ་
ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཁས་པ་ནམས་
བཞེད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྦྱོགས་
དགོས་ཤིང་སྦྱོང་བྱ་ཐ་དད་རྒྱ་སྒྲིང་བ་ལོག་དགོས་པའི་སྦྱིར་རོ། །
འགྲེལ་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྒྱ་སྦྱོང་བའི་སྒྲིན་ནས་མ་ཡིན་པར་བཤད་
པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བཅ་པོ་ལས་ལོག་པ་ཅམ་དེའི་དོན་
ཡིན་ན་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྒྱ་ཐལ་བའི་
སྦྱིར་རོ། །བཅ་པོ་ལས་ལོག་པར་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་སྦྱོང་
བའི་ཆ་འཛིན་པའི་ནམ་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྒྱ་སྦྱོན་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་སྦྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཟུང་
བའི་ནམ་པ་ཀུན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་རྒྱ་སྒྲིང་བར་སྦྱོན་པ་ཡིན་ལ།

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་བྱང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ¹⁸ ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བརྟག་པ་གཉིས་པ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱང་པེས་
ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རང་རིག་བཞེད་
སྟོར་ཅམ་ལས་དེའི་རྒྱབ་ཏེན་དུ་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཙུ་བ་དེ་བཞོད་
དགོས་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་གང་ཞིག་ལ་མ་བཞོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་པ་ཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སློ་གསལ་སྟོ་
བ་བསྐྱེད་པའི་ལྟོན་པ་པས་ཚོལ་བྲག་རི་འཛོམས་པའི་ཚོ་བ་ལས་
ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མི་
བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ལྟང་རིགས་དང་བཅས་པ་བཞོད་ཀྱང་རང་
རིག་འདོད་མིན་གྱི་སྟོར་ལ་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མ་མཛད་པ་སོགས་
ལ་གཞིགས་ན་གོང་གི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཙུ་ཚོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་
རྣམ་རང་རིག་མ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་སྟམ།

འོ་ན། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རང་རིག་མི་བཞེད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ནི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་བཞེད་ཅེས་སྒྲིས་ཀྱང་འགལ་བ་ཆེ་ཆེར་
མེད་སྟམ།

ཡིན་ན་ཡང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། རྣམ་ཤེས་

18 ཚད་མ་རིགས་གཉིས་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟིང་པོ་ ཤོག་གངས་ ༡༧ བཤད་
རྒྱབ་བྱང་འབྲེལ་དཔར་རྒྱན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥

བཅ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བསྐྱོག་པ་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་སྟེ། །བཅ་མིན་
 རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པའི་ཚུ་ཆོག་གིས་རང་རིག་བསྟན་པའི་ཚུལ་དུ་བཀའ་འདུག་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འཐད་པར་ཐལ། བྱུང་བཅ་
 པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པར་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། བཅ་
 པོ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་རྣམ་རྣམ་ངེ་ཤེས་
 པ་དེའི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་ལྷེ་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལགས་
 ལྷན་འབྲེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ནི་རང་རིག་མངོན་
 ལུ་མ་མི་བཞེད་དེ། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས་
 རང་རིག་འགོག་པའི་གཞུང་ཆོག་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་རང་རྒྱད་པ་དང་མདོ་ལྷེ་སྟོན་པའི་རང་རྒྱད་
 པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྲེད་ཆོས་གཙོ་བོའང་རང་རིག་འདོད་མི་
 འདོད་ཀྱིས་འབྲེད་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལས། གཉིས་པ་དབྱེ་
 བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པ་དང་མདོ་ལྷེ་སྟོན་པའི་དབུ་
 མ་པ་གཉིས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོ་བ་རང་རྒྱད་པ་གང་ཞིག རང་
 རིག་ཁས་ལེན་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད།

19 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བཞེད་བྱང་། རོག་གངས་ ༥༥ ལྷ་ཏུ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

མཚན་གཞི་ནི་ཞི་འཚོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་པོའི་མཚན་གཞི་དང་། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཕྱི་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ།²⁰ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ལེགས་ལྷན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལས། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ཅམ་མོ། །²¹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྟོགས་མཐུན་པར་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སྟེ་དགོས་པ་ལས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྟོགས་མཐུན་པར་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སྟེ་མི་རིགས་པ་ནི་ལྷང་རིགས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཤེས་ལུས།

དེས་ན། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྟོགས་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་རང་རིག་མི་འདོད་ན་ལྷགས་འདིས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཡུལ་

20 ལྷག་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་བྱ་རྒྱུད་ས། འོག་གངས་ ༡༩༡ རྫོ་སྒྲིང་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

21 ལྷག་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་བྱ་རྒྱུད་ས། འོག་གངས་ ༡༩༢ རྫོ་སྒྲིང་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

ཅན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡང་དག་འདོད་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་
སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཞེས་དོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཤིན་དུ་མང་ངོ་།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཚད་མ་བྱུར་
བ་ཞིག་མི་དགོས་པར་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་དང་། ཡུལ་ཅན་
ལ་སྟོས་ནས་ཡུལ་འཛོག་སྐྱབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤ་མོ་ཁས་ལེན་པས་
རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

དེས་ན། རང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་རང་རིག་འདོད་
མཁན་མདོ་སེམས་གཉིས་བྱང་བ་དང་རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་
བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་དང་དབུ་མ་པ་བྱང་བས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་
རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རང་རིག་གི་ངོ་བོ་
དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བྱེ་སྐྱབ་དང་དབུ་མ་པས་རང་
རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རང་རིག་འདོད་མཁན་ནམས་
ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྩོད་པ་སོགས་ལ་ལན་རི་ལྟར་འདེབས་ཤི་ན།
གསུམ་པ། རྒྱས་པར་འཆད་བ་ལ་གཉིས།

རང་རིག་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བའི་ཕྱགས་བཞད་པ་དང་།

རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བའི་ཕྱགས་བཞད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་པས་འདོད་པའི་རང་རིག་གཙོ་བོར་

བཞད་པ་དང་། ཞར་བྱང་མདོ་སྐྱབ་པས་འདོད་པའི་རང་རིག་བཞད་པ།

དང་པོ་ལ་བྱུག སེམས་ཅན་པས་རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་

རྒྱ་མཚན་བཞད་པ་དང་། རང་རིག་བརྟན་པའི་ཕྱང་འདོད་པ། རང་

རིག་གི་རྩོ་བོ་བཞད་པ། རང་རིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་རྒྱ་བཞད།
རང་རིག་མེན་པ་དང་མེན་པ་བྱུང་སོགས་གང་ཡིན་ལ་དབྱད་པ། རང་
རིག་རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བཞད་པ།

དང་བོ། མེན་པ་ཅན་པས་རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།

སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གཙོ་བོ་
བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་སྤྱི་ཚུལ་འཁོར་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
རྟུ་བརྒྱུ་པའི་བྱམས་ཚུལ་སྤྱི་མ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་
འདོད་ཅིང་། ལྷགས་འདིའི་ཚུལ་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གནས་ལྷགས་
མཐར་ཐུག་ནི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའམ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐོག་མར་རིགས་
པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ཡུན་རིང་རྟུ་བརྒྱུ་པས་ན་
མཐར་ཆུང་འབྱོར་མངོན་གསུང་དོར་འཕོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བཞེད།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་
པས་ཡོད་པར་འཛིན་ལུས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱོད་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གང་གིས་གྲུབ་ཅི་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱོད་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞིག་མེད་ན།
གཉིས་སྤྱོད་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་མི་

རུས་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་རུས་མཉམ་རུ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་འཛོག་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་
བྱེད་གཞན་ཞིག་གིས་རྟོགས་དགོས་པས་སྤྱག་མེད་རུ་འགྱུར་བའི་
ཉེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་གཞན་ཞིགས་པའི་རིགས་པས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམས་གཅིག་ཅིང་རུས་
མཉམ་རུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་གྲུབ་དགོས་ཤིང་དེ་འདྲ་བའི་
ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་
པར་འདོད།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྷགས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྟོགས་རིགས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས་མ་སྟུག་པ་དང་ཡོད་པར་གྲུབ་མ་རུས་ན་ལྷགས་འདིར་ཉོན་
ཤེས་སྟོང་བའི་ལམ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ལྷགས་འདིར་ཤེས་རབ་
དེ་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་དང་གྲུབ་
མཐའི་གཙོ་བོ་ཞིག་རུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།

ལྷགས་འདིས་རང་རིག་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛོན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་

ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་བརྒྱུད་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་
 དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་སེམས་ཅན་པ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུང་བ་ཡུལ་
 ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་
 འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་དོན་དུ་གྲུབ་པ་
 དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྦྲོང་བ་རྟོགས་པའི་
 གཞན་དབང་ཡི་ཤེས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། འདི་ཡོད་པ་
 དེ་སེམས་ཅན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་
 དང་། ཆད་མས་མ་བརྒྱུད་བའམ་མ་རྟོགས་པར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་
 རུང་ངོ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་བཏོད་པ་ན།

སེམས་ཅན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ལན་ནི། དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་
 སེམས་ཅན་པ་ན་རེ། གཉིས་སྦྲོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཉིད་རང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་ཀྱང་།
 རང་ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་ཞེས། ལན་
 བཏབ་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་
 གྲུབ་པར་མི་རིགས་པས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ཅེས་པ་མི་འཐད་ཅེས་
 ཚིག་ལན་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་
 རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་
 དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྲོང་པའི་
 གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དེ་

ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་ངི་བར་བྱའོ།²² ཞེས་
དང་།

དེའི་འཕྲོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་
ལྟར་འཛིན་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ལ། ཤེས་པས་མ་བཟུང་
བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་སྒྲས་པ་ན།
སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་
ཀྱང་རང་རིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཁོ་ནས་གཞན་དབང་
དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཕྱོང་
བར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།²³ ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ཙམ་པ་
མཐར་གཏུགས་པ་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲུབ་ནམས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡོང་བ་བརྟུན་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཙམ་པའི་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་
ཐུག་པར་འདོད་པས་སོ། ། དེའི་ཙམ་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཡང་ན་
གཞན་རིག་མ་འབྲུལ་བ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་མ་འབྲུལ་བ་ཞིག་
ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་དོན་སྤང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་ཡུལ་སྤྱིར་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་

22 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ 317 འབྲས་སྤྱངས་
མོ་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ 1994

23 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ 319 འབྲས་སྤྱངས་
མོ་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ 1994

དེ་དག་གིས་འདོད་པས་ན། དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་མེད་པར་སྣ་བའི་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལ་མཐུན་
 ལྷང་དུ་གྲུབ་པའི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།²⁴ ཞེས་
 སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་ཆོས་ཡོད་མེད་ནི་མྱོང་བ་ཆད་མ་ལ་ཐུག་
 དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། མྱོང་བ་ཆད་མ་དེའང་རང་རིག་གིས་
 གྲུབ་དགོས་པས་མཐར་གཏུགས་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་
 པ་དང་། མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་རིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ། རང་རིག་སྟོན་པའི་ལུང་འགོད་པ་ནི།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་བཞི་ལས་མདོ་སེམས་གཉིས་
 གྱིས་རང་རིག་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་མང་
 པོའི་ལུང་རིགས་འགོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་བའི་
 ལུང་ཆོག་ཡོད་མེད་ནི་དབྱད་དགོས་ཏེ། ཐུན་གྱིས་དེའི་སྒྲོར་ལ་དཔེ་
 གྲོག་ཐན་ཐུན་རེ་བྱས་ཀྱང་རང་རིག་འགོག་པའི་མདོ་ལུང་ལས་རང་
 རིག་གི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལུང་ཞིག་མ་མཇུག་
 བས་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་བཟླ་གལ་ཆེ་སྟུམ།

ཡིན་ན་ཡང་། རང་རིག་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་
 ནི་ཉ་ཅང་མང་བས་འདིར་འགའ་འགོད་ན། སེམས་ཅན་པ་ལ་ལུང་
 གི་རྗེས་འབྲང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་

24 ལས་རིམ་ཆེན་མོ། ཤོག་གྲངས་ ༥༠༩ རོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ཕྱི་མོ་ ༡༩༩༩

ལས། དང་པོས་ནི་གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
 ས་སྡེ་ལྗེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲངས་ནས་སེམས་ཅན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་འཆད་ཅིང་། གཉིས་པས་ནི་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་
 བཅས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲངས་ནས་སེམས་ཅན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་འཆད་མོད་ཀྱང་ས་སྡེ་ལས་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་
 དངོས་སུ་མ་བྱུང་བར་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་དེ་
 དག་གི་གཞུང་ལས་རང་རིག་བསྟན་པའི་གཞུང་ཚིག་འགོད་རྒྱ་མེད་
 པས་འདིར་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལས་རང་རིག་
 བསྟན་པའི་ལུང་འགའ་བཞེད་ན།

སློབ་དཔོན་ཐོགས་སྐང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་གྲུན་
 བདུས་ལས། དུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི། དབྱེ་བས་སྒྲོ་ཡི་ཚུལ་
 གཉིས་ཉིད། དུས་མུས་བྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་
 རང་རིག་གྲུབ། ཁ་སྐྱོང་བར་འདི་མེད་མྱེར་རོ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་
 ཉམས་སྐྱོང་ན། རྒྱག་མེད་དེ་ལའང་བྲན་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུལ་
 གཞན་ལ་འཕྱོ་བ། མེད་འགྱུར་དེ་ཡང་མཐོང་མྱེར་རོ།²⁵ ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། དུལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གང་གིས་དེ་ཤེས་
 པ་ནི་དོན་དང་རང་སྣང་བའོ། དུལ་ཤེས་པ་ནི་གང་དུལ་དང་རྒྱུ་
 སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་སྣང་བ་དང་རང་སྣང་བའོ། ཞེས་
 དང་། དེའི་མྱེར་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་དང་།

25 བསྟན་འགྲུལ། སྡེ་དགའི་བར་མ་དེའི་གཟུགས། མོད་པ་སྟེ། འོག་གངས་ 296

སྒྲོབ་དཔོན་ཚས་ཀྱི་གཤམ་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་
འགྲེལ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་
ཀྱང་། །རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
སྤང་བ། །དེ་ཆོ་ཕྱོང་བར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །དེ་དངོས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིས་
ནི། །ཤེས་འགགས་ཇི་ལྟར་ཕྱོང་བ་ཡིན། །དེས་རང་ངོ་བོ་འང་ཕྱོང་
མེད་ཡིན། །ཉམས་ཕྱོང་མ་ལུས་སྒྲོག་པར་འགྱུར། །དོན་རྒྱ་སྤང་བ་
དང་ལྡན་ཤེས། །དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་མངོན་སྟོགས་སྤང་། །སྒྲོ་ལ་འཛིན་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲོ། །རྟག་རྒྱ་བདག་ལ་ནང་མངོན་སྟོགས། །ཡུལ་གང་གི་ནི་
སྤང་བ་གང་། །དེས་དེ་ཕྱོང་མིན་ཞེས་པའང་ཐོབ། །ཅེས་སོགས་དང་།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོགས་སྒྲ་སེམས་ཙམ་པའི་
འདོད་པ་བསྟན་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་
འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་སྟོགས་ཁས་སྐྱངས་
ནས་རང་རིག་པ་རབ་རྒྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་
ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གཉིས་སུ་མི་
འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། གང་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་བྱ་བར་རང་རིག་པ་
ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་རྒྱ་ན་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་།

སྒྲོབ་དཔོན་ལགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་གི་འབར་བས་
སྟོགས་སྒྲ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་།
གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་སྟེ།

རང་སྒྲིབ་བ་དང་ཡུལ་རུ་སྒྲིབ་བའོ། །ཡུལ་རུ་སྒྲིབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་
སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་སྒྲིབ་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ཡུལ་རུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་སྐུ་གཞུང་མཐའ་ལས་སོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
གཞན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ། ། དང་
པོ་ནི། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཏི་སེམས་ཅན་པས་མདོ་སྤེལ་པའི་སྤྱོད་གས་
ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་འཕྲོ་
ལས་ཀྱང་། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་ནོ། ²⁶ ཞེས་
དང་།

རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་
གསུམ་པ་ལས། གཞུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་མདོན་སྤྲུམ་པལ་ཆེར་ཏི་
ཞར་རམ་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ²⁷ ཞེས་དང་།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས།
མདོ་སྤེལ་པ་དང་སེམས་ཅན་པས་ཁས་ལེན་པའི་རང་རིག་ནི་འདི་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ²⁸ ཞེས་སོགས་ཆོས་བརྒྱད་བཞིའི་མཁས་དབང་སོ་སོའི་
གཞུང་ལས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་མོད་ཀྱང་འདིར་

26 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། འོག་གངས་ 313 རྫོ་སྤྱིང་བར་ལ། ཕྱི་ལོ་ 1944

27 རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་ 316 ལྷ་ཁའི་བར་ལ། ཕྱི་ལོ་ 1907

28 སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། འོག་གངས་ 330 དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ། ཕྱི་ལོ་ 1942

དེ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།

འདིར་དབྱང་དགོས་སྐྱེ་ཞིག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་
ས་སྡེ་ལྔ་ལས་རང་རིག་གི་ཐ་སྟན་མ་བྱུང་ཡང་ས་སྡེ་ལྔའི་བཤད་
བྱའི་བསྟན་བཅོས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།
ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད་བཅས་ལས་རང་རིག་གི་ཐ་སྟན་འབྱུང་
མིན་ལ་དབྱང་དགོས་སོ།

གསུམ་པ། རང་རིག་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི།

འོ་ན། རང་རིག་བསྟན་པའི་ལུང་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་རིག་
འདྲོད་མཁན་རྣམས་གྱིས་རང་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཅི་ཞིག་འཛོག་
གམ་ཞེ་ན།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས། སེམས་
ཙམ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཟུང་
ཡུལ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་རྩྱལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་
བྲལ་མ་འབྲལ་བའི་ཤེས་པ།²⁹ ཞེས་དང་། བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པའི་རྣམ་འབྱེད་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་མྱོང་བྱར་གྱུར་
པའི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་རྩྱལ་གྱིས་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་

29 མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ རྫོང་མིང་པར་མ། ཕྱི་མོ་

དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ³⁰ཞེས་དང་། ཡང་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་
 ཚོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་ལས། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་
 བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤང་བཤལ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའོ། ³¹ ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་དག་འདུན་
 གྲུབ་གྱི་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། གཉིས་པར་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས་
 དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་པའི་ཤེས་པ། ³² ཞེས་དང་།
 ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་
 བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམས་སྟེ། དེ་ལ་སྟོ་ནི་ཡོངས་གཙོད་པ། འཛིན་པའི་
 རྣམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ³³ ཞེས་དང་། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་
 ལས། རང་ལྷགས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བྱེད་གྱི་འཛིན་རྣམས་མོ། ³⁴
 ཞེས་དང་།

30 རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། སོག་གངས་ ༡༩༩ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

31 དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས། སོག་གངས་ ༥༩ མེར་སྐྱོད་དཔེ་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

32 ཚད་མ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན། སོག་གངས་ ༤༩ རྫོ་སྤྱང་འཕྱུལ་སྤར་ཁང་། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༩

33 སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་
 གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། སོག་གངས་ ༡༥༠ བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བརྟུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤

34 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ། སོག་
 གངས་ ༣༢༩ བོད། ག་པ། རྒྱ་གར་རྫོང་སར་བར་མ།

གུན་མཁུན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཚྱང་བྱའི་ཤེས་པ་གསལ་ཅན་ཚྱང་ཅན་གྱིས་འཛིན་ཅིང་། དུལ་དུལ་ཅན་དང་ཆ་ཆ་ཅན་སོགས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་འཛིན་རྣམ་དེ་རང་རིག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ།³⁵ ཞེས་གསུང་ཆོག་མི་འདྲ་བ་ཅན་ལས་དོན་གྱི་གོ་བ་གཅིག་ཏུ་བབས་འདུག་སྟེ།

དེ་ཡང་། གཞི་ལ་བཀར་ནས་གསལ་བར་བརྗོད་ན། བྱམ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚྱང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུར་མཛོན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་གི་ཚྱང་བྱ་ལ་བྱམ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚྱང་བས་ན་རང་རིག་ལ་ཁ་ནང་བལྟ་དང་འཛིན་རྣམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་འདོགས་ལ། རང་རིག་གི་ཚྱང་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབང་ཞིག་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། ཡང་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ནང་ཉིད་དང་། ཚྱང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཚྱང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་མི་འདོད་དེ། དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་ཚྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ། དབང་ཤེས་མི་རྟག་པ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གང་ཞིག དེས་དེ་མ་ཚྱང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དབང་ཤེས་ལ་དེ་གང་ཞིག དབང་ཤེས་

35 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། རྩེ་ཆན་པར་མ། སོག་གངས་ 333

དང་དེའི་མི་རྒྱལ་པ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་
 གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་
 མི་རྒྱལ་པ་དེ་དེའི་སྤྱོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ནང་
 ཉིད་དང་། སྤྱོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རང་སྤྱོད་བྱེད་
 ཀྱི་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།³⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 དགོས་ན་དེས་དེ་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རིག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པས་བསྟན་
 ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་གི་ངོར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་
 དད་པའི་སྤང་བ་དང་། རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤང་བ་
 རུབ་པའི་སྒྲི་ནས་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། སེམས་ཅམ་པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་བལྟ་ལ་གཉིས་སུ་སྤང་
 བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་
 ཁོ་རང་རིག་པའི་རང་རིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཤེས་པ་དེར་
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །³⁷ ཞེས་
 དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྤྱོད་བྱ་སྒྲུལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེས་

36 རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༩

37 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ རྫོག་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་གི་ངོ་
 བོར་རྒྱུ་པའི་འཛིན་ཆམ་དེ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་བལྟས་པ་གཉིས་སྤང་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། ཁོ་རང་གི་ཁོ་རང་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེས་
 ཁོ་རང་རིག་པ་དང་གཟུང་ཆམ་རིག་པ་གཉིས་ག་ཡང་ལྷལ་གང་
 གིའང་ཆམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཏན་ནས་མི་སྟོས་པའི་འཛིན་ཆམ་ཡན་
 གར་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།³⁸ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། གསུང་དེ་ཆམས་ཀྱི་སྤྲས་ཟིན་ལྟར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 མིག་ཤེས་རྟོགས་པ་དང་། ཆམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆམ་ཤེས་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་
 གསུངས་འདུག་ཀྱང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མིག་
 ཤེས་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས། སལ་ཆེར་དབུ་
 མ་པས་རིགས་པའི་ཕུད་མཆམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 འདུག་སྟུང་།

ཡང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་
 རྒྱུ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། ཀྱན་མཁྱིན་
 གོ་རམས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། རང་ལྷགས་ལ།
 ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་རྒྱུ་ཡིན་པས་
 བྱབ་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོར།
 རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེར་རྟོག་
 ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འདིར། རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱོད་ཅིན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་

38 རྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༩༡ དགའ་ལྷན་བྱང་ཆེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧

ཀུན་མངོན་སུམ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལས། རྣམ་ཤེས་བཅ་པོའི་རང་
 བཞིན་ལས། བརྒྱུག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲེབ་སྒྲེ། བཅ་མིན་རང་བཞིན་གང་
 ཡིན་པ། རྟེན་འདིར་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། ཅེས་སོགས་མཐའ་ཡས་
 ཏེ། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་སྒྲུབ་སོ། །³⁹ ཞེས་མིག་ཤེས་སོགས་
 རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ཚུང་བུའི་ཤེས་
 པ་ཚུང་སྐབས་ཚུང་བུའི་དང་ཚུང་བུ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཅིང་རྒྱས་
 མཉམ་པའི་ཚུལ་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཚུང་བུའི་དང་ཚུང་བུ་
 གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་རྒྱས་མི་མཉམ་ན། ཚུང་བུ་བྱམ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་དང་དེའི་ཚུང་བུའི་རང་རིག་གཉིས་རྒྱས་སྐྱེ་རྣམས་གཞན་རྒྱ་
 འགྱུར་བས་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚུང་བུའི་ཀྱི་རང་རིག་ཀྱང་ཚུང་
 བུའི་གཞན་ཞིག་གིས་ཚུང་དགོས་པས་ཚུང་བུའི་ཐུག་མེད་རྒྱ་འགྱུར་
 བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་དེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
 ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཚུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་ཚུང་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །⁴⁰ ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་

39 ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་པར་བཤད་པ་ལྟེ་བདུན་རབ་གསལ། ཤོག་
 གངས་ ༣༣༠ བོད། ག་པ། རྒྱ་གར་རྫོང་སར་པར་མ།

40 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༧ བློ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

རྒྱ་མཚོ་ལས། གཉིས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རྩ་ཁྲུང་པའི་ཤེས་པས་
 རྩུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
 རྩུང་བྱེད་ཡོད་ཅིང་། རང་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་ཤེས་པས་རྩུང་བ་མི་
 འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་རྩུང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་ལ།⁴¹ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདེ་སོགས་ཚོས་ཅན།
 རང་གི་བདག་ཉིད་རྩ་ཁྲུང་པའི་རྩུང་བྱེད་ཡོད་དེ། རྩུང་བྱེད་ཡོད་
 ཅིང་རང་ལས་རྣམས་གཞན་གྱི་ཤེས་པས་རྩུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།⁴²
 ཞེས་དང་། བཤྲ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་
 པ་རབ་གསལ་ལས། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ལས་རྣམས་ཐ་
 དད་པའི་དོན་གཞན་གྱིས་རྩུང་ན། དེ་ཡང་རང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་
 པའི་རྩུང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་རྩུང་དགོས་པས་ཐུག་མེད་རྩ་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བརྒྱན་རབ་
 གསལ་ལས། རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་དགག་བཞག་
 རྩུང་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་པར་མཛད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མ་མདོར། ཆགས་ལ་སོགས།
 རང་རིག་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རྣམ་བཞག་ལ་དབྱེད་པ་དང་

41 རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཤོག་གངས་ ༥༡༩ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༩༩

42 རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཤོག་གངས་ ༥༡༥ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༩༩

གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 རིག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་དང་། གཞན་དག་རང་གི་ཚྱང་བྱ་གཉིས་སྤང་
 རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཞེ་ན། དང་པོ་ལ། འཕགས་
 རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་ཀ་ལ་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་
 རྣམ་ཉམས་སུ་ཚྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེ་འདྲའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཚྱང་ཚྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཚྱད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་
 ཏེ། རང་ཡུལ་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བདེ་སྤོལ་པའི་ལྷགས་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 པའི་ཡུལ་རིག་པའི་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་རང་
 གི་གཟུང་ཡུལ་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཞེ་ན། དང་པོ་ལ་སྡོལ་འཛིན་དབང་
 མངོན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་གཟུང་རྣམ་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྦྱིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་
 ལ་བཟུང་ཡུལ་མེད་ཅིང་བྱེ་བྲག་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་
 ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྦྱགས་པའི་ཤེས་པ་
 ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཁ་ནང་སྦྱགས་པའི་
 ཤེས་པ་ཞེ་ན། སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ནི། རང་གི་
 རོ་བོ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་མོ།⁴³ ཞེས་ཁ་ཅིག་དྲུག་གིས་རང་རིག་
 གི་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དྲུག་བཞག་ནས་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་བཀག་
 པའི་རིག་པའི་འགྲོས་རྣམས་ཤེས་ན་རང་རིག་གི་རོ་བོ་མཐིལ་སྦྱིན་
 པ་ཤེས་པར་ཕན་ཐོགས་འདུག་སྟམ་ནས་འདིར་བཀོད་པའོ།

མདོར་ན། རང་རིག་གི་རོ་བོ་ནི། རང་གི་སྦྱང་བྱའི་ཤེས་པ་
 དང་རྣམས་གཅིག་པའི་སྡོ་ནས་དུས་མཉམ་ཞིང་། སྦྱང་བྱ་དང་སྦྱང་
 བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤང་བ་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་
 སྦྱང་བའི་ཁ་ནང་བལྟའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་གོ་སྟམ།

འཛིན་པ། རང་རིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་ཐུ་བཞད་ནི།

སྦྱིར་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་དང་། གཞན་

43 ཆད་མ་རིགས་པའི་གཉེར་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེ་བདུན་རབ་གསལ།
 ཤོག་གྲངས་ 936 བོད། ག་པ། རྒྱ་གར་རྫོང་སར་པར་མ།

རིག་དང་རང་རིག ཁ་ནང་ལྟ་དང་ཁ་སྤྱི་ལྟ་གཉིས་ཞེས་རྒྱ་བོད་
མཁས་གྲུབ་ནམས་ཀྱིས་ཐ་སྟོན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདོགས་གནང་
མཛད་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་སྒྲ་བཤད་རིམ་ལྔ་ཡིན། ཞེ་ན།

གཟུང་ནམ་ཞེས་པའི་གཟུང་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་སོགས་
ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་དེ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་
པ་ལ་འཇུག་དཔེར་ན། རུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། འཛིན་ནམ་ཞེས་
པའི་འཛིན་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་དེ་
ཟློང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇུག འཛིན་ནམ་ནི་རང་
རིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་། དཔེར་ན། རུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཟློང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུ།

གཞན་རིག་ཅེས་པའི་གཞན་ནི། རང་ཤེས་པ་ལས་གཞན་
སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། རིག་ནི་དེ་རིག་
པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་དཔེར་ན། རུམ་འཛིན་
མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་རིག་ཅེས་པའི་རང་ནི་སྟོ་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་
ཅིང་། རིག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའམ་རིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇུག

ཁ་སྤྱི་ལྟའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཁ་སྤྱི་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྟ་ནི་དེ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་
བཞག་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་དཔེར་ན། རུམ་འཛིན་མིག་ཤེས། ཁ་
ནང་ལྟའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཁ་ནང་ནི་སྤྱི་གཟུགས་ལས་ཚུར་ཉེ་ནང་

ཤེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལྷ་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྤྱིང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་
པའི་ཤེས་པ་ལ་ཁ་ནང་ལྷའི་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་གོ།

ཟུ་བ། རང་རིག་སེམས་དང་སེམས་བྱང་སོགས་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་བ་ནི།

དེ་ལྷ་བྱའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་མདོ་སེམས་སོགས་
ཀྱིས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་། ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་སོགས་
གང་ཞིག་རྒྱ་འདོད་དམ། ཞེ་ན། རང་རིག་འདོད་མཁན་མདོ་སྤེལ་
དང་སེམས་ཅན་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ནི་
སེམས་དང་སེམས་བྱང་གང་རྒྱ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དང་པོ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ནི་སེམས་སྤྱི་མི་འདོད་དེ། རང་རིག་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཡུལ་སྤྱིང་བ་ཡིན་པ་ལས་འཁོར་སེམས་བྱང་གི་དབང་གིས་ཡུལ་ལ་
འཇུག་པ་དང་སྤྱིང་བ་མིན་པས་སེམས་སྤྱི་མི་འདོད།

རང་རིག་སེམས་བྱང་རྒྱུ་འཁྲུག་མི་འདོད་དེ། སེམས་བྱང་ནི་
བྱེད་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་རང་རིག་
ལ་ནི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་སེམས་བྱང་རྒྱུ་འཁྲུག་མི་འདོད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྐབས་ལྷ་པའི་ཕར་
སྤྱོད་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཁ་ཅིག་དེའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་རིག་ཡོད་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་སྤྱིང་བྱེད་དེ་སེམས་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། བདོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་རང་རིག་
གསུང་སྐབས་སེམས་ལྟ་བུ་གསུངས་པར་སྤང་སྟེ། གཙུག་ན་རིན་
པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་
གཞན་ནམ། འོན་ཏེ དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན།
གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ན།
སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་རྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རལ་གྱི་འི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱི་འི་སོ་དེ་ཉིད་
གཙོང་པར་མི་རུས་པ་དང་། ཞེས་རང་རིག་འགོག་སྐབས་སེམས་
ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་རང་རིག་ལ་སེམས་ཀྱི་
ཐ་སྟེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཅམ་པས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་སྟེ། རང་སྤང་བ་དང་ཡུལ་རུ་སྤང་བའོ། །
ཡུལ་རུ་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་
རང་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་རང་རིག་
ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། དབུ་མ་སྟིང་པོ་ལས། ཡུལ་
རུ་སྤང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་། །
ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་རིག་འགོག་སྐབས་

ཀྱང་། རང་རིག་སེམས་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་གིས་དགག་པ་མཛད་
ཡོད་པས་འཕགས་ཡུལ་དུ་རང་རིག་སེམས་སུ་ངོས་འཛིན་པ་གྲགས་
ཆེ་སྟེ།

ཡིན་ན་ཡང་། བོད་མཁས་པའི་གྲས་སུ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་སེམས་སུ་འདོད་མཁན་པལ་ཆེར་མེད་སྟེ་ཡང་ཐག་གཅོད་སྔ་
བར་མི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཞིབ་དུ་དབྱད་དགོས་སོ། །

ཡང་། རང་རིག་དེ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ལས་
གང་ཡིན་ཟེར་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པ་ལྟར་
རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅུས་ཏེ། དང་པོ་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་
རིག་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་ནི། རྟེན་དབང་པོ་དགའུགས་ཅན་པ་ལས་
སྒྲེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་
འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་རང་རིག་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་
སོ་སྒྲེས་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཅིག་གིས་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་དང་། དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་གང་རུ་
ཡང་འཛིག་དཀའ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་སྟེ།

གཉིས་པ་ལྟར་གི་ཁྱད་པ་ནི། ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལས།
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རང་
རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གསུངས་པས་དབང་
 ཤེས་མ་ཡིན་པར་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཟེའི་རྣམ་ངེས་
 འྲིག་ཆེན་ལས། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་། བདེ་བ་དང་། ལྷག་
 བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་རང་རིག་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་
 བརྟེན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་འབྱུང་
 བའི་ཆད་མ་མདོའི་དོན་ཡང་རྒྱག་གསུམ་རང་རིག་ཅམ་དང་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་རྒྱ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པ་རང་རིག་རྒྱ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་
 པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྩིས་
 ཡིན་གྱི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་ལག་རྩིས་མིན་ནོ། །⁴⁴ ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་
 ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱན་རྒྱ་བྲངས་
 པར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ལགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་དབང་སྟོར། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ཁོ་ན་ཡིད་ལས་
 བྱུང་བར་བརྗོད་ཅེ་ན། གསུངས་པ་དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

44 རང་རིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འྲིག་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གྲངས་
 ༡༩༡ སེར་སྤང་དཔེ་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩

ཞེས་པ་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།⁴⁵ ཞེས་ཡིད་ཤེས་སུ་བཞེད་དོ། །
 རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ།
 སེམས་དང་སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན། འདི་ལ་
 སེམས་སེམས་བྱང་གི་རྣམ་པ་གཉིས་མི་བྱ་སྟེ། གཙོ་སེམས་ཐྱོང་
 བཤམ་དེས་དེ་དང་རྣམ་གཅིག་པའི་འཁོར་སེམས་བྱང་ཡང་ཐྱོང་བ་
 ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ལའང་དེ་གསལ་ཚམ་གྱི་རང་རིག་
 རེ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་མིན། དེ་དང་ངོ་བོའམ་རྣམ་ཐ་
 དད་ཡིན་ན་ཡང་རང་རིག་གི་ཐ་སྐྱད་འཇིག་པས་སོ། །འདི་ལ་ལྷང་
 རིགས་དུ་མ་དགོས་མོད། ཁོ་བོས་སྔ་མོ་གཞོན་དུས་ནས་དྲང་ངེས་
 རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་བཞུར་དཀར་པོའི་གན་མཛོད་སྐལ་
 བཟང་རེ་སྐོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མི་སྟོ།⁴⁶ ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱག་པ། རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི།
 མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མ་མདོ་དང་རྣམ་འབྱེད་
 སོགས་ལ་ཁྲུངས་གཏུགས་ནས་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མ་
 འདོད་ཀྱང་འདིར་རྣམ་འབྱེད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་རིགས་པ་
 གཙོ་བོ་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། དུན་པའི་
 རྟགས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལོ། །

45 རྣམ་འབྱེད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞོག་གངས་ ༡༩༤ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

46 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། ཐའེ་ཕན་པར་མ། ཞོག་གངས་ ༡༩༣

དང་པོ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
ཀྱང་། །རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་སྤང་
བ། །དེ་ཆོ་ཁྱོང་བར་གྲུབ་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ལ་
མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡུལ་གཟུགས་
སོགས་རིག་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཅིག་དང་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་
རིག་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་
པས། སྤྱི་མ་ནི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་སྤྱི་མ་ནི་
ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཏུ་འདོད། དཔེར་
ན། མིག་ཤེས་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་ན། མིག་ཤེས་རང་ཉིད་གྲུབ་
ཅམ་ཉིད་ནས་ཡུལ་གཟུགས་མཐོང་ནས་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཞིག་
དང་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱོང་བའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་དེའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་
དང་། གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་པ་དེ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཡིན་
པ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པས་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིང་ན་ཡུལ་གསལ་བའི་ཆ་དང་རང་གསལ་བའི་
ཆ་འཕ། ཡང་ན་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་རང་ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཁྱོང་བར་བྱེད་མཁན་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་
རང་རིག་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་ཟེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་པལ་ཆེར་ཞར་རམ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་བའི་རྣམ་པ་སྤང་བར་གྲུབ་པ་དེའི་ཆོ་དེ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཞུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྦྱབ་པ་ན་དེ་གཉིས་མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་དུ་གྲུབ་ལ། མྱོང་བྱེད་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་མོ།⁴⁷ ཞེས་གསུངས་སོ།

ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཡང་རང་སྤྲེང་དུ་མྱོང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་རྒྱ་བོད་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སེམས་ཅན་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་སྟེ། རང་སྤང་བ་དང་ཡུལ་སྤང་བའོ། ། ཞེས་དང་། བཤས་གྲུབ་ཟེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས། ད་ནི་གཉིས་པ་རང་ཡུགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མདོ་སེམས་གང་གི་ཡུགས་ལ་ཡང་། དེ་

47 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཤོག་གངས་ ༡༡༥ ལྷ་ཆའི་པར་ན། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༤

ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་གཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཟྱེ་
 མ་ལ་གཟུང་ནམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ཟྱོང་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།⁴⁸ ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་
 གུབ་གྱི་ཆོད་མ་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས། གཉིས་པ་ནི། སྡོ་སྤང་དབང་
 ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། ཟྱོང་ཅམ་གྱི་ཆ་
 དང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཟུང་ནམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།⁴⁹ ཞེས་དང་། བཤེན་བསོད་ནམས་
 གཤགས་པའི་དབུ་མའི་སྦྱི་དོན་ལས། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་སྤྲང་
 བ་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་ཡུལ་
 གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་གཅིག་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་བར་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
 དེ་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་སྒོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་
 པོ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་གཟུང་ནམ་རུ་འཛིག་ཅིང་། ཟྱེ་མ་
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཟྱོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་དང་འཛིན་རྣམ་རུ་
 འཛིག་⁵⁰ ཅེས་དང་།

གུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་། རང་སྡོག་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་

48 རྟེན་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༥ ཟྱེ་ལོ་ ༡༩༩༦ རྫོ་སྤྲང་པར་ན།

49 ཆོད་མ་རིགས་པའི་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༦༩ རྫོ་སྤྲང་འཕྲུལ་སྤར་ཁང་། ཟྱེ་ལོ་ ༡༩༩༤

50 དབུ་མའི་སྦྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༥༤ བོད་ཇ། རྫོ་སྤྲང་དཔེ་
 མཛེད་ཁང་། ཟྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩

པས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་
དང་། གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། གློ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་ནམ་དང་འཛིན་ནམ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་
ན། གཟུང་བར་སྒྲུང་བ་མུང་བྱ་དང་། འཛིན་པར་སྒྲུང་བ་ཚུང་བྱེད་
ཏུ་སྒྲུང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲུང་བའི་རང་རིག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲེང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཚུང་ཅམ་
ཏུ་སྤྲེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ།⁵¹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲེང་ན་ཚུང་བ་གསལ་རིག་
གི་ཆ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཞིག་
འགོད་ཅེ་ན།

དེའི་དཔེར་མར་མེ་དང་། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ལྟ་བུ་
བཀོད་པ་དང་། དཔེར་འགོ་རྒྱུ་ནི། ལུན་ཁུང་ཞིག་གི་ནང་ཏུ་མར་
མེ་ཞིག་སྐར་བ་ན་མར་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེང་ཏུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
གསལ་བའི་ཆ་ཞིག་དང་མར་མེ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ཆ་ཞིག་སྤྲེ་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུས་ཏུས་
གཅིག་ལ་སྤྲེས་བུ་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱེ་རང་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ཞིག་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་བུམ་

51 རྟེན་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏིར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། མོག་གངས་ ༡༥༠ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅིན་བརྟན། ཕྱི་

བ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆའམ་རྩུ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་
 བཀོད་དེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་
 པའི་ཚྭ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་རྩ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་
 ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་
 པ་དག་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སྐྱས་
 ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ནི་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་རང་
 གི་བདག་ཉིད་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །⁵²
 ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་དུ་རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཉེ་སེམས་ཅན་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ཚྭ་གསུམ་
 ཁས་སྒྲངས་ནས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་
 ཉིད་ན་རང་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་
 གསལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། བུམ་པའོ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱར་རང་ལ་དམིགས་པར་དང་། དེའི་དོན་བུམ་པ་
 ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ན་སོ་
 སོར་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཅིག་
 ཅར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །⁵³
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

52 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༦ ཐའེ་ཐན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

53 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༩ རྫོ་སྒྲིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

དེས་ན། དཔེ་དོན་གཉིས་སྒྱུར་ཚུལ་ནི། དཔེ་མའི་སྤྱིང་
 ན་མེ་རང་ཉིད་ཀྱུ་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཆ་དང་མེ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ཆ་གཉིས་ཅིག་ཆར་
 ཏུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱུ་བ་ཙམ་ནས་ཡུལ་
 གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་དང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་ཅིག་ཆར་ཏུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་
 དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཚུལ་ཡིན། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཆ་ལ་མྱོང་བྱེད་དང་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རིག་ཅེས་མདོ་
 སེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་དེ། མཁས་གྲུབ་ཟེའི་སྤྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་
 ལུན་སེལ་ལས། དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་
 བྱི་མྱོང་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་ནི་མྱོང་བྱ་ཡིན་
 ལ། དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་རང་རིག་ཅེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། ⁵⁴ ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་། ཚུལ་གཉིས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་རིག་གམ་
 མྱོང་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་ནས་རྟགས་སྒྱུར་ཡང་དག་
 འགོད་རྒྱ་ཞིག་མེད་སྟུང་སྟེ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་རང་རིག་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གང་ཞིག་
 བཀོད་ཡོད་མེད་དབྱང་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གཉིས་

54 ཟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ། རོག་གངས་ ༡༩༦ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ རྩོམ་པར་མ།

སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། ཁྱེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་པལ་ཆེར་ཞར་རམ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱེས་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེས་རང་རིག་ཞར་བྱང་དུ་གྲུབ་
 ཅེས་གསུངས་པས་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་རང་རིག་
 སྐྱབ་མི་དགོས་པར་དེས་རང་རིག་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཚུལ་
 གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་
 མིན་དབྱེད་དགོས་པ་དང་། འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་
 གཉིས་སྐྱབ་པས་རང་རིག་གྲུབ་ཅེས་པ་ལས་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་ཀྱིས་
 རང་རིག་སྐྱབ་ཅེས་མ་གསུངས་པ་ལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་སྟེ།

བཅུན་པ་སྟོན་གཞོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་
 བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚུལ་
 གཉིས་ལས་རང་རིག་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པས་ཀྱང་། རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
 རྒྱང་བ། དེ་ཆེ་མུང་བར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ན། རྟོག་ལུག་གི་སྐྱེ་
 བོ་པལ་ཆེ་བ་ལ་རང་རིག་པར་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་
 ངོ་བོར་གྱུར་པ་དོན་དུ་རྒྱང་བས་ནི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་
 ཆེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་རིག་བྱེད་གཞན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མུང་
 བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱན་དང་དཀའ་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་ཚུལ་

གཉིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕལ་བ་སྟེ། ཞར་ལ་བྱང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་རང་རིག་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ། ⁵⁵ ཞེས་ཚུལ་གཉིས་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེས་རང་རིག་ཞར་ཏུ་གྱུབ་སྟོར་དང་།

སོག་པོ་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་དབུ་མའི་མཆན་འགྲེལ་དུ་འང་ཚུལ་
གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་ཁྱད་ས་
སུ་མ་བཞུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་སྤྱད་འདུག་སྟེ་མ་དང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས་ཀྱང་དྲན་པའི་རྟགས་ལ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་དྲགས་ཤོས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱ་མཆན་དེ་འདྲ་ཞིག་
ལ་སྤྱད་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་དྲན་པའི་རྟགས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་
དགོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་པ་ནི།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་
པས་བཟླ་ན་པ་དང་། སྤྱིར་ང་ཚོའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་ལ་སྤར་
མ་མཐོང་བ་དང་། མ་གོ་བ། མ་ཤེས་པ་ཞིག་དུས་ཕྱིས་སུ་དྲན་པ་
མི་སྟེས་པ་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་ཤེས་ཅུས་ལ། ཡུལ་

55 རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༣༡༩ ཀྱང་གོའི་ཐོད་གྱི་ཤེས་
རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥

གཟུགས་སོགས་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དྲན་ཡང་དེའི་སྡོན་
 ཏུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐོང་བ་དང་སྤྱིར་བ་སྡོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་
 ཏེ། དྲན་པ་ནི་སྤྱིར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། སྤར་མ་སྤྱིར་བ་ལ་དྲན་
 པ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། སྤར་གཟུགས་འདི་མཐོང་འདུག་སྟུང་
 པའི་དྲན་པ་ནི་སྤར་གཟུགས་འདི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་
 བ་སྡོན་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་། སྤར་ངས་གཟུགས་མཐོང་
 འདུག་སྟུང་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ནི་སྤར་གཟུགས་འདི་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་དུས་མཉམ་ཏུ་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་
 མཐོང་བའི་སྤྱིར་བྱེད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ།

གཞན་དུ་ན། སྤར་མ་སྤྱིར་བའི་ཡུལ་དག་ཀྱང་དྲན་པ་
 འཇུག་རོ། ཞེས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་སྤྱིར་ཡོད་པར་
 སྐབ་པར་བྱེད་དེ། འདུག་པ་རང་འབྲེལ་ལས། གང་ཞིག་མི་འདོད་
 པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་ཁས་སླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ།
 གཞན་དུ་ན་མཐོང་ངོ་། །དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དྲན་པས་ཡུལ་དྲན་
 པ་ཉིད་དང་། ངས་མཐོང་ངོ་སྟུང་ཏུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་སྤྱིར་བ་དྲན་
 པར་མི་འཇུག་རོ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དྲན་པ་ནི་ཉམས་སུ་སྤྱིར་བའི་
 ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་སྤྱིར་བས་དྲན་པ་ཡོད་
 པར་མི་འཇུག་རོ། །⁵⁶ ཞེས་དང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་པར་རང་

56 འདུག་པ་རང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༦ ཐའེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

རིག་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྤར་དོན་འདི་མཐོང་ངོ་
 ཞེས་རུས་སྤྱིས་ཡུལ་བྲན་པ་དང་། སྤར་ངས་མཐོང་ངོ་སྟམ་རུ་ཡུལ་
 གྱི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡུལ་ཅན་བྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
 སྤར་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་བ་ལ་བྲན་པ་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པས་བྲན་པ་ནི་སྤར་
 གྱི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་རང་རིག་མི་འདོད་པ་
 ལྟར་ན་སྤར་གྱི་སྤྱོད་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཡང་རང་རུས་སུ་ཉམས་སུ་
 མ་སྤྱོད་བས། སྤྱིས་གྱི་བྲན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བོ།⁵⁷

དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས།
 ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་བྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་
 བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ལ། སྤྱོད་
 འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་གང་ཡིན་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་
 གྲང་རང་རིག་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན།⁵⁸ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གྲང་། བྲན་པ་ལས་རང་
 རིག་དཔོག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོས་སྤར་གཟུགས་
 མཐོང་སྟམ་རུ་བྲན་པའི་ཆེ་སྤར་གཟུགས་མཐོང་སྟམ་པ་དང་། ངས་
 མཐོང་སྟམ་པའི་ཡུལ་བྲན་པ་དང་ཡུལ་ཅན་བྲན་པ་གཉིས་བྲན་
 པའི་འཛིན་སྤངས་ལ་ཡོད་ལ། བྲན་པའི་ཡུལ་རུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
 གཉིས་བྱུང་བ་ན། སྤྱོད་བའི་ཡུལ་རུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་
 པར་གྲུབ་བོ། །

57 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༤༩ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

58 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ཤོག་གངས་ ༡༥༠ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡

མྱོང་བ་ཡོད་དེ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 རྒྱས་པ་སོ་སོར་བྱེ་ན། ཡུལ་མྱོང་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཅེས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི། སྡོ་འཛིན་
 ལྟ་བུ་གཟུང་ནམ་དང་། ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་ནི་སྡོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་
 འཛིན་པའི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ཁ་ནང་
 ཏུ་སྟོགས་པའི་ཆ་དང་། ཕྱིར་སྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྡོ་མ་ནི་
 འཛིན་པའི་ནམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་
 ལ། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་སྟབ་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །⁵⁹ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དབུ་མའི་སྡི་
 དོན་ལས། དེ་དག་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤར་གཟུགས་མཐོང་ནས་སྡིས་གཟུགས་མཐོང་
 བ་ན་ངས་མཐོང་ངོ་སྟམ་ཏུ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་དང་། གཟུགས་འདི་
 མཐོང་སྟམ་ཏུ་ཡུལ་དྲན་པ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡུལ་
 གཟུགས་དྲན་པ་འབྱུང་བ་དེ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤར་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་རྒྱས་སུ་མིག་ཤེས་དེའི་སྟངས་ན་གཟུང་ནམ་ཡོད་
 པའི་དབང་གིས་ཡིན། ཡུལ་ཅན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དྲན་པ་
 འབྱུང་བ་དེ། མིག་ཤེས་དེས་གཟུགས་མཐོང་རྒྱས་སུ་མྱོང་བྱེད་འཛིན་
 ནམ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ནི་མྱོང་བ་ངེ་

59 རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། རྟོག་གྲངས་ ༡༩༩ ལྷ་ཆ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥

ཉལ་བྱའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒར་མ་ཕྱོང་བ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར།⁶⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་ཕྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་ཀྱང་
རང་རིག་ངེ་ལྟར་གྲུབ་སྟམ་ན། མིག་ཤེས་ཉལ་བྱའི་སྤྱང་ན་དུས་ཕྱིས་
དྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན། ཕྱོང་བྱེད་
ལ་རང་ཕྱོང་དང་གཞན་ཕྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚུན་ཚད་པས། རང་ཕྱོང་
ནི་ཕྱོང་བྱའི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཅིང་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱི་
ཕྱོང་བའི་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ཕྱོང་ནི་ཕྱོང་བྱའི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཐ་
དད་ཅིང་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱི་ཕྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། ལུས་
འཛིན་མིག་ཤེས་གཞན་ཕྱོང་གིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ།
དེ་འཐད་ན། དེ་ཉལ་བྱའི་ཕྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་རང་དང་རྗེས་ཐ་
དད་ཅིང་དུས་ཕྱིས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་ཕྱོང་དགོས་
པས་ཕྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གལ་ཏེ་ཕྱོང་བྱེད་དེ་ཉིད་
ཀྱང་རང་དང་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་དུས་ཕྱིས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་
གིས་ཕྱོང་མི་དགོས་ན། ལུས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་མེད་པས་གཞན་ཕྱོང་ཡོད་ན་ཕྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་
བའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཉལ་བྱའི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་
ཉིད་རང་དང་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་། དུས་ཕྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་ཤེས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པས་ཕྱོང་ཟེར་ན། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་དུས་

60 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༧༩ བོད་ཇ། རྫོ་མིང་དཔེ་
མཛད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

གཅིག་རྒྱ་མིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོ་སྤྱོད་བ་དང་བྱམ་པ་རྟོགས་པ་
 གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་ཡུལ་བྱམ་པ་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་རྒྱ་འགྱུར་
 བས་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱོད་བྱེད་ལ་གཞན་སྤྱོད་མི་འཐད་པས་
 སྤྱོད་བྱེད་ལ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་རིགས་པས་
 ཁེགས་པས་རང་སྤྱོད་གྲུབ་ཅིང་རང་སྤྱོད་ལ་རང་རིག་ཟེར་བ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་
 སྤྱོད་བ་ཙམ་དཔག་ནས་སྤྱོད་བ་དེ་དོན་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་
 མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རང་རིག་
 གྲུབ་མོད་གྱི།⁶¹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན། སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་བ་ལ་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་
 སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་རིགས་པས་ཁེགས་
 པ་ཉིད་གྱིས་རང་སྤྱོད་འབད་མེད་རྒྱུ་པ་དང་། རང་སྤྱོད་དེ་
 ཉིད་རང་རིག་རྒྱ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་
 མི་ཁེགས་ན་སྤྱོད་བྱེད་ཐུག་མེད་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ཡུལ་
 གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པའམ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བའི་ཐལ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པ་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བ་དང་པོ་
 ཡོད་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་
 སྤྱོད་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་
 སྤྱོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

61 རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། རྟོག་གྲངས་ ༡༩༩ ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༥

འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
 གཅིག་དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཙུག་
 པར་ཁས་ལེན་ན། སྟོན་པོའི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་
 པོ་གཞན་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་གཞན་ཞིག་འགྱུར་
 དགོས་པས་སྤྱག་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཏུ་ཐལ་ལོ།⁶² ཞེས་དང་། རྗེའི་
 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོང་བ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྟོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་
 གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་
 རང་ལུགས་གྱིས་བཀག་པ་ན་སྟོང་བའི་བྱུང་བྱེད་ཞིགས་པ་ན། སྟོང་
 བ་ཅན་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་ནོ། །སྟོ་འཛིན་དེ་རང་ལས་
 དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྟོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་
 གཞོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྤྱག་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། སྟོན་པོ་ཡོངས་
 སུ་གཙུག་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་
 པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཙུག་ན། དེ་ལ་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 དོན་གཞན་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཤེས་པ་སྟེ་མ་ལ་ཡང་
 མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དགོས་ན་དེ་ལ་ཡང་གཞན་དགོས་པས་
 སྤྱག་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱག་མེད་ཏུ་སོང་ན་ནི་སྟོ་
 འཛིན་དང་པོ་ལ་སྟོང་བ་མི་འགྲུབ་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ།⁶³ ཞེས་དང་།

62 འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༩ ཐའེ་ཐའེ་ཐའེ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

63 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ རྫོ་སྤྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

བཤེལ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས།
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་མྱོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་མྱོང་
 ཡོད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ལ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་འགྲུབ། གཞན་མྱོང་བྱེད་རིགས་པས་ཁེགས་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མི་ཁེགས་ན་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་
 བ་དང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གཉིས་
 གྱུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ལས་རྣམས་ཐ་
 དད་པའི་མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན། དེ་ཡང་རང་ལས་རྣམས་
 ཐ་དད་པའི་མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།⁶⁴ ཞེས་མིག་ཤེས་སོགས་གཞན་མྱོང་གིས་གྲུབ་
 པར་འདོད་ན་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐོན་ནས་སེམས་ཅན་
 པས་གཞན་མྱོང་རིགས་པས་བཀག་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།⁶⁵ ཞེས་དང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། གཉིས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པར་ཐལ་བ་

64 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༦༥ བོད་ཇ། སྒྲོ་མིང་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩

65 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༧ ཐའེ་ལྷན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

བོ། ཤེས་པ་སྲ་མ་སྲི་མས་གཙོད་ན་ནི་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་
 དུལ་གཞན་མི་གཙོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཕོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལུགས་ཏེ་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་ཤེས་པ་སྲ་མ་གཞན་
 དེའི་དུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ།
 ཤེས་པ་སྲ་མ་སྲ་མ་ཤེས་པ་སྲི་མ་སྲི་མས་ཡོངས་སུ་གཙོད་ན། སྲ་མ་
 དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྲི་མ་དེ་སྦྱེད་གོས་ལ། དེའི་ཆོ་ནང་གི་
 ཡན་ལག་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས། རིང་བའི་སྤྱི་རོལ་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །⁶⁶ ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
 པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དོན་གཞན་
 གིས་མྱོང་ན་དེ་སྤྲད་ཅིག་སྲི་མས། དེ་སྤྲད་ཅིག་སྲ་མ་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་སྲི་མ་
 གཟུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་ལ་མི་འཕོ་བར་
 འགྱུར་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། ⁶⁷ ཞེས་མིག་ཤེས་སོགས་གཞན་མྱོང་གིས་
 བྱབ་པར་འདོད་ན་གཞན་མྱོང་གི་ཤེས་པས་རང་དུལ་མ་རྟོགས་པའི་
 ཐལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་མྱོང་བཀག་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར། གཞན་མྱོང་རིགས་པས་ཁེགས་ཞེས་པའི་དོན་
 ལ་དབྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ལུགས་འདིར་སྤྱིར་གཞན་

66 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ རྫོ་སྤྱིང་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 67 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཐབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ བོད་ཇ། རྫོ་སྤྱིང་དཔེ་
 མཛད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

མྱོང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཡུལ་རུས་གནས་སྐབས་
ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་གི་དབང་རུ་བྱས་ནས་གཞན་མྱོང་མེད་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན།

གལ་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་འདྲིར་སྦྱར་གཞན་མྱོང་
མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟོགས་པའི་
མངོན་ཤེས་དེ་ཉིད་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བྱེད་ཡིན་ནམ་མིན།
ཡིན་ན། རང་མྱོང་མ་ཡིན་པས་གཞན་མྱོང་ཡིན་པ་འོས་མེད་རུ་
འགྱུར་བས་གཞན་མྱོང་མེད་ཅེས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟམ། གལ་ཏེ་
སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་ཉིད་སྡོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་མྱོང་བྱེད་མ་ཡིན་ན། སྡོན་འཛིན་ཡང་སྡོན་པོ་མྱོང་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་སྦྱོར་རུ་འགྱུར་སྟམ།

ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཁེགས་སྒྲིའི་གཞན་མྱོང་ནི་སྡོན་འཛིན་
དང་རུས་མཉམ་ཞིང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྡོན་འཛིན་མྱོང་བའི་
ཤེས་པར་ངོས་འཛིན་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་སྡོན་འཛིན་མིག་
ཤེས་དང་རུས་མཉམ་ཞིང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྡོན་འཛིན་རྟོགས་པའི་
མངོན་ཤེས་དང་། རྣམས་དཔག་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པས་ལྷགས་འདྲིར་
གཞན་མྱོང་ཁེགས་མི་བྱལ་སྟམ།

དེས་ན། གཞན་མྱོང་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ལ་སྤང་
རུང་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་སྦྱོར་འགོད་པའི་སྐབས་
ཡུལ་རུས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་བཟོད་བྱེད་དགོས་པ་

བཞིན། གཞན་སྤྱིང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཡུལ་དུས་བྱེ་བྲག་པའི་
སྐབས་ཤིག་དང་སྤྱིང་ནས་སྤྱིང་དགོས་སྟུང་མོ།

དེས་ན། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་
སྤྱིང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་
བདག་རིག་གྲུབ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ནི། རིང་སོགས་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན་
པ་དང་། རྟགས་སྤྱིང་ནི། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱིང་བའི་རང་རིག་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་བཏོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་མ་
གྲུབ་པའི་སྤྱིང་རྟོག་དུ་རྟོགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་དུ་
ཁྱབ་པ་དང་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྤྱིན་ཡོད་དེ། རྗེའི་
དབྱེ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྤྱིང་གི་སྤྱིང་འཛིན་ལ་རང་སྤྱིང་
བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྦྱབ་ན་ནི། གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་མི་
ཞིང་པས་དེ་ལྟར་མི་སྦྱབ་པོ།⁶⁸ ཞེས་གསུངས།

སྤྱིན་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱིང་བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ།
དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྤྱིང་དེ་ཉིད་རང་
རིག་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱིང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སྤྱིན་བྱོན་
མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྟགས་སྤྱིང་དེ་ཉིད་
རང་རིག་གསར་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིང་དུ་ཁས་སྤངས་ན་དེ་ཉིད་རྟགས་
སྤྱིང་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་སྟུང་སྟེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་

68 དབྱེ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྟོག་གྲངས་ ༡༤༩ རྩོམ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེན་མེད་གསར་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་འགྲོས་དང་
མཚུངས་པ་སྟོར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ལྟམ་པས་བརྟག་པར་བྱ།

ཡང་། རྟགས་སྟོར་དེ་ཉིད་རང་རིག་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
སྟོར་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་
དང་། རང་རིག་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་མེད་
ཀྱང་དབྱེད་རྒྱ་འདུག

ཡིན་ན་ཡང་། སྟོན་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་སྟོང་བའི་རང་
རིག་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྟོར་
དེ་ཉིད་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་མཁན་
ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། དང་པོ་
རང་རིག་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཐལ་བ་འགོད། བྱབ་པ་སྐྱབ། རྟོན་
བརྒྱ་བཤོ། ། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བརྒྱུག་
པ་རབ་ཏུ་སྦྱི་བ་སྦྱ། །བཅའ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདི་
བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འཐད་
པར་ཐལ། །ཁྱོད་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པར་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འཐད་པར་
ཐལ། །ཁྱོད་འཛིན་རྣམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ⁶⁹ཞེས་གསུངས་
པ་དང་།

69 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་། ཤོག་གངས་ ༥༥ ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ངག་དོན་ནི། ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་
རིག་ཡོད་དེ། ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་རྣམ་ཏུ་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།⁷⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྦྱར་ནི། སྡོ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཏུས་ཕྱིས་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྡོན་པོ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱར་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྡོ་འཛིན་ལ་ཕྱོད་བ་ཡོད་པར་
གྲུབ་ན་ནི། དེའི་ཕྱོད་བ་ལ་རང་གིས་ཕྱོད་བ་དང་གཞན་གྱིས་ཕྱོད་བ་
གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་བྱང་ལ། གཉིས་པ་
རང་ལུགས་གྱིས་བཀག་པ་ན་ཕྱོད་པའི་བྱབ་བྱེད་ཁེགས་པ་ན། ཕྱོད་
བ་ཅམ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བྲག་ཤོས་ཡིན་ནོ།⁷¹ ཞེས་དང་།

པཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གཤགས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས། ཇི་
ལྟར་འགོད་ཅེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱོད་བྱེད་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་གྲུབ་པས། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཕྱོད་
བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།⁷² ཞེས་སྡོ་འཛིན་གྱི་སྟངས་

70 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཤོག་གངས་ ༩༡༡ ལྷ་ཁའི་པར་
མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤

71 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༩༡༩ རྫོ་སྤྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

72 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ བོད་ཟ། རྫོ་སྤྱིང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

རུ་བྲན་པ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེའི་ཚུང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཐུབ་
ལ། ཚུང་བ་ལ་གཞན་ཚུང་དང་རང་ཚུང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚད་ཅིང་
གཞན་ཚུང་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་པས་རང་ཚུང་ཡོད་པར་གྲུབ་ཐུབ།
རང་ཚུང་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིས་དེ་ལྟར་
རང་རིག་གྲུབ་སྒྲོར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན། རྩོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྲིང་རུ་ཚུང་བྱེད་གྲུབ་ན་
རང་རིག་གྲུབ་པས་ཁྲབ་བམ་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟམ་སྟེ། རྩོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་རྟགས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་རྩོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚུང་བྱེད་
རུ་རྟགས་པའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པས་རྩོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ཚུང་བྱེད་ཡོད་དེ། རུས་ཕྱིས་བྲན་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྒྱུར་ལས་
རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྒྱུར་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། དེའི་
བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡང་གྲུབ་པས་
མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚུལ་གོང་རུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་། དེ་ལ་སྒྱུན་མེད་ཀྱི་ལན་འདི་ལྟར་བཏབས་ཀྱང་ཚོག་
སྟམ་སྟེ། རྩོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྲིང་རུ་ཚུང་བྱེད་བསྐྱབས་ནས་
རང་རིག་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་རུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། རྟགས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་
ཡུལ་རུས་ཁྲད་པར་ཅན་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཞིག་ལ་འགོད་དགོས་པ་ལྟར་
དེས་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་སྐབས་ཀྱང་ཡུལ་རུས་དེའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཕྱིར་
ཚོལ་དེས་རྩོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྲིང་རུ་ཚུང་བྱེད་བསྐྱབས་ན་རང་

རིག་གྲུབ་པས་བྱས་པ་འཛོག་སྐྱབ་སྒྲུལ།

ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་གྱི་
འགྲེལ་པ་ལས། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་ཚུལ་འདི་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི། སྡོ་
འཛིན་དབང་མངོན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཐུང་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་དེ། སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་
གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་
ཀྱང་། །རང་རིག་པལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་ལྟེ།
ཕྱིས་གྱི་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་རྟུས་
སུ་ཐྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཐྱོང་བྱེད་ཇུས་གཞན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་སོ། །རང་ཐྱོང་
མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི་བདེ་སོགས་ལ་ཐྱོང་བྱེད་ཇུས་
གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐྱོང་བྱེད་ཡོད། རང་ཐྱོང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རང་དང་རྟུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་ཇུས་
གཞན་གྱིས་ཐྱོང་བ་ཡིན་ནམ། ཕྱིས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་ཇུས་གཞན་
གྱིས་ཐྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་དབྱེད་ནས། གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གནོད་
བྱེད་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱའོ།⁷³ ཞེས་གསུངས་སོ། །

73 ཟླ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏིར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཤོག་གངས་ ༡༥༠ བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅིས་བརྟུས། ཕྱི་

འོ་ན། རྟགས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་
དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྒྱུར་གང་ཞེ་ན། རྟགས་སྒྱུར་དེ་
ནི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསྒྲུབ་
བྱ་གྲུབ་པ་ན་རང་རིག་གི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་རང་རིག་གི་ཐ་སྟངས་
ཤེས་པའི་ཆོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། རྟགས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན།
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུང་བྱེད་དེ་མཆོན་ཉིད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རིག་དེ་དེའི་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཚུད་མཁན་ཡང་ཡོད།

འོ་ན། རྟགས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་འབྲས་རང་མ་དམིགས་གསུམ་
ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲ་ལ།
རང་བཞིན་དང་འབྲས་རྟགས་གང་རུང་ལས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་སྤྲ་བྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རྟགས་སྒྱུར་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་དེ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲན་པ་བྱུང་བར་ཟུང་
བྱེད་སྒོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དུ་རང་རིག་སྒྲུབ་

པའི་རིགས་པ་ལ་དམིགས་ཚུང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་།
གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིགས་པ་གཉིས་བསྐྱན་ནས་ཡོངས་
གྲགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཞི་ཞེས་བཟུང་།

རིགས་པ་གསུམ་པ། དམིགས་ཚུང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་
རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི། །དམིགས་ཚུང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །དོན་དང་འདྲ་བ་
དམིགས་པ་སྟེ། །རང་ཉིད་གསལ་བར་བདག་ཚུང་ཡིན། །ཞེས་པས་
བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། ཉགས་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ན།

སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་
ཚུང་བ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བྱ་སྟོན་པའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་
དོན་དང་འདྲ་བས་དམིགས་པ་བྱེད་ཅིང་། ཚུང་བྱེད་རང་ཉིད་ཚུང་
བའི་ངོ་བོར་གསལ་བར་སྐྱེས་པས་ཚུང་བྱ་དེ་ཚུང་བར་འཛིག་ལུས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་ཚུང་དག་ནི་འཛིག་བྱེད་ཐ་དད་པ་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་བྱའི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དམིགས་བྱའི་
དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་དེ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་འཛིག་ལ། ཚུང་
བྱེད་རང་ཉིད་ཚུང་བའི་ངོ་བོར་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ནས་ཚུང་བྱའི་
བདག་ཉིད་ཚུང་བར་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡུང་འདི་བཀོད་ནས་དམིགས་ཚུང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་
རིགས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། ཐར་ལམ་

པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་དེའང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་
 ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སྒོ་ལ་སྒོ་འདོད་ན། །སྒོ་ནི་རང་
 ཉིད་རིག་པར་གྲུབ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡང་ནི། །སྒོ་དང་ལྷན་ཅིག་
 ཚུལ་མཚུངས་ཉིད། །དེའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་སྒོ་རང་ཉིད། །གསལ་བའི་ངོ་
 བོར་རབ་གསལ་ཞིང་། །གཞན་དེར་ངོ་བོར་འཕོ་བ་ཡིས། །གསལ་བ་
 ན་ནི་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་པས་བསྟན་པ་དང་། །དེའི་རྟགས་སྒྲིབ་
 ནི། སྒོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཚུལ་ཅན། །རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གསལ་
 བར་བྱེད་དེ། སྒོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 །ཞེས་འདོད་ཀྱང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན་རིགས་པ་དེ་ཉིད་
 ཚུད་སྒྲིབ་གི་སྐབས་སུ་བཀྲལ་བ་དང་། །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྒྱུ་ཆེན་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་ཚུད་སྒྲིབ་གི་སྐབས་སུ་བཀྲལ་འདུག

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དབྱུ་མའི་མཐའ་
 དཔྱེད་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཞི་ལྟ་བུར་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གསུམ་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་
 སྒྲུབ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དམིགས་སྒྲིབ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་
 པ་དང་། གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་པ་དང་། དུན་པ་དང་
 སྒྲིབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོགས་དུ་མ་འཕྱོད་པའི་ཕྱིར།⁷⁴ །ཞེས་རང་
 རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་དང་། །རྗེ་དགོ་འདུན་

74 དབྱུ་མ་འདུག་པའི་མཐའ་དཔྱེད་ལུང་རིགས་གཉིས་མཛོད་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་
 བཟང་འདུག་ངོགས། ཤོག་གངས་ ༤༩༩ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ནང་མཛན་པར་མ།

གྲུབ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་བཞི་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པ་ལ། རང་རིག་
 པ་ཡང་ངོ་། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་མ་ཕྱོང་བར་འདི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་བཞི། ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་གྲུབ།
 གསལ་བ་ཤེས་ཇུས་ཡིན་པས་སྐྱབ། གཞན་གྱིས་ཕྱོང་བ་བཀག་པས་
 སྐྱབ། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་སྐྱབ་པའོ། ⁷⁵ ཞེས་རིགས་པ་བཞི་
 དང་། ཡང་ཀམ་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་
 འགྲེལ་པ་རིག་གཞུང་ཀྱི་མཚོ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 སྟོར་ལ་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་སྐྱབ་པ། དཀར་སྐྱེས་
 གསལ་བས་རང་རིག་གྲུབ་པ། བདེ་སྐྱེས་ཕྱོང་བས་རང་རིག་གྲུབ་
 པ་དང་། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་པར་སྐྱབ་པ་ཞེས་མངོན་
 གུམ་ལེའུ་སྐབས་སུ་རིགས་པ་བཞི་ཡང་གསུངས་འདུག

འཇུ་མི་པམ་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་
 གསལ་པོར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་སྤང་བའི་གཏེར་ལས། གཉིས་
 པ་རང་རིག་སྐྱབ་པ་ལ། ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་སྐྱབ། །དྲན་
 པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་གྲུབ། ⁷⁶ ཅེས་རིགས་པ་གཉིས་བཞེད་པ་
 དང་། སྐག་པོ་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་དབུ་མའི་མཆན་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་

75 ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པ། སྤང་ཆ། འོག་གངས་ 117 ལྷ་ཆའི་པར་ན། ཕྱི་ལོ་
 3009

76 ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གསལ་པོར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་སྤང་བའི་གཏེར། འོག་
 གངས་ 109 ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས། ཕྱི་ལོ་ 1999

རང་རིག་འདོད་མཁན་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་
 པ་ནི། སྤྱིར་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ། དམིགས་སྤྱོད་སོ་སོར་
 འབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིགས་
 པ་དང་། དུན་པའི་གཏན་ཆོགས་སོགས་དུ་མ་གསུང་ཡང་།⁷⁷ ཞེས་
 དངོས་སུ་རིགས་པ་གསུམ་པ་དང་སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པའི་རིགས་པ་
 རི་ཅམ་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བྱ།

མདོར་ན། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་རྩ་ཆོག་གིས་རང་རིག་སྐྱབ་
 པའི་རིགས་པ་བསྟན་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་བཞེད་ཚུལ་སྣ་མང་ཞིག་
 འདུག་ལ། ད་དུང་ཚད་མ་ནམ་ངེས་དང་རིགས་ཐིག་སོགས་ལས་
 རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་མི་འདྲ་བ་གང་བསྟན་དང་། ཚད་མ་
 ཀུན་བདུས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་ནམ་གངས་རི་ཅམ་
 གསུང་ཡོད་མེད་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་སྟམ་མོ། །

གཉིས་པ། ཞར་བྱུང་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པའི་རང་རིག་བཤད་
 པ་ནི།

མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་
 སྡེ་པ་ལ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་
 འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། མཁས་དབང་འགས་ལུང་གི་

77 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ཟབ་དོན་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༠༥ གློ་
 མིང་དཔེ་མཛོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤

རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་ནི་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པས་རང་རིག་མི་
འདོད་པར་སྤྲོ་ཡང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷུང་རིགས་
གཉིས་ཀའི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་པར་ཁས་ལེན་པས་འདིར་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤོ། །

མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་
ཐུག་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དཔུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མ་
བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་
མས་མ་བཟུང་བ་སྟེ་མ་རྟོགས་པར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་བ་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པས།
བུམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་ནི་དེ་རྣམས་རྟོགས་པའི་གཟུང་
རྣམ་གྱིས་གྲུབ་ལ།

འོ་ན། མིག་ཤེས་སོགས་གང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན།
རང་རིག་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ། ཅེས་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྲོ་
བས་རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ནི་དེ་ཉིད་
ཡིན་སྟུམ། ལྷགས་འདིས་སེམས་ཅམ་པས་རང་རིག་པསྟན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ལྷུང་ཆོག་རྣམས་ཁས་ལེན་མིན་བཟླ་
དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་
ལས་རང་རིག་པསྟན་པའི་ལྷུང་ཡོད་མེད་ནི་དབྱེད་གཞི་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅམ་པས་འདྲོད་པའི་རང་རིག་བསྟན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་ལུང་དག་མདོ་ལྷེ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས་འདིར་རང་རིག་
 བསྟན་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་གསུང་བུར་བཀོད་
 པས་ངལ་བ་མ་བསྟེན། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་
 ཅམ་པས་འདྲོད་པ་བཞིན་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་རྒྱས་
 ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་སོགས་མདོ་ལྷེ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་
 དེ་བཞིན་དུ་འདྲོད་ཀྱང་། ཉགས་སྦྱོར་འགོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། རང་རིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་འཛིན་
 རྣམ། ཁ་ནང་བལྟའི་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པས་འདྲོད་པ་
 བཞིན་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། རང་རིག་གི་
 མཆན་གཞི་སོགས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་བཞིན་འདྲོད་དེ། མཁས་གྲུབ་
 རྗེའི་ལྷོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། ད་ནི་གཉིས་པ་རང་ལུགས་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཚྱུང་
 བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ། མདོ་
 སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་། དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་
 མཆན་གཞིར་འདྲོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ།
 དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཚྱུང་བྱར་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །⁷⁸

78 ལྷོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་ལོ་ 1716 རྗེ་མིང་པར་མ། ཤོག་གངས་ 176

འོ་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་འདོད་ཚུལ་ཚྱུགས་
ཀྱན་ནས་མཚུངས་པར་ཐལ་ཞེ་ན། རང་རིག་གི་ངོ་བོ་འཕ་མཚན་
ཉིད་འཛིག་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ནི་
སེམས་ཙམ་པས་ནི་གཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་དང་དེ་
ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་རང་རིག་གསུམ་ཀ་ཉར་ལེན་བག་ཆགས་གཅིག་
སད་སྟོབས་ལས་བྱུང་བས་དེ་གསུམ་ག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་
མདོ་སྡེ་པས་འཛིན་པ་མིག་ཤེས་དང་གཟུང་བ་སུམ་པ་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་འདོད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད།

དེར་བརྟེན་རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་འདོད་ཚུལ་ཡང་མི་
འདྲ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་
ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དག་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་རྒྱར་པའི་ཡུལ་རིག་
པའི་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མདོན་སུམ་ཞེས་འདོད་ལ།

སེམས་ཙམ་པ་ནི། རང་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡུལ་དེ་རིག་པའི་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མདོན་སུམ་
ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་རྒྱར་པའི་ཡུལ་རིག་པས་
རང་རིག་ཏུ་མི་འཛིག་སྟེ། སྟོན་པོ་ཡང་སྟོན་འཛིན་མདོན་སུམ་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པོ་ལ་
གཞན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།⁷⁹ ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཙམ་
པས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ཁས་
མི་ལེན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ། འཛིན་པ་མིག་

79 རྟོན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་ལོ་ 1776 རྟོན་མིང་པར་མ། ཤོག་གངས་ 176

ཡུལ་གཉིས་སྤང་དང་བུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་
 བུལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་
 འདོད་དེ། བཤམས་བྱུང་ཆེད་ཆད་མ་སྤེལ་བརྟུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས།
 ཚུལ་དེས་ན་མདོ་སྤེལ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བས་མདོ་སྤེལ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་
 དངོས་སུ་རིག་པའི་རྟོག་བུལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ། སེམས་ཙམ་པ་
 ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་
 གཉིས་སྤང་དང་བུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་བུལ་
 མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་སོགས་སོ་སོར་བྱེ་བྱེ་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །⁸¹
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཐུན་མོང་ཏུ་ཁས་
 ལེན་པའི་རང་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅིག་མེད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་ནམ། རང་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཁ་
 རང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ། རང་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་མདོ་
 སེམས་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆེད་སྤེལ་
 བརྟུན་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས། རང་
 རིག་གི་མཆོན་ཉིད། འཛིན་ནམ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཁ་

81 རྟོག་བརྟུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོ་སྤྱིང་པར་མ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩

ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་པའི་ཤེས་པ།⁸² ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྤྱིའི་འགྲོས་ལ་
མདོ་སེམས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་འགོད་ཚུལ་
ལ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཅུང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་ཚུལ་
གང་ཞིན།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དྲན་པའི་ཉགས་ལས་རང་སྤྱོད་བྱེད་
ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་སེམས་ཅམ་
པས་འདོད་ཀྱང་མདོ་སྤྱོད་པས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་ན་རང་སྤྱོད་
བྱེད་ཡོད་པས་མ་བྱབ་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན། སྡོན་པོ་ལ་དུས་
ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྡོན་པོ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་སྡོན་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པ་མདོ་
སྤྱོད་པས་མི་འདོད་དེ། སྤྱོད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་ལ་རྣམས་གཅིག་ཅིང་དུས་
མཉམ་དུ་བྱུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་སྤྱོད་
ཕྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མདོ་སྤྱོད་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བྱ་དང་
སྤྱོད་བྱེད་ལ་རྣམས་གཅིག་ཅིང་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་དགོས་
པ་ཡང་། བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྣམ་འབྱེལ་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་
འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བ། མདོན་ལྷུང་གི་མཚན་ཉིད། ཉགས་སྟོབས་
ཀྱིས་སྤྱོད་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བ། རྟོག་ལྷུང་གི་མཚན་ཉིད་འཛོག་

82 ཚད་མ་རིགས་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༥༧ སྟོ་སྤྱིང་འབྲུལ་སྤྱར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

པ་ལ། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་གསུང་པའི་ཐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ཅ་
 པའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྡོན་པོ་མཚན་
 ཉིད་སྡེ་མ་མིན་ཀྱང་། མཚན་བྱ་དེ་ཡིན། དེ་མཚན་བྱ་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་
 ཀྱང་། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོར་ཐལ། སྡོན་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྡོན་པོ་མ་ཟློང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམས་
 ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོན་པོ་ཟློང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།⁸³
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ། དྲན་པའི་ཉགས་ལས་རང་རིག་
 སྦྱབ་པའི་ཉགས་སྦྱར་ཞིག་འགོད་རྒྱ་མེད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཁས་དབང་ནམས་གྱིས་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། སྡོ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགྲུབ་བྱེད་གི་
 ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྡོན་པོ་
 བཞིན། ཞེས་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་ཉགས་སྦྱར་དུ་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཉགས་སྦྱར་གྱིས་རང་རིག་སྦྱབ་ལུས་ཏེ། སྡོ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དྲན་པ་ནི་
 སྡུར་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྦྱང་དུ་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྡོན་
 དུ་སོང་བ་དེས་འདྲན་ཞིང་། དེ་ནི་སྡོན་འཛིན་ཁོ་རང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ནི་རང་རིག་ལས་

83 རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༦༩ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༩

ཟུར་རུ་མེད་པ་མདོ་ལྷེ་པས་འདོད། ཡིན་ན་ཡང་། ཉགས་སྒྱུར་དེ་
ཉིད་བོད་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཚལ་ཁོ་ན་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་
པར་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལྷང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཡོད་མེད་དཔྱད་
དགོས་འདུག།

ཡང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྱབ་པའི་ཉགས་
སྒྱུར་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཡང་ཁོ་
ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཙུག་པོར་རང་རིག་དགག་ཡུལ་ལ་མདོ་ལྷེ་པ་
གཅིག་འཛོག་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་
པོ་དེ་མདོ་ལྷེ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལྷེ་
པའི་རང་རིག་གི་སྒྱབ་བྱེད་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་ཁས་
ལྷངས་ནས་སྒྱབ་བྱེད་དེ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་ལྷེ་པའི་སྒྲིགས་ཁས་ལྷངས་ནས་རང་རིག་པ་
རབ་རུ་སྒྱབ་པའི་ཕྱིར།⁸⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས་
མདོ་ལྷེ་པའི་མདོ་ན་སུམ་གྱི་བྱད་པར་འཆད་སྐབས། རང་རིག་སྒྱབ་
བྱེད་ནི། སྒྲིང་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། རང་སྒྱུར་ཡོད་དེ། རང་དྲན་
པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་རིག་ཡོད་

84 དབུ་མ་འཇམ་དབྱངས་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལྷང་རིགས་གཉིས་མདོ་དཔྱད་ཐབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་
རོགས། རོག་གངས་ ༢༠༡༡ ལོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢།

པར་འགྱུར་ལ། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། རང་སྤྱོད་ཡོད་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་རང་
སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ལ། གཞན་སྤྱོད་ཐུག་
མེད་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།⁸⁵ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། གོང་གི་རྟགས་སྤྱོད་དེ་རང་རིག་སྦྱབ་བྱེད་
ལས་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་ཏེ། གལ་
ཏེ་རྟགས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ནི།
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གྲུབ་པས་ཁྲབ་དགོས་ཀྱང་། སྡོན་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཁོ་རང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཤེས་
པ་ཡོད་པར་རྟགས་ན་རང་རིག་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོན་
འཛིན་རྟགས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་ཉིད་སྡོན་འཛིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ཏུ་རྟགས་པའི་ཚོལ་བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་།

ཡང་། རྟགས་སྤྱོད་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པ་ན། རང་རིག་གི་
དོན་དང་ཐ་སྟངས་གཉིས་ལས། རང་རིག་གི་དོན་གྲུབ་པར་འདོད་
དགོས་ཀྱང་སྡོན་འཛིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
ཤེས་པ་དེ་རང་རིག་གི་དོན་ངེ་ལྟར་ཡིན་མིན་དང་རྟགས་སྤྱོད་
དེ་ཉིད་དོན་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྟངས་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་དགོས་པ་དང་། འོ་ན། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་
གིས་འདོད་པའི་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཡང་དག་ཅིག་
འགོད་རུང་ངམ་ཞེ་ན། འགོད་རུང་སྟེ། སྡོན་འཛིན་ཚོས་ཅན།

85 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། ཐའེ་ཡན་པར་མ། རོག་གྲངས་ 333

མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། ཏུས་ཕྱིས་དུན་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། བདེ་བ་བཞིན། ཞེས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་རང་རིག་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོར་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན་ཡང་རྟགས་
 སྟོར་དེ་རང་རིག་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་དུ་མི་འོས་ཏེ། མཐུན་
 དཔེའི་སྒྲིང་དུ་མྱོང་བྱེད་རྟོགས་ཆོ་རང་རིག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོར་
 རྣམས་ལུགས་འདིས་ཁས་ལེན་མིན་བརྟག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། རང་རིག་མི་འདོད་མཁན་གྱི་སྐྱབ་མཐའ་སྐྱ་པའི་
 རྟགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྩལ་
 དང་། ཞར་བྱང་བྱེ་བཀ་སྐྱ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྩལ་
 དང་། ཁོ་ལ་བརྒྱད། དབྱ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་མདོ་བྱང་འགོད་
 པ་དང་། དབྱ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་བརྩན་བཙོས་གྱི་བྱང་
 འགོད་པ། མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ། རྩལ་
 མས་ཞིབ་མྱས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ། རྩོམ་དཔོན་ཡིགས་ཅན་
 འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ། རྩོམ་
 དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ། རང་རིག་འགོག་
 རྩལ་གྱི་དོན་བསྟུ། དབྱ་མ་པའི་རྟགས་ལ་རང་རིག་ཨེད་བྱང་བརྩན་པ་བྱེ་
 བའི་རྩལ།

དང་པོ། དེ་ཕྱི་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་མདོ་ལྷང་འགོད་པ་ནི།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ལས་དབྱ་མ་པ་དང་བྱ་
བྲག་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་མི་འདོད་པས་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་
རང་རིག་བཀག་པའི་མདོའི་ལྷང་ནི།

གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་
གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནམ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་
ཀྱང་གཞན་ཡིན་ན། སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། འོན་ཏེ་དམིགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་
མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཙོད་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་། སོར་མོའི་ཚེ་
མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་ཚེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པར་མི་རྒྱས། ཞེས་
དང་།

ལང་གཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་རལ་གྲིས་རང་གི་སོ། ཁྱི་གཙོད་
དེ་བཞིན་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་པ། །རང་རིག་སེམས་
ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་ཆོན་དེ་གཉིས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་རང་
རིག་འགོག་པའི་ཁྱངས་སུ་བསྐྱངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་
མདོ་ཆོན་ཡོད་མེད་ཀྱང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། དབྱ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་
འགོད་བ་ནི།

མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དབུ་མ་ཙུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། མར་མེས་
རང་དང་གཞན་གྱིས་དངོས། གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། ལུན་
པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། སྤྱིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མིད།
ཅེས་དང་། དེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་ཚོད་སྒྲིག་ལས། སྤྱིས་པ་དེ་ནི་
མི་མཐུན་ཏེ། ལུན་ཁུང་ནང་གི་བུ་མ་པ་ལྟར། རྟེན་མ་དམིགས་
མ་མཐོང་བས། མི་ནི་རང་གཞན་གསལ་བྱེད་མིན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་
གྱིས་ཆོག་གིས་ནི། མི་ཡིས་རང་བདག་གསལ་བྱེད་ན། རྟོན་མི་
ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་སྤྲེགས་པའི་བྱེད་པར་འགྱུར། མི་
བཞིན་དུ་ནི་ལུན་པ་ཡང་། རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྤྱིབ་པར་
འགྱུར། ཞེས་དང་། སྤྱིབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་འཇུག་པ་
ལས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྱུར་ན། མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཡི། མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་མིན། རང་
རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། རྟེན་ལང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་
མིན་ཏེ། གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་པ་བཞིན། གཏན་ཆོགས་
འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་
གིས་འཛོན་པར་འགྱུར། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །
དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་འཛོན་པར་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་སྤྱི་ཁོ་བ་ལྟའི་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་གྱི་
 རི་མགོན་པོས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས། །
 རལ་གྱི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །རྩི་ལྟར་མི་གཙོད་དེ་བཞིན་ཡིད། །རྩི་
 ལྟར་མར་མི་རང་གི་དངོས། །ཡང་དག་གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་
 བ། །མར་མི་གསལ་བར་བྱ་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ཐུན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་མེད། །ཤེལ་བཞིན་སྟོན་པོ་སྟོ་ཉིད་ལ། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །དེ་བཞིན་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ནི། །སྟོས་དང་སྟོས་མེད་པ་
 ཡང་མཐོང་། །སྟོ་ཉིད་མིན་ལ་སྟོན་པོར་དེ། །བདག་གིས་བདག་ཉིད་
 བྱས་པ་མེད། །མར་མི་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས། །ཤེས་པས་ཤེས་ཏེ་
 རྫོང་བྱེད་ན། །སྟོ་ནི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། །གང་གིས་ཤེས་ནས་
 དེ་སྐད་བརྗོད། །གང་ཆོ་འགས་ཀྱང་མཐོང་མིན་ན། །གསལ་བ་འཕམ་ནི་
 མི་གསལ་བ། །མོ་གཤམ་བྱ་མོའི་འཁྱིང་བག་བཞིན། །ཞེས་དང་། །རྩི་
 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། །དེ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་བཀག་པའི་
 རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་དང་། །རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
 དང་། །ཞེས་རྒྱ་པོད་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུང་མཐའ་ཡས་སོ། །

གཞུམ་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ་ནི།
 དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། །མར་མེས་རང་དང་གཞན་
 གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །ཐུན་པས་རང་དང་

གཞན་གྱི་དངོས། སྦྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། ཁེས་པའི་
 གཞུང་ཚིག་འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་
 འགོག་པའི་གཞུང་དུ་འདོད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ལས་
 དཔེའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་འགོག་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་ན། དུལ་གསལ་བའི་ཆ་དང་རང་གསལ་
 བའི་ཆ་ཡོད་ཅིང་རང་གསལ་བའི་ཆ་རང་རིག་དུ་འདོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་ལྟ་བུའི་སྟངས་ན་དུལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་
 བའི་ཆ་དང་མར་མེ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་སྤྲས་
 པར་མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་མར་མེ་དེ་རང་རིག་ཡོད་པའི་དཔེར་མི་
 འཐད་དེ། མར་མེས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་རང་ལས་གཞན་
 པའི་དངོས་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། ཟུན་པས་ཀྱང་ཟུན་
 པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་བྱམ་སོགས་སྦྲིབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་
 ཟུན་པ་རང་ཉིད་སྦྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་ཟུན་ཁྱུང་
 ཏུ་བྱམ་པ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཟུན་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་
 འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། དེ་ནི་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་
 བས་ཟུན་པའི་སྟངས་ན་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྦྲིབ་པའི་ཆ་གཉིས་
 མེད་པ་ལྟར་མར་མེའི་སྟངས་ན་ཡང་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གསལ་
 བའི་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་ན་རང་དང་
 དུལ་གསལ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེ་དོན་མི་སྦྱོར་ཞེས་འགོག་
 པར་མཛད།

རྩེའི་ཙྰ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་བའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་པས་མར་མེས་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་སྤང་
 བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། སྦྱིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྦྱིར་སྤྲུལ་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་སྦྱིབ་
 པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །སྤྲུལ་པས་རང་ཉིད་
 བསྦྱིབས་ན་ནི་སྤྲུལ་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་བྱམ་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་པས་རང་སྦྱིབ་པ་དང་མར་མེས་
 རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་མེད་ལ།སྤྲུལ་
 པས་གཞན་སྦྱིབ་པ་དང་མར་མེས་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་
 ཐ་སྦྱད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །⁸⁶ཞེས་གསུངས་སོ།།
 དེ་བཞིན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་།
 གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་
 སྤྲུལ་པས་རང་གིས་རང་སྦྱིབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲོད་ན་སྤྲུལ་སྤང་
 དུ་བྱམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། །སྤྲུལ་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཙྰ་ཤེ་ལས། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་
 དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱུར་ན། །སྤྲུལ་པའང་རང་དང་
 གཞན་གྱི་དངོས། །སྦྱིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །⁸⁷ ཞེས་གསུངས་སོ།།

86 རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ ལྷ་ཏུ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦

87 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་གངས་ ༡༡༥ རྫོ་མིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

དེ་བཞིན། དཔེ་དོན་མི་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་
 སྐུ་གི་ཚུངས་སྒྲིག་ལས་ཀྱང་། སྤྲུལ་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཏེ། ལུས་ཁྱུང་
 བ་གི་བྱམ་པ་ལྟར། དེ་ལ་མ་དམིགས་མ་མཐོང་བས། ཁེ་ནི་རང་
 གཞན་གསལ་བྱེད་མིན། ཁེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་དོན་ནི་སྤྱུགས་
 རྩ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་གི་དཔེར་མར་མེ་སྤྲུལ་པ་དེ་
 ནི་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་དང་མར་མེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱར་
 ཏེ། ལུས་ཁྱུང་བ་ན་གནས་པའི་བྱམ་པའི་སྤྱིང་ན་བསལ་རྒྱུའི་ལུན་
 པ་ཡོད་པ་ལྟར་མར་མེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་ན་གསལ་རྒྱུའི་ལུན་པ་མ་
 དམིགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྤྲུལ་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་ན་མར་མེས་རང་
 ཉིད་བསལ་བ་མི་འཐད་པས་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གསལ་བྱེད་
 མིན་ནོ། ཁེས་འགོག་གོ།

དེ་ལ། ད་དུང་སྤྱུགས་རྩ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་མར་
 མེའི་སྤྱིང་ན་བསལ་རྒྱུའི་ལུན་པ་མེད་ཀྱང་མར་མེས་རང་ཉིད་དང་
 གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་ཚུངས་སྒྲིག་ལས།
 གལ་ཏེ་བྱིད་ཀྱིས་ཚོག་གིས་ནི། ཁེ་ཡིས་རང་བདག་གསལ་བྱེད་
 བ། ཁོ་ན་མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་སྤྱེགས་པའི་བྱེད་པར་
 འགྱུར། ཁེ་བཞིན་དུ་ནི་ལུན་པ་ཡང་། རང་གཞན་བདག་ཉིད་
 སྤྲིབ་པར་འགྱུར། ཁེས་གལ་ཏེ་མར་མེའི་སྤྱིང་ན་བསལ་རྒྱུའི་ལུན་པ་
 མེད་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཐད་ན་ནི། མེས་
 གཞན་བྱུང་ཤིང་སྤྱིག་པ་ལྟར་མེས་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་གིས་སྤྱིག་

པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཐུན་པས་ཀྱང་རང་གཞན་
གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
གྱི་ཙྰ་ཤེས་དང་ཚྱོད་སྒྲོག་སོགས་ལས་མདོ་སེམས་གྱིས་རང་རིག་
ཡོད་པའི་དཔེར་བཞེད་པའི་དཔེ་རྣམས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རང་
རིག་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། ཙྰ་ཤེས་ལས། མར་མེས་རང་དང་གཞན་
གྱི་དངོས། །ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེས་རང་རིག་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་
འདོད་པར་དབྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ།

དང་པོ། ཙྰ་ཤེས་གྱི་སྒྲོགས་སྒྲུབ་གཙོ་བོ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་
ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་མདོ་སྒྲེ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་
གི་མདོ་སྒྲེ་པ་ནི་ཙྰ་ཤེས་གྱི་སྒྲོགས་སྒྲུབ་འོང་དོན་མེད་དེ། སྒྲོགས་སྒྲུབ་
ཆོས་གྲགས་དེའི་སྐབས་འབྱོན་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
གི་མདོ་སྒྲེ་པའང་དེའི་སྒྲོགས་སྒྲུབ་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
གི་མདོ་སྒྲེ་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་གཞུང་ཆད་ལུན་དང་རང་
རིག་བརྟན་པའི་མདོ་ལུང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཙྰ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས་གོང་གི་
ཤོ་ལོ་ཀ་དེའི་དོན་འགྲེལ་སྐབས་རང་རིག་ཅེས་པའི་བ་སྟད་ཟུར་
ཅོམ་ཡང་མ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱུ་གནས་འཇིག་གསུམ་ལས་རྒྱུ་བ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཚྱོད་སྒྲོང་ཡིན་པ་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་གཞུང་དཔྱུས་ན་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་ཙྰ་ཆོག་དེའི་དོན་འགྲེལ་

སྐབས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚྱོད་སྡོད་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་ཙྰ་ཚྰ་ཆོག་
 དེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མཐོང་ན། མར་མེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 རང་ཉིད་གསལ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཙྰ་ཙྰ་ཤེས་ཀྱི་ཙྰ་ཚྰ་ཆོག་
 དེ་དང་འགལ་བ་འགྱུར་སྒྲོར་ལས་རང་རིག་དངོས་སུ་འགོག་པའི་
 གཞུང་ཏུ་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉགས་
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚྱོད་སྡོད་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་གཞན་བདག་
 ཉིད། །གསལ་བྱེད་དེ་བཞིན་རང་བདག་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོད་མ་
 རྣམས་ཀྱང་ནི། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྦྱབ་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྟོགས་སྒྲར་བཞོད་པའི་རང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 འགོག་པའི་ལང་གཤེགས་དང་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དྲངས་
 པའི་རང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ⁸⁸ ཞེས་ཚྱོད་སྡོད་གི་སྟོགས་སྒྲར་མདོ་སྟེ་
 པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པ་ནི་
 དེའི་སྟོགས་སྒྲར་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་
 པས་ནི་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་མི་འདོད་པས་དེའི་སྟོགས་སྒྲར་མདོ་
 སྟེ་པ་དེ་ཉིད་ལུང་རིགས་གང་གི་ཁྱུངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་མདོ་སྟེ་
 པ་ཞིག་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་འཇོལ།

88 དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཉེར་མདོད་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་
 རོགས། རོག་གྲངས་ ༩༡༠ གྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཟེའ་མན་པར་མ།

དེས་ན། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་དངོས་སུ་མི་
 འགོག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་རྒྱུ་དང་དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས་རང་རིག་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོད་
 རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་ནི། ཆོད་མ་གྲུབ་ན་ཐུག་པ་
 མེད། །དེ་ལ་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་མ་མིན་ཞིང་ཐ་མའང་
 མིན། །ཐུག་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །དང་པོར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
 རོ།⁸⁹ ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་སྐྱམ་དུ་གཞལ་
 བར་བྱ་བ་ནི་ཆོད་མ་ནམས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། ཆོད་མ་དེ་ནམས་ཀྱང་
 ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པར་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་
 བར་འགྱུར་རོ།⁹⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ། རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་བ་སྤྱོད་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྒྱལ་ཞི།

རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་སྤྱོད་མཛོད་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་
 རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་རྩ་ཤེས་སོགས་དང་རྩུང་མི་འདྲ་བར་
 རྒྱལ་བའི་ཡུང་། དཔེ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པར་
 མཛད་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡུང་གི་སྒྲོ་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི། སྦྱོང་འཇུག་
 ལས། འདི་ག་ཉེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་
 མཐོང་ཞེས་གསུངས། །རལ་གྱི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །རྒྱུར་མི་གཙོད་

89 རྩོད་པ་བརྟན་འགྱུར། ཅ་ལྷེ། དེ་བ་གཞུགས།

90 རྩོད་པ་བརྟན་འགྱུར། ཅ་ལྷེ། དེ་བ་གཞུགས།

དེ་བཞིན་ཡིད། ཅེས་པའི་ལུང་། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཅི་
དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནས། འོན་ཏེ་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་
ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ན། སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
རོ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་
ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཙོང་པར་མི་རུས་
པ་དང་། སོར་མོའི་ཚེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་ཚེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་
པར་མི་རུས། ཞེས་དང་།

ལང་གཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་རལ་གྱི་རང་གི་སོ། མི་གཙོང་
དེ་བཞིན་སོར་མོ་ནི། རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་པ། རང་རིག་སེམས་
ནི་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་མདོ་ལུང་བཀོད་ནས་འགོག་པར་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་སྦྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་
པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་
སྐུ་འཇུག་ངོགས་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་ལུང་གིས་དགག་པ་ནི། ཤེས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མྱོང་ཁིང་
རིག་པ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་གཙུག་ན་
རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་
ཉིད་བཙད་པར་མི་རུས་པ་སོགས་དཔེར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱིས་
སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་རལ་གྱིའི་སོ་ནི་རང་

ལ་རང་གིས་རི་ལྟར་ཡང་མི་གཙོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱིས་ཡིད་
 མི་མཐོང་ངོ། །རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་གྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་ཉིད་རིག་པར་ཁས་ལེན་པས་དེའི་རིག་
 བྱ་དང་རིག་བྱེད་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་
 མེད་པས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་པའི་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་ཁས་སྒྲངས་ན་རལ་གྱི་འོ་སོ་རང་གིས་རང་
 གཙོད་པ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོས་
 མེད་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །⁹¹
 ཞེས་རྒྱལ་བའི་ལུང་གི་སྟོན་ནས་རང་རིག་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

དཔེའི་སྟོན་ནས་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོད་འཇུག་
 ལས། རི་ལྟར་མར་མེ་རང་གི་དངོས། །ཡང་དག་གསལ་བར་བྱེད་
 བཞིན་ན། །མར་མེ་གསལ་བར་བྱ་མིན་ཏེ། །གང་སྤྱིར་ཐུན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པ་མེད། །ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་དཔེ་མར་མེ་འགོག་པའི་
 ཚུལ་ནི། རི་ལྟར་མར་མེ་ཡིས་རང་དང་རང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
 སོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཤེས་པས་ཀྱང་
 རང་མཐོང་བ་དང་གཞན་ཡུལ་སོགས་མཐོང་ཞེ་ན། མར་མེས་རང་
 གཞན་གྱི་དངོས་སོ་གསལ་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐུན་པས་
 ཀྱང་ཐུན་པ་བསྐྱབས་ནས་ཐུན་པ་མི་མཐོང་བ་དགོས་པ་ལས། ཐུན་

91 བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔེའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་འཇུག་ངོགས། ཤོག་
 བང་ས་ ༡༤༢ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

པས་ཐུན་པ་བསྐྱབས་པ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ནམ་བཤད་ལས། དང་པོ་
 ལ། མར་མེད་དཔེ་དགག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་རང་
 གི་དངོས་པོ་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡང་དག་པར་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་རིག་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་རང་གིས་གསལ་བར་བྱ་བ་
 མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་རང་གསལ་མི་དགོས་ཤིང་མི་རྣམས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟ་ན། ཐུན་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྐྱིབ་པར་
 བྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐུན་པ་ལ་ཐུན་
 གྱིས་བསྐྱབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབས་ན་བྱམ་པ་གོས་གྱིས་
 བསྐྱབས་པ་བཞིན་དུ་ཐུན་པའང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།⁹² ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

ཤེལ་གྱི་དཔེའི་སློན་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི། སྟོན་འཇུག་ལས།
 ཤེལ་བཞིན་སྟོན་པོ་སྟོ་ཉིད་ལ། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
 དེ་བཞིན་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ནི། ། སྟོས་དང་སྟོས་མེད་པ་ཡང་
 མཐོང་། །སྟོ་ཉིད་མིན་ལ་སྟོན་པོ་དེ། ། བདག་གིས་བདག་ཉིད་བྱས་

92 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་ལ་སྟོན་འཇུག་དོགས། ཤོག་
 གངས་ ༡༥༩ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

པ་མེད། །ཅེས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་ཤེལ་གྱི་དཔེ་འགོག་སྟེ། སེམས་
ཅམ་པས་ཤེལ་དཀར་པོ་གཞལ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དཀར་པོ་ཡིན་
ཡང་སྟོན་པོའི་ངོར་སྐྱེས་པའི་ཤེལ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་
དང་བེཊུཅུའི་སྟོན་པོ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་ནི་གཞན་
ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་། རང་རིག་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ཅམ་
ཉིད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རང་རིག་གི་
དཔེ་བསྟན་པ་དང་། ཀླང་པ་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཅུའི་སྟོན་པོ་
གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ཅམ་ཉིད་ནས་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་གྲུབ་ཅམ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིག་
པའི་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་ཅུའི་སྟོན་པོ་རྒྱ་ཁྱེན་ལྟོས་
ནས་མ་སྐྱེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པོའི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དཔེ་སྤྱིར་ཅུའི་སྟོན་པོ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པ་
འགོག་པར་མཛད་དེ། སྟོན་འཇུག་ནམ་བཤད་ལས། ཤེལ་གྱི་དཔེ་
དགག་པ་ནི། དཔེར་ན། ཤེལ་བཞིན་དུ་ཤེལ་དཀར་པོ་གཞིའི་དབང་
གིས་སྟོན་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་ལ། བེཊུཅུའི་སྟོན་པོ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོན་པོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རིག་པ་ནི་ཤེས་པ་

གཞན་ལ་ནི་སྟོས་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡིན་
 པས་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡང་མཐོང་ཞེ་ན། བཞུ་བྱེད་
 སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་རྒྱ་གཞན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་དཔེ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྟོན་པོ་ཉིད་དུ་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པ་ལ་སྟོན་པོ་དེ་རང་གི་
 བདག་གིས་སྟོན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །⁹³
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རིག་གི་དོན་འགོག་ཚུལ་ནི། སྟོད་འཇུག་ལས། མར་
 མེ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས། ཤེས་པས་ཤེས་ཏེ་རྫོང་བྱེད་ན། སྟོ་ནི་
 གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། །གང་གིས་ཤེས་ནས་དེ་སྐད་བརྗོད། །གང་
 ཆོ་འགས་ཀྱང་མཐོང་མིན་ན། གསལ་བ་འམ་ནི་མི་གསལ་བ། །མོ་
 གཤམ་བྱ་མོའི་འགྱུར་བཟ་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་
 ཀྱང་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་རིག་གི་དོ་བོ་འགོག་ཏེ། སྟོ་རང་ཉིད་གྱི་
 དོ་བོ་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
 བ་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་མཐོང་བའང་མིན་པས་རང་རིག་
 རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅེས་པ་དང་དེའི་དོ་བོ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
 པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མོ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་མཛེས་སམ་མི་
 མཛེས་ཞེས་བརྟག་པ་ཏྲ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་སྦྱར་བའི་སྟོན་ནས་རང་
 རིག་གི་དོ་བོ་འགོག་པར་མཛད་དེ། སྟོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས།
 གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ནི། མར་མེ་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་

93 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་འཇུག་དོགས། ཤོག་
 གངས་ ༡༥༩ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

མར་མེ་གསལ་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་ཤེས་པས་ཤེས་ཞེས་དེ་ལྟར་རྫོང་
 པར་བྱེད་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་
 སློ་ནི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གང་གིས་ཤེས་
 བས་དེ་སྐད་དུ་རྫོང་པར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །རྫས་གཞན་གྱིས་
 རིག་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་གཞན་གྱིས་
 ཀྱང་མི་རིག་ན་གང་ཆེ་རིག་བྱེད་འགས་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་མཐོང་བ་
 མིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ནི་གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བའི་བྱེད་པར་དེ་
 ནི་བརྫོང་ཀྱང་དོན་མེད་དེ་བྱེད་གཞི་ཤེས་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། མོ་གཤམ་བྱ་མོ་མི་སྲིད་ན་དེའི་འགྱིང་བག་བརྫོང་པ་དོན་མེད་
 བཞིན་ནོ། ⁹⁴ ཞེས་སྦྱོད་འཇུག་ལས་དཔེ་དོན་ལྟར་གསུམ་གྱིས་རང་
 རིག་རྒྱས་པར་བཀག་པར་མཛད་པས་རྒྱ་གཞུང་གཞན་རྣམས་ལས་
 དེ་གསུམ་ག་ཆང་བའི་སློ་ནས་རང་རིག་བཀག་པ་ཏ་ཅང་ཁྱེད་ལོ། །

ཆ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་རང་
 རིག་མི་བཞེད་པའི་སྦྱེད་ཅི།

དང་པོ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྲེད་གྱི་དབུ་མ་སྟིང་པོ་
 ལས། དུལ་དུ་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་ཉིད་དམིགས་པ་འདོད་ཅེ་
 བ། དུལ་དུ་སྤང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་

94 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་འཇུག་དོགས། ཤོག་
 གངས་ ༡༥༩ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ལྷ་མོ་། །ཞེས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྷ་མོ་ཞེས་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཐུག་པའི་སེམས་ཁོ་ན་
 དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་བསྟན་
 པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་མི་
 སྤྱིད་དེ། ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་ལས་གཞན་དུ་ཐུག་པའི་སེམས་
 ཏི་མིག་ཤེས་འཇལ་བའི་འཛིན་ཆུང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྲོད་ཆེ་ཅམ་
 བསམ་གྱང་རྟེན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་མི་
 འཐད་པ་བསྟན་པའི་སློ་ནས་བཀག་པར་མཛད་པ་དང་། ཡང་དབུ་
 མ་སྤྲོད་པ་ལས། ཤེས་པ་རང་ལ་འཇུག་པ་ནི། །མེད་ཕྱིར་རལ་གྱི་འོ་སོ་
 བཞིན་དང་། །རང་རིག་འགོག་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 ཐད་ཀྱི་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆུང་
 པ་ཐ་དད་པ་དུ་མས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དེས་སྤྲོད་ཅིག་གཅིག་གིས་
 དབྱེར་མེད་པའི་སློ་ནས་མཐུན་པར་བྱུང་གི། །གང་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་
 ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེས་ཤེས་བྱ་ཆུང་
 པ་ཐ་དད་པ་དག་ཅིག་ཅར་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་མི་བྱུང་སྟེ། ཤེས་
 པ་རང་ལ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་སློན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རལ་གྱི་རང་གི་སོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 དེ་ཉིད་ལ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་ཅིག་མ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་

ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྡུ་མ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སྟོས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་
ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་
མི་འཇིན་པས་རང་རིག་པ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་
པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲིབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མེ་ལས། མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་
བྱེད་འགྱུར་ན། །ཟུན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་
འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅིས་རྩ་ཤེའི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེ་འགྲེལ་སྐབས། དེ་
ཉིད་ལས། ཡང་གཞན་ཡང་། །ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཟུན་པ་སེལ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་
བར་བྱེད་གྱུར་ན། །ཟུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་
སྣང་བར་བྱེད་གྱུར་ན། །ཟུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་
པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། རང་དང་གཞན་
གྱི་དངོས་པོ་དག་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པར་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་
ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། ། །འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་
དོན་དམ་པར་མར་མེ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་ཡོད་
པའི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་
པའི་སྟོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟུན་པ་བཞིན་

ནོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པར་མར་མེས་ཟུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་སྒྲིགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་
བདག་ཉིད་དག་སྤང་བར་བྱེད་པ་གསལ་བས་དཔེ་མེད་དོ། །

དེས་ན། བ་རོལ་པོས་མར་མེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་རང་
དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་
ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་
ཉིད་དོ། ། ཞེས་བཀའ་བ་ལས་རང་རིག་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཚུལ་
མི་གསལ་བས་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་རང་རིག་འགོག་པའི་
གཞུང་དངོས་ཡོད་མེད་དཔུང་དགོས་འདུག

གཉིས་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྲིང་པོའི་བདེན་གཉིས་
རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་པ་ནི་བདག་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་རང་སྤང་བས་སྤྲིང་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཞན་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་བདག་གིས་ཏེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྤང་
བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞན་རིག་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤང་བ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རང་སྤང་བར་ཁས་
ལེན་ན་ནི། ཐ་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྡོན་པོ་དང་དེ་ཤེས་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྤང་
བར་ཁས་ལེན་ན་ནི། སྤང་ཡུལ་དང་སྤང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཐ་
དད་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། སྡོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བཞིན།
ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཐ་དད་པའི་སྤང་
བ་རུབ་པའི་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ས་བཀག་པར་
མཛད་དོ། །

དུག་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གཤམ་བས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩལ་ནི།

སྤྱིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གཤམ་པས་དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་
གྱི་དོན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་དེའི་རང་
འགྲེལ་དང་། ཆོག་གི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་
མཛད་ཡོད་ཀྱང་འདིར་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་སྐྱོར་གཙོ་བོ་དབུ་
མ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་གཞུང་ནམས་
གཙོ་བོར་བཀོད་ན། དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་རང་རིག་
འགོག་པའི་ཙ་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་མིད།

ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་
མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཡི། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཞེས་

པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་
འགོག་པར་མཛད་དེ། ཙུ་ཤེས་སོགས་ལས་རང་རིག་འགོག་སྐབས་
དཔེ་མར་མེ་སོགས་མི་འཐད་པ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་འགོག་པར་
མཛད་ཀྱང་དབྱ་མ་འཇུག་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ནི་དཔེ་བཀག་
པའི་སློན་ནས་རང་རིག་བཀག་པའི་གཞུང་དངོས་སུ་མེད་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་ངོ་།།

ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས། དགག་བྱ་རང་མཚན་དང་སྐྱར་ནས་རང་
རིག་བཀག་པ་དང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དེའི་སོག་ལ་ཐ་སྟད་དུ་
ཡང་དྲན་པའི་ཉགས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྒྱུར་ལ་བྱབ་པ་
མེད་པའི་སློན་ནས་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

འདི་རྣམས་ཞིབ་པར་བཟོད་ན། དང་པོ། ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་
དངོས་སུ་དགག་བྱ་དང་སྐྱར་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་རང་
མཚན་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱི་དུས་ཀྱི་དྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས། ཤེས་པ་སྤྲ་
མ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་རང་རིག་བྱབ་པོ་ཞེ་ན་ནི། ཕྱིར་ཚོལ་དབྱ་མ་
ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་དྲན་པ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་གྱུབ་
པས་ཉགས་འདི་ནི་སྒྲིགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པས་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་རང་རིག་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་
དངོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་དངོས་སུ་དགག་བྱ་དང་
སྐྱར་ནས་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་

ཏུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་ཏུ་སྒྲ་ན་ནི། དེའི་ཆེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྤྱི་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དྲན་པ་མི་སྤྱིད་པས་རི་ལྟར་
 མ་གྲུབ་པའི་དྲན་པས་མ་གྲུབ་པའི་རང་རིག་པ་སྦྱབ་པར་འགྱུར།⁹⁵
 ཞེས་དང་། རྗེའི་དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དང་པོ་གཞན་
 ལྟགས་དགག་པ་དངོས་ནི། གལ་ཏེ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་ལས། དྲན་ལུལ་
 གྱི་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་རང་རིག་པར་འགྱུབ་ན། སྤྱིར་སྐྱེལ་ལ་རང་རིག་མ་
 གྲུབ་པ་བསྦྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ། བརྗོད་པ་ཡི་དྲན་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་འདི་ནི། རང་རིག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ།
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བཞིན་ནོ།⁹⁶ ཞེས་དང་།

པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབྱ་མ་སྤྱི་དོན་ལས།
 ལྟགས་འདིས་སྤྱོདས་སྒྲ་མའི་རང་རིག་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཁྱོད་
 གྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལས་རང་རིག་སྦྱབ་པ་མི་འཐད་
 དེ། དྲན་པ་རང་མཆོན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་མི་འགྱུབ། སྤྱིས་ཀྱི་
 དྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་ཏེ། རང་རིག་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་
 པ་རང་མཆོན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་དྲན་
 པ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཅའ་བའི་ཆོ། རང་རིག་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་

95 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༩ རྗེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

96 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༩ རྗེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་
བཞིན།⁹⁷ ཞེས་དགག་བྱ་རང་མཆན་དང་སྦྱར་ནས་རང་རིག་བཀག་
པར་མངོན་དོ།།

འོ་ན། དགག་བྱ་དང་སྦྱར་ནས་རང་རིག་འགོག་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། སྤྱགས་སྤྲ་སེམས་ཅན་པས་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའི་
ཁས་ལེན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་
རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཡོད་ཅིང་། རང་རིག་འཇོག་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་མཐར་ཐུག་ཀྱང་རང་མཆན་བཞིན་པ་ལ་ཐུག་
ཡོད་པས། དྲན་པའི་ཉགས་ལས་རང་རིག་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
སེམས་ཅན་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དྲན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་དགོས་
སྟམ་པའི་མངོན་ཞེན་དྲག་པོ་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་ཞེན་གྱི་
ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་པ་དེ་ཉིད་དབྱ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་མེད་པས། ཉགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
པའི་གཏུན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཉགས་དེ་ཉིད་རང་རིག་སྦྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པར་
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་

97 དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༤༩ བོད་ཇ། རྫོ་མིང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

དུ་འགྱུར་བས་གནད་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད།

གཉིས་པ་དོན་དམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་མ་སྐྱར་བར་མ་སྐྱད་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། གྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྐྱབ་པ་
ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། གྲན་པ་ལས་རང་རིག་སྐྱོན་དུ་
སོང་བ་དཔོག་མི་རུས་ཏེ། རང་རིག་དང་གྲན་པ་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་
གྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཡོད་པས་ནོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་
ཡོད་པར་དཔོག་མི་རུས་པ་དང་། མི་ཡོད་པས་མི་ཤེལ་ཡོད་པར་
དཔོག་མི་རུས་པ་བཞིན་གྲན་པ་ཡོད་ན་རང་རིག་ཡོད་པས་ཀྱང་པ་
དཔོག་མི་རུས་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་སྐྱད་དུ་རང་རིག་བཀག་པར་མཛད།

མ་སྐྱད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་འཁོག་ཚུལ་ནི། འཇུག་
པ་རང་འབྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་སྐྱད་གྱི་དབང་དུ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་གྲན་པ་མི་
སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདིར་མི་བཞིན་དུ་ཤེས་
པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རིག་པ་འབྱུང་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ཡོད་
པས་དུ་བས་མི་ལྟར་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་གྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་པ་དེ་ནི་དེ་རུང་
དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་རང་རིག་པ་མེད་པར་
མི་འབྱུང་བའི་གྲན་པ་གལ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་ཅན་མཐོང་བ་
ལས་ནོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་ལས། མི་ཅན་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་མི་ཤེལ་

ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་
གཙུབ་ཤིང་བཙུབས་པ་སོགས་པ་ལས་ཆུ་དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར།⁹⁸ ཞེས་དང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་།
འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་རྒྱ་དབང་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་རང་རིག་པའི་
འབྲས་བུའི་དྲན་པ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདིར་མེ་གྲུབ་
ན་རྒྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་འབྱུར་བ་བཞིན་རྒྱ། རང་རིག་
གྲུབ་ན་དེ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། དྲན་པ་ལས་
རང་རིག་ཡོད་པར་ངེས་པར་འབྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་དེ་ད་རྒྱང་
རྒྱ་ཡང་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་རང་རིག་
མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་དྲན་པ་ག་ལ་ཡོད། འབྲེལ་བ་མེད་པར་མི་
འབྲུབ་པའི་དཔེ་ནི། ཆུ་ཙམ་དང་མེ་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་ཆུ་
ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་པ་ཡང་
ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་སོགས་ལས་ཆུ་དང་མེ་
དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།⁹⁹ ཞེས་དང་།

སྐབས་འདིར་དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཙ་འགྲེལ་ལས། འོན་དམ་
དང་ཐ་སྟངས་གཉིས་ཀར་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་
རྗེ་རྗེའི་དྲགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། འོན་ཏེ་དཔྱད་
ན་དོན་དམ་པར་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་དྲན་པ་མི་འབྲུབ་ཀྱང་མ་

98 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ 141 མའེ་ལྷན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ 1997

99 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ 142 རྫོ་ཁྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ 1997

དབྱད་པ་ཐ་སྟད་པའི་ངོར་དྲན་པས་རང་རིག་འགྲུབ་པོ་སྟམ་ན། ཐ་
 སྟད་རུའང་དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་(༡༩༩ ན) སྟེ། ཐ་སྟད་རུ་རང་རིག་དང་
 དྲན་པ་ལ་མེ་རུ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ན་དེ་ལྟར་གྲུབ་རུ་
 རྒྱལ་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 རིག་དེ་ནི་དྲན་པའི་རྒྱར་མ་ཟད་རང་རིག་ཉིད་མ་གྲུབ་ན་དེ་རྒྱར་
 བྱས་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དྲན་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།¹⁰⁰ ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཡང་། འདིར་ཐ་སྟད་རུ་འགོག་ཚུལ་ནི། མིག་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། རྟོང་ཚུང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་རང་རིག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་ན་མཐུན་
 དཔེ་མི་རྟོད་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་
 བ་མེད་པས་ཐ་སྟད་རུ་རང་རིག་སྐྱབ་པར་རྟགས་སྟོར་མི་འཐད་
 པ་དང་། ཡང་། རྟོན་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་ཚུང་བྱེད་ཡོད། དྲན་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བའང་ཐ་སྟད་རུ་རང་རིག་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་ཡོད་ན་ཚུང་བྱེད་
 ཅུམ་ཡོད་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་ཀྱང་། ཚུང་བར་རང་ཚུང་དང་གཞན་
 ཚུང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པས་རྟོན་འཛིན་གྱི་སྟེང་རུ་ཚུང་
 བ་ཅུམ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་རིག་དང་རང་ཚུང་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་

100 དྲགས་བརྒྱད་ཐུབ་པའི་ཤིང་ན། ཤོང་གངས་ ༤༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ Niratha
 པར་ཁང་།

པས་རང་རིག་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་རྟགས་སྒྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་
བཀག་པར་མཛད་དེ། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
རང་གིས་རང་མྱོང་བ་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྒྲུ་མོད་ཀྱང་ཤེས་པས་རིག་པ་
ལ་མདོ་སྤེལ་དང་སེམས་ཅམ་པས་བཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་
མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་
ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་སྟོགས་སྤྲུལ་
འདོད་པ་ལྟར་དུ་རང་གིས་རང་མྱོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་མྱོང་བ་
ཅམ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰¹ ཞེས་དང་།

རྗེའི་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་རང་རིག་ཐ་
སྟོད་དུ་མི་བཞེད་པ་ཡང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་འདིའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། མྱོང་བ་ལ་རང་གིས་
དང་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚོད་མ་ཚོད་གསལ་བར་
མ་གསུངས་ཀྱང་མ་ཚོད་པར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེས་རང་གིས་
རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་བཞེད་ཅིང་གསལ་བར་ཡང་བཞེད་པས་
རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་མ་
ཚོད་པ་བཞིན་ནོ།¹⁰² ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ངེས་དཀའ་

101 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

102 བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༢༤ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

འབྲེལ་ལས། སྤྱིར་སྡོན་འཛིན་ལ་སྦྱང་བྱེད་ཡོད། སྤྱིར་སྡོན་འཛིན་
 གྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྡོན་པོ་བཞིན་ཞེས་ཉགས་སུ་
 འགོད་ན་ཉགས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། བྱབ་
 འབྲེལ་སྐྱབ་མི་རུས་པས་རང་རིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་
 འདྲ་ལ། གྲན་པའི་ཉགས་ལས་སྦྱང་བ་ཙམ་སྐྱབ་ནའང་གྲུབ་ཟིན་
 སྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་སྦྱང་དང་གཞན་སྦྱང་གང་
 ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཀྱང་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྦྱང་ཙམ་གྱི་
 རོ་བོར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰³ ཞེས་རང་རིག་དང་གྲན་པ་གཉིས་
 ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་གྲན་པ་ཡོད་ན། རང་རིག་ཡོད་པས་མ་
 བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་དང་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་
 པས་ཆུ་ཡོད་ན་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ཆར་ལས་བྱང་
 བའི་ཆུ་བཞིན། ཞེས་དང་། གྲན་པའི་ཉགས་ལས་སྦྱང་བ་ཙམ་དཔོག་
 རུས་ཀྱང་སྦྱང་བ་ལ་རང་སྦྱང་དང་གཞན་སྦྱང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་
 མ་ཆོད་པས་རང་སྦྱང་དཔོག་མི་རུས་པས་ཐ་སྟངས་དུ་ཉགས་སྦྱོར་
 དེ་གཉིས་ཀ་རང་རིག་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་ཉགས་སྦྱོར་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ད་སུ་མ་འཇུག་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་
 བློ། འཇུག་པ་ལས། རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟའང་

103 དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོའི་དགོངས་པ་
 བཙུགས་ལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་མེ། ཤོག་གཤངས་ ༡༩ རྩོམ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༦

དན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་སྦྱིས་པ་
 བཞིན། །གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་བྱད་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས། །ཞེས་
 པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་རང་མཚན་དང་སྦྱར་ནས་རང་
 རིག་འགོག་ཀྱང་སྤར་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀས་འགོག་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟ་བུ་རང་གསལ་བ་དང་། ཡུལ་གསལ་བའི་ཆ་གཉིས་ཕྱེ་
 བས་སྤར་མ་རང་རིག་ཏུ་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི་སྟེ་གྲུབ་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེ་
 ལྟ་ནའང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་སྤར་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དྲན་པ་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་དང་སྤར་གྱི་ཚྱུང་བ་གཉིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་སེམས་ཅོམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་དང་། སྤར་གྱི་ཚྱུང་བ་གཉིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་སྤར་
 ཀྱི་ཚྱུང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མ་དྲན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་
 གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་པ་ཞེས་པའི་སྦྱིས་བྱས་སྤར་
 ཚྱུང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཉེར་སྤྱོད་ཞེས་པའི་སྦྱིས་བྱས་མི་
 དྲན་པ་བཞིན། དཔེ་དེ་ནི། མ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་སྦྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་པས་
 བསྟན་ཏེ་མ་ཤེས་པ་སྟེ་བྱམས་པས་ཚྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཉེར་སྤྱོད་
 ཀྱིས་མ་ཤེས་པས་ཡུལ་དེ་དྲན་པ་མི་སྦྱིབ་བཞིན། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་

ལས། གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་ཡུལ་རིག་པར་
 བྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དྲན་པའི་ཤེས་པས་དེ་དག་དྲན་པ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། དྲན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་
 ལས་གཞན་ཉིད་དུ་ཁས་སླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱམས་པའི་
 ཤེས་པའི་རང་རིག་པ་དང་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི་སྤར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་
 བས་ཉེར་སྤོང་གི་ཤེས་པས་དྲན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་
 པའི་རྒྱུད་ལས་ཤེས་པ་ལྟར་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་རྒྱུད་དུ་
 གཏོགས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་
 དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །¹⁰⁴
 ཞེས་དང་། རྗེའི་དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཅི་ལྟེ་དེ་
 ལྟར་རྣམ་པར་དམྱེད་པ་བཏང་ནས་ཀྱང་། ཤེས་པས་རང་གི་བདག་
 ཉིད་རིག་པ་དང་། ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི་ལྟེ་
 གྲུབ་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དྲན་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་
 དྲན་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་དང་སྤར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་
 གི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་བྱིད་གྱིས་
 ཁས་སླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱམས་པའི་ཤེས་པའི་རང་རིག་
 པ་དང་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི། སྤར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་ཉེར་སྤོང་གི་
 ཤེས་པས་དྲན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤར་མ་ཤེས་པ་སྟེ་མ་མྱོང་
 བའི་རྒྱུད་ལ་སྟེན་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་

104 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། རྟོག་གྲངས་ ༡༥༩ ཐའེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུས་
ཕྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་ཐྱོང་བའི་
ཕྱིར་དེ་ཕར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁰⁵ ཞེས་དང་།

པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས།
ཅ་ཉགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐོང་བ་སྡོམ་མངོན་སུམ་དང་། སྡོན་
པོ་དེ་ཕར་པའི་དེ་ཕར་ཤེས་གཉིས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་
ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུམས་
པས་ཐོང་བའི་ལས་ཉིར་སྤྲས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཕར་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ།¹⁰⁶ ཞེས་དགག་བྱ་དང་སྒྱུར་ནས་སྤར་གྱི་ཐོང་བ་དང་དེ་ཕར་པ་
གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྒྱུབས་ནས་མདོ་སེམས་གྱིས་བཀོད་པའི་
རང་རིག་རྒྱབ་པའི་ཉགས་སྒྱུར་ལ་ཁབ་མེད་དུ་བསྒྱུབས་པའི་སྡོམ་ནས་
རང་རིག་བཀག་པར་མཛད་དོ།

རྒྱུད་པ་ཐ་མ། གཏན་ཆོགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་
འདྲེམས། ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཅམ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་བུམས་
པས་ཐོང་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིར་སྤྲས་གྱིས་མི་དེ་ཕར་པ་དེ་ཉིད་སྤར་གྱི་ཐོང་
བ་རྣམས་ཕྱིས་མི་དེ་ཕར་པའི་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་
དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་ལ། ཐོང་བ་དང་དེ་ཕར་པ་གཉིས་ནི་རྒྱུད་
གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྤར་ཐོང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་

105 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

106 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོམ་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༤༩ བོད་ཟ། རྫོགས་དཔེ་
མཛད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

རྣམས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ། ཚིག་རྒྱུ་ཐ་མས་ལན་
 བསྟན་ཏེ། བྱད་པར་དེ་ལྟར་སྒྲེབ་མི་རིགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 སྤར་ཐྱོང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཕྱིས་དྲན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏམ་ཚིགས་
 འདིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་
 བྱད་པར་གང་སྤྱད་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྟགས་ཚོས་གཉིས་
 འབྲེལ་མེད་ཏུ་བསྟན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་
 ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་རོ་སྟུང་ཏུ་སེམས་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།
 གཏམ་ཚིགས་འདིས་ནི་བྱད་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས། །གཞན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏམ་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་འདིས་ནི་རྒྱུད་
 གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །¹⁰⁷
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས།
 ཁོ་ན་རེ། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱུད་གཅིག་དང་། རྒྱུད་ཐ་དད་
 གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཐྱོང་དྲན་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་
 མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་

107 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཞོག་གྲངས་ ༡༥༧ ཐའེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

ཕྱིར།¹⁰⁸ ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུང་འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཟླ་གས་སྤུ་སེམས་ཅམ་པས་
བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྤྲས་གཉིས་སྤུར་གྱི་ཚུང་བ་ལས་དྲན་པ་མི་
འབྱུང་བའི་དཔེར་བཤེད་པ་ནི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་དེ་
གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཅིང་། རྒྱུད་ཐ་དད་ལ་གཅིག་གིས་ཚུང་བ་དེ་
ཉིད་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དྲན་དུ་མེད་པར་རྒྱག་ཀྱང་། ཚུང་དྲན་གཉིས་
ནི་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབས་པ་ལ།
རང་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུད་གཅིག་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱི་བྱུང་པར་སོགས་
བྱེད་ཀྱིས་གང་བྱེད་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱེད་ཀྱིས་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་གང་ཡང་
མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་དགག་བྱ་རང་མཆོན་དང་སྤུར་ནས་
འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པས་
བསྟན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན། བྱེད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། བྱེད་
པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་
རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཤོ་
ལོ་ཀ་དེའི་ཆོག་དོན་ནི་སྤུར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནམས་ཀྱིས་རང་

108 དབུ་མའི་རྒྱུ་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༤༩ བོད་ཇ། རྫོ་སྤྱིང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩

རིག་འགོག་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པ་
 ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་གང་གིས་འཛིན་
 པ་སྟེ་རྟོགས་པ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་
 པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་གཙོད་པའི་བྱེད་པོ་སྟ་
 རེ་དང་། གཙད་བྱའི་ལས་ཏེ་ཤིང་དང་། དེ་ཉིད་གཙོད་པའི་བྱ་བ་
 གསུམ་གཅིག་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་གཙོད་པ་པོ་དང་། ཤིང་དང་
 གཙོད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་རང་རིག་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འབགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་རལ་
 གྱིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་
 མི་བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།¹⁰⁹ ཞེས་དང་། དེ་
 བཞིན་རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་
 དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་
 པ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཤེས་པ་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། ཤིང་
 གཙོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། བཙད་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཤིང་དང་།
 ཤིང་གཙོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་མིན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

109 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ཤོག་གངས་ ༡༦༡ ཐའེ་མན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣

དེ་འཇོན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹¹⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན། གཙོད་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་གཙོད་པར་བྱ་བའི་
ལས། གཙོད་པའི་ཤིང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པས་སེམས་
ཅམ་པས་རང་རིག་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་རིམ་ལྔར་འབབ། ཅེ་ན།
སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པའི་རང་རིག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་
རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ནམ་མཁུང་བྱ་དང་མུང་
བྱེད་དང་། རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་པ་གཏན་ནས་མི་སྤང་ཞིང་། གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཉིས་འཇོག་
ན་ཡང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན། བྱ་བྲག་སྤྲོ་བའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆ་མེད་ལ་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་
པར་སྤྲོས་ཀྱང་རིགས་པས་བརྟགས་ན་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་
ལས་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་རྟེན་ཏུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅམ་
པས་རང་རིག་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ཡང་རིགས་
པས་བརྟགས་ན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་ཏུ་མེད་ཅིང་རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད། ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། རྗེའི་དབུ་
མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིའི་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་ནི་
བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི། རྩལ་སྤྲ་
རབ་དག་དང་གཉིས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་སྤང་ངོ་། །མི་
སྤང་བ་ལ་ནི་ཐ་སྟོད་མེད་དོ། ། ཞེས་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་

110 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༣༠༠ གློ་གླིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ལུང་བྲངས་ནས། དེའི་དོན་འགྲེལ་དུ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
 འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་ལུང་གི་འཕྲོས་སུ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ར་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་སྤྱིང་
 ཅམ་ཁོ་རང་གི་རིག་བྱ་དང་། ཁོ་རང་དེའི་རིག་བྱེད་དུ་འཛིག་པ་
 ལ་དེ་ལ་ཇི་ཅམ་གཏད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་
 གཉིས་སུ་མི་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གྱི་བྱ་བྱེད་འཛིག་ན།
 བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་
 བར་འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ནི། སེམས་
 ཅམ་པའི་རང་རིག་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྩལ་ཆ་མེད་གཉིས་ཡོད་
 མེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚུངས་པར་བཞེད་དེ། རྩལ་ཆ་མེད་ལ་ཡང་
 དུལ་གྱི་གོ་ས་གནོན་པ་ནི་དགོས་ལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་སྤྱོད་ས་
 གྱི་ཆ་བཅས་མིན་པ་འཆར་ས་མེད་དོ། དེས་ན་དེ་གཉིས་གྱི་རིག་བྱ་
 རིག་བྱེད་དང་སྤྱོད་ས་གྱི་ཆ་མེད་ནི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་འབའ་
 ཞིག་གོ།¹¹¹ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེའི་སྤྱིང་ཐུན་སྒྲུལ་བཟང་མིག་
 འབྱེད་ལས། གཞན་ཡང་ཁ་ནང་ལྟས་གྱི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་
 དེ་ལ་རྟོག་པས་ཇི་ཅམ་ཡིད་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་དང་། རིག་བྱེད་གྱི་
 སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་འཆར་རྒྱ་ཅུང་བཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ན། ཟུ་གུ་ལྟ་བུ་

111 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གཤངས་ ༡༠༠༡ རྩོམ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

གཅིག་ལ་ཡང་། ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཏུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར།¹¹²
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་དང་མེ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བསྐྱེད་ན་ནི། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་
བྱེད་པ་འཇུག་པ་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་
པ་འགལ་བ་དང་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པ་དང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་
པའི་ཚྡོགས་ཏུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་
བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
དེ་ཉིད་མི་གཙོད་ལ་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རིག་
ཅིང་། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་གཞོར་ཅན་གྱིས་
ཀྱང་རང་གི་ཕྱག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་རུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་
ཉིད་མི་སྤྲིག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།¹¹³ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བས་

112 རྩོང་ཐུན་རྒྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༩༡༩ དགའ་ལྷན་བྱང་ཆེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

113 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༥ ཐལ་ལྷན་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཚཱ་བ་བདེ་བ་མྱོང་ངམ་མ་མྱོང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མ་མྱོང་ན་ཚཱ་བ་
 བདེ་བ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཚཱ་བ་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མྱོང་
 བ་མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་གཉིས་འོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པའང་གཅིག་
 ཏུ་ཐལ་བས་མདོ་སེམས་ཀྱིས་རང་རིག་འདོད་པར་རིག་བྱ་དང་རིག་
 བྱེད། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་འཕངས་པ་ལྟར་
 རང་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་
 པ་རབ་གསལ་ལས། མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་
 མྱོགས་སྤྲ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ །¹¹⁴ ཞེས་གསུངས་ཀྱང་
 ཚཱ་བ་བདེ་བས་ཚཱ་བ་བདེ་བ་མྱོང་སྐབས་མྱོང་བྱ་ཚཱ་བ་བདེ་བ་
 ཡིན་ལ་མྱོང་བྱེད་ཀྱང་ཚཱ་བ་བདེ་བ་ཡིན་པས་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་ཐ་
 དད་དུ་སྤང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་འདུག

འོ་ན། རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་ལུགས་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་ལུགས་སུ་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བོད་
 གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཚཱ་བ་བརྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་
 འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་
 བཅ། ཞེ་ན།

མི་མཚུངས་ཏེ། དཔལ་ལུན་ས་སྐྱ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་
 རམས་པས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དབུ་མ་འཇུག་པ་
 མོགས་ལས་རང་རིག་བཀག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

114 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མོག་གངས་ ༡༩༩ རྒྱ་སྤྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

བཀའ་པ་ལས་ཐ་སྐད་རུ་བཀའ་པ་མིན་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཅོ་
 བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་རང་རིག་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱིའི་ངག་གིས་སྟོན་པ་ངེས་དོན་རབ་གསལ་ལས། རང་
 རིག་ཐ་སྐད་རུ་མི་བཞེད་པའང་ཐ་སྐད་རུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་འདིའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའང་མི་
 འཐད་དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཁས་སྐྱངས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རྒྱད་
 ཀྱི་མངོན་སུམ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་མངོན་སུམ་ཐུག་མེད་རུ་འགྱུར་
 བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གཏན་མ་རིག་ན་རང་སྟོ་རང་ལ་སྟོག་རུ་
 གྱུར་པ་དཔྱེད་པ་བའི་ལུགས་ལ་གནས་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཀྱན་
 མཐུན་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་རང་མ་རིག་ཅེས་པའི་དོན་ཀྱན་མཐུན་ཡེ་
 ཤེས་རང་ངོ་ན་ཀྱན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་ཐ་སྐད་རུ་འང་མེད་པར་སོང་བ་
 ལ་བྱེད་དམ། ཐ་སྐད་རུ་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཀྱན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་རུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཀྱན་མཐུན་ཡེ་
 ཤེས་དེས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་རུ་མ་རིག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཙ་ཤེས་དང་། ཙོད་སྟོག་དང་། རྟོག་གསལ་ལས། རིགས་
 པས་དབྱེད་བཟོད་ཀྱི་རང་རིག་འགོག་པའི་ལུང་རྣམས་ཤེས་བྱེད་

ཏུ་བྱས་ནས་རང་རིག་ཐ་སྟད་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ལོར་ཏེ། ཅ་
 ཤེས་ལས། རང་རིག་གི་དཔེ་མར་མེ་བཞོན་པ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་
 པའི་ཆོ་རང་གསལ་བ་བཀག་པ་བཞིན་རུ། ཟུན་པ་སེལ་བའང་
 བཀག་པས་ཐ་སྟད་ཏུ་ཟུན་པ་སེལ་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཅོད་སྒྲིག་ལས། ཚད་མ་དེ་རང་གིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་
 ཆོ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པའང་བཀག་པས། ཐ་སྟད་ཏུ་ཚད་མའི་
 དུལ་ཅན་གཏན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས།
 རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་ཐུང་བར་བྱ་བའི་སེམས་མི་རྟེན་
 པའི་མདོ་དྲངས་པས་ཐ་སྟད་ཏུ་ཐུང་བའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་རལ་གྱིས་རང་
 གི་སོ། །གཙུག་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་
 ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐ་
 སྟད་ཏུ་རང་རིག་ཡོད་ན། ཐ་སྟད་ཏུ་རལ་གྱི་འོས་རང་གིས་རང་
 གཙུག་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་དཔེ་ལ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་མང་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་ཐ་སྟད་ཏུ་
 བཅ་མཁའི་པར་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ལྟས། རྣམ་ཤེས་དམ་
 པའི་དོན་ལྡན་པ། །དེ་ཡང་བརྟན་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་
 ཏུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་པར་བཞིན། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། ཐ་སྟད་ཏུ་གཅིག་དང་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་

ཙ་འགྲེལ་ལས་ནི། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། རང་
 རིག་བཀོད་པ་ན་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ཏེ། དེ་ན་
 པ་བཀོད་པ་ན་དེ་ན་པ་བདེན་པ་བ་བཀོད་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་
 དང་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ན་པ་ཐ་སྟོན་པ་བཀོད་ན་བྲུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ།
 དུལ་ཕྱོང་ལས་ཀྱང་དེ་ན་པ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱིས། རང་རིག་
 ཐ་སྟོན་དུའང་མེད་པར་གཏན་མ་བཤད་དོ། །གཞན་དུ་ན་འགྲེལ་
 པར། ཕྱོང་བས་ཕྱོང་བ་དེ་དེ་དེ་ན་པས་མ་ཕྱོང་བའང་མ་ཡིན། ཕྱོང་བས་
 བཅད་པ་དེ་དེ་དེ་ན་པས་མ་བཅད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་
 དེ་ན་པས་རང་དེ་ན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོང་བས་
 རང་བཅད་དམ་མ་བཅད། བཅད་ན་རང་རིག་མེད་པ་དང་འགལ་
 ཞིང་། མ་བཅད་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །¹¹⁵
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་
 པའི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་མོ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་རང་
 རིག་འདོད་པ་ཅུམ་མེན་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ངོ་མོ་ཐ་དད་མེད་
 པའི་མདོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་
 གཙོ་བོ་བཞི་བཞེད་དེ།

དང་པོ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

115 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་སྤྱི་འཇུག་གིས་
 རྟོན་པ་ངེས་དོན་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༤ ར་ས་རིགས་སྒྲོབ་ཡིག་ཚང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩

གཉིས་པ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རིག་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། རང་སློ་རང་ལ་སློག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་རང་
སློས་རང་སློ་རྟགས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་རང་
རིག་བཀག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བཀག་པ་ལས་ཐ་སྟད་དུ་
བཀག་པ་མེད་ཅེས་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་སྤྲོ། །

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་དབུ་མ་ཐལ་འཇུར་པའི་ལྷགས་
ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་རང་རིག་བཞེད་པའི་
སློར་ལ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱེད་དོ་རྗེའི་དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་
ལས། གོ་ཤུག་སོགས་བོད་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་བྱེད་པ་མང་པོས་སློབ་
དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གཞུང་འདིས་ཐ་སྟད་དུ་རང་ལྷགས་
ལ་རང་རིག་ཡོད་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཀུན་
གཞི་རང་རིག་ཕྱི་དོན་གང་ཟག་རྣམས་ལྷགས་འདིས་ཐ་སྟད་དུ་
འཇོག་པ་མིན་གྱི། དཔུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་གཞི་སོགས་འཇོག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་སྤྲས་པ་དེས་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པོར་
བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ།¹¹⁶ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱད་པར་སློབ་
དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཐ་སྟད་དུ་རང་རིག་འབད་ནས་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་སྤྲ་
བ་ནི། འཆད་བཞིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་དེ་དོན་ལ་

116 དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ ཞོག་གྲངས་ ༤༠༩ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ Niratha པར་ཁང་།

མི་གནས་སོ་ཞེས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ།¹¹⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པ་ཙ་
འགྲེལ་ལས་རང་རིག་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་མ་
གཏོགས་ཐ་སྟངས་ཏུ་མི་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་མི་ཕམ་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ནམ་བཤད་ལས་བྱེ་བྲག་སྤྲེལ་བའི་
ལྷགས་སུ་རང་རིག་འདོད་མིན་གསུང་སྐབས་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་
གསུངས་འདུག་ཤི། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་
ཙམ་ཞིག་སྤྲེལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཀུན་རྫོགས་ཏུ་རང་རིག་འཐད་པ་
ལ་གཞོན་པ་གང་ཡང་མི་འབབ་ཤི། ཤེས་པས་རང་གསལ་ན་མིག་
གིས་རང་མཐོང་བ་དང་། ཡང་ཟོར་ཅན་རང་གི་ཕྱག་པར་ཞོན་པ་
སོགས་མི་རུང་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། མར་མེས་རང་
གསལ་ན་ཐུན་པས་རང་བསྐྱིབས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་རིག་པ་
ཐམས་ཅད། རང་རིག་བདེན་པར་ཁས་ལྷངས་ན་འཇུག་ཤི། རང་
ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པ་འགལ། ཡུལ་ཡིན་ན་རང་ཡིན་པ་འགལ། གལ་
ཏེ་མི་འགལ་ན་ཐུན་པས་རང་བསྐྱིབས་དགོས་པ་སོགས་གཞོན་པ་
བརྟེན་མེད་ཏུ་འབབ་ཀྱི། ཡུལ་ལྟོང་བའི་སྤང་ཚུལ་ལས་གཟུང་འཛིན་
ལྟ་བུར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་

117 དྲགས་བརྒྱད་ཟུབ་པའི་ཤིང་རྟ། ཤོག་གངས་ ༤༠༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ Niratha པར་ཁང་།

ཐ་སྟན་ཙམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་འདི་ལ་སྟོན་གང་ཡང་མེད་དོ། ¹¹⁸ ཞེས་
 བེམ་པོ་ལས་ལོག་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་རྒྱ་ཁས་
 སྒྲངས་པ་ཙམ་མིན་པར་མདོ་སེམས་གྱི་འདོད་པའི་རིག་བྱ་དང་རིག་
 བྱེད་ངོ་པོ་ཐ་དད་མེད་པའི་རང་རིག་ཀྱང་འདོད་ཅེས་གསུང་ཏེ།
 དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐ་སྟན་ཙམ་གྱི་འཛོག་
 ཚུལ་འདི་ལ་སྟོན་གང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་པའི་གསུང་ལ་གཞིགས་ན་
 དཔོག་ཅུས། ཡང་གཞུང་འདི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཡོད་
 ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བྱེ་བྲག་པའི་
 ལུགས་སུ་འཛིན་ཅུམ་རང་རིག་བཞེད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།

ཡང་། མི་ཤམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ལེན་འཛིན་
 ཆོག་དོན་གོ་སླ་བར་ནམ་པར་བཤད་པ་ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལས། མདོར་ན་རང་རིག་པ་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འགོག་
 པ་ཡིན་གྱི་བེམ་པོ་ལས་ལོག་ཙམ་ལ་ཐ་སྟན་རྒྱ་རང་རིག་པར་
 འདོགས་པའི་ཚུལ་དེ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་ན་རང་སློ་རང་
 ལ་སྟོག་རྒྱ་རྒྱར་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རང་གཞན་གྱི་སློ་ཤེས་
 པས་གཙུག་ཚུལ་ལ་བྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་སློ་ཡོད་
 པའི་སྦྱབ་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། མཐར་དོན་རིག་གི་ཐ་སྟན་ཀྱང་
 རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་ཇི་སྟངས་

118 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ནམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགྲེས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༡༦༡
 ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦

གསུངས་པས་གནོད་ཅིང་། རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་སྟེད་
 པ་ཐམས་ཅད་སྤང་སོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་རྒྱ་དོན་དམ་
 པར་འགོག་གི་ཐ་སྟད་རྒྱ་བཀག་པའི་གཏན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
 དགོས་ཤིང་། ལྷགས་འདིར་ཐ་སྟད་རྒྱ་འཇུག་རང་རིག་ཀྱན་གཞི་ཁས་
 མི་ལེན་ཟེར་ཡང་འདིར་ཐ་སྟད་རྒྱ་ནི་དགག་པའང་མེད་ལ་སྦྱབ་
 པའང་མེད་གྱི་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། ཀྱན་གཞི་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཟེར་ཡང་
 ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཀྱན་གཞི་བདེན་གྲུབ་རྒྱ་ཁས་མ་
 སྤངས་ན་ཐ་སྟད་རྒྱ་ཁས་སྤངས་པས་དབུ་མའི་རྒྱལ་ཅི་ཞིག་ཉམས།
 ཐ་སྟད་རྒྱ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་ནི་ཐ་སྟད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་
 གནོད་པ་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་
 རིགས་པས་བཀག་ཚད་ཁས་མི་ལེན་ན་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་
 གཏན་རྒྱ་ཁས་སྤང་དགོས་སོ། །

དེ་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་རྒྱ་ཀྱན་གཞི་དོན་དམ་པར་
 བཀག་གི་ཐ་སྟད་རྒྱ་མི་འགོག་ཀྱང་དེའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དེ་སྦྱབ་
 པའང་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་རང་རིག་ཐ་སྟད་རྒྱ་ཁས་ལེན་པ་ནི་
 རྟོག་གེའི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཁས་སྤང་བར་
 མི་བྱ་ཟེར་བའང་གྱི་ན་སྟེ། དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་རང་
 རིག་དང་ཀྱན་གཞི་མི་དགོས་མོད། ཐ་སྟད་གྱི་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་

ལ་མེད་རུ་མི་རུང་ཞིང་ཐ་སྟངས་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེ་ཐ་
སྟངས་རུ་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་མེད་དོ།།

གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཅི་སྟེ་མེད། ཟླ་གྲགས་ཞི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
གཞུང་ན་ངེ་སྟེད་ཅིག་བཤད་པ་འདི་མ་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་དོན་
རིག་ལའང་མཚུངས་སོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་དོན་རིག་ནི་ཐ་སྟངས་རུ་མི་
འགོག་གོ་ཞེ་ན། བདེ་སོགས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཐྱུང་བ་ཡང་ཐ་སྟངས་
རུ་ངེ་ལྟར་འགོག་སྟེ་མི་འགོག་གོ།

དེས་ན། སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་རང་རིག་པ་
མི་འཐད་ཀྱང་བདེན་མེད་རུ་འདོད་པ་ལ་རང་རིག་པའི་ཐ་སྟངས་
ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ངེ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་སྤར་
ཡང་ཉུང་ངོ་། །¹¹⁹ ཞེས་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལྷགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་དང་
རང་སྒོ་རང་ལ་སྒོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་ཏུ་ཁས་ལེན་
པར་མ་ཟད་འཛིན་ནམ་རང་རིག་ཀྱང་ཁས་ལེན་སྟམ་སྟེ། དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྟེ་བའི་ཚུལ་
སྟོང་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ནམས་དོན་དམ་པར་རང་རིག་མེད་
ཀྱང་དྲན་པའི་སྟེ་བའི་ཚུལ་ལས་ཐ་སྟངས་རུ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་
པའི་སྟེ་བའི་ཚུལ་མ་གསུངས་ཞེས་ལྟར་དོན་འཛིན་གནང་མཛད་པ་

119 ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུའི་ཆེག་དོན་གོ་སྟེ་བར་ནམ་པར་བཤད་པ་ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ། ཤོག་གངས་ ༡༩
ཐུ་འགྱུར་མཐོ་སྒོ་བ་མདོ་སྟགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་སྤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥

དང་། དེ་བཞིན་རུ་དབྱ་མ་འབྲུག་པ་ལས་རང་རིག་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་
 ལས་གསུམ་གཅིག་རུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ལས་ཐ་སྟད་རུ་གསུངས་པ་མིན་སྟོར་སྟོན་འབྲུག་ཤེས་
 རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་བ་ཅོར་བུ་ཀེ་ཏ་ལར་བྲག་དཀར་སྤུལ་སྤྲུམ་དགག་
 པ་གནང་བར་དེའི་ལན་རུ་བཀལ་ལན་ཉིན་བྱེད་སྤང་བ་མཛད་
 པར་མ་ཟད། དེའི་ནང་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་ཐ་སྟད་
 རུ་བཞེད་སྟོར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཀལ་ལན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་
 ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་བྱི་བས་སྤྲུགས་པའི་
 རུག་ལ་དཔེར་བྱས་པ་འདིས་རང་རིག་ཐ་སྟད་རུ་བཀག་པ་ཇི་ལྟར་
 མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་
 ཅས་ནི་སྤྲུབ་མི་སྲིད་ལ། བྱི་བས་སྤྲུག་པ་ཙམ་མྱོང་རུས་རུག་གཏན་
 ཅས་མ་མྱོང་བ་བཞིན་སྤར་མྱོང་བྱེད་རང་གིས་རང་གཏན་མ་མྱོང་
 ཡང་ཕྱིས་སྤར་གྱི་མྱོང་བྱེད་གྱི་ནམ་པར་བཟུང་བར་བསྟན་པ་མིན་
 ཅས་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཤིན་རུ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་
 པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཐ་སྟད་ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན་མོད། དེ་འདྲའི་སྒྲིན་བ་དེ་
 བཀོད་ཚོད་ལ་རང་རིག་ཐ་སྟད་རུ་འགོག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། སོང་
 ཚོད་ལ་དོན་དམ་པར་བཀག་པར་སོང་གི་ཐ་སྟད་རུ་ཁེགས་མི་སྲིད་
 འོ། །¹²⁰ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་པ་ཡོད་
 དེ་གོང་རུ་བཛོད་པ་ལྟར་ཐ་སྟད་རུ་རང་རིག་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་ལས་

120 བཀལ་ལན་ཉིན་བྱེད་སྤང་བ། ཤོག་གུངས་ ༡༩༩ ཟླ་འགྱུར་མཐོ་སྒོ་བ་མདོ་སྤྲུགས་རིག་པའི་

གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་དོ་ཟེར་ན་
འདི་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཚིག་ཅུ་སྟེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞེས་
པ་དབྱུ་མའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་
བཅོད་ལ་བཙུང་བ་ཡིན་ལ། དེས་རང་རིག་མ་གྲུབ་པར་ནི་འདོད་
ཅིང་ཐ་སྟད་རུ་རང་སྟོ་རང་གིས་རིག་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྩལ་ཅུ་མེད་དེ་དོན་རིག་
བཞིན་ནོ།

གལ་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཞེས་པ་རིག་
བྱ་རིག་བྱེད་རིག་པའི་བྱ་བ་གསུམ་ཐ་དད་རུ་མེད་པ་ལ། རིག་པའི་
ཐ་སྟད་ཀྱང་མི་ཐོབ་ཅིང་། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ལ་
དབྱད་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་རུ་ཡོད་ནའང་རང་རིག་ཏུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། གཞན་རིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

ཐ་དད་རུ་མེད་ནའང་བྱེད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། བྱ་བྱེད་ལས་
གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་རལ་གྱིས་རང་གིས་རང་མི་གཙོད་པ་
བཞིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་དེ། དཔེར་ན། རྩི་འཛིན་ཤེས་
པ་དང་རྩིན་པོ་གཉིས་བར་བཅས་པ་དང་མ་བཅས་པའམ་སྡེ་སྤྱི་རི་
ལྟར་ཡིན་དབྱད་ན་གང་ལྟར་ཡང་དེས་དེ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི་
དབྱད་པ་དེ་དག་དོན་དམ་དཔྱད་པར་སོང་གི་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྟད་
རུ་རྩིན་པོ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཤེས་པ་གཏན་མེད་པར་མི་འགྲོ་བ་
བཞིན་དུ། རང་རིག་ལའང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཐ་དད་རུ་མེད་ཀྱང་

རང་སློ་ཉིད་སྐྱེས་ཅན་ནས་སྒོག་རྒྱ་མ་གྱུར་པར་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་
 གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་རང་རིག་ཅེས་བརྗོད་ལ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་རང་གིས་དངོས་སུ་རིག་པའམ་
 མི་རིག་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚད་པ་ལས་མི་རིག་པར་འདོད་ན་རང་
 སློ་རང་ལ་སྒོག་གྱུར་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ།¹²¹ ཞེས་དབུ་
 མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་
 བའི་ཆ་ནས་རང་རིག་རྒྱ་འདོད་པར་མ་ཟད་མདོ་སེམས་ཀྱིས་འདོད་
 པའི་རང་རིག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་འདུག

ཡིན་ན་ཡང་། མི་མམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་
 པ་གེ་ཏྲ་ཀ་ལས། གཞན་སྐྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དུན་འགྱུར་གྱི་
 བའི་དུག་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་མདོ་སེམས་ཀྱི་
 འདོད་པའི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་ལ་དུན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་
 སྐོར་གསུངས་པར་གཞིགས་ན་རང་སློ་རང་ལ་སྒོག་གྱུར་མ་ཡིན་
 པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་འདོད་ཀྱང་མདོ་སེམས་ཀྱི་འདོད་པའི་འཇིན་
 རྣམ་རང་རིག་ཅེས་པ་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡང་གསུང་འདུག་
 རྣམ་ཐྱེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་རྣམ་རིག་སྤྲུལ་བས་དེ་ལྟར་མདོན་སྤྲུལ་
 ཚད་མས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་ཅུས་ནས། སྤྲར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་
 རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་ཉམས་སུ་

121 བཀལ་ལན་ཉིན་ཕྱེད་སྤང་བ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ ཟླ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྤྲུལ་རིག་པའི་
 འབྲུག་གནས་སྤྱིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥

མྱོང་བའམ། རང་རིག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན། སྤར་ཉམས་སུ་མ་ཐུངས་
ན་ཕྱིས་དན་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་དེ། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་བཞིན་ཡིན་པ་
དེས་ན་སྤར་ཡུལ་སྡེ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དན་པ་བཞིན་དུ་སྡེ་
སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་ད་ལྟར་དན་
པ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་པ་འདི་ཇི་འཐད་ཟེར་ན།

ད་ལྟ་སྡེ་འཛིན་ནམ་ཤེས་དན་པ་ནི་སྤར་སྡེ་འཛིན་རང་
གིས་རང་མྱོང་བའི་འབྲས་ཏྲགས་མིན་ཏེ། གཞན་སྡེ་སོགས་ཡུལ་མྱོང་
བ་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་ད་ལྟ་ཡུལ་ཅན་སྡེ་འཛིན་ཡང་
དན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་སྡེ་ན་པོ་དང་བུལ་བའི་སྡེ་འཛིན་ཡན་
གར་བ་ནི་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མིན་པས་ན། ནམ་སྤར་ཉམས་སུ་
མྱོང་བའི་སྡེ་ན་པོ་དན་པ་ན་དེ་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནམ་པ་དན་
པའི་རྟོག་པའང་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྡེ་ན་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་པའི་སྡེ་
འཛིན་ཞིག་སྤར་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དཔེར་ན་
དབྱེན་དུས་དུག་ཅན་གྱི་བྱི་བས་རྒྱགས་པ་ན་རྒྱགས་པ་ཅམ་མྱོང་གི་
དེ་དུས་དུག་ཉམས་སུ་མ་ཐུངས་ཀྱང་། སྤར་དབྱིད་འབྲུག་གི་སྤྲས་
དུག་བསྐངས་པར་གྱུར་པ་ན་སྤར་ཆ་དང་མཉམ་དུ་བདག་ལ་དུག་
ཞུགས་སོ་ཞེས་སྤར་གྱི་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་གདོད་སྐྱེ་བ་
བཞིན་ནོ། །¹²² ཞེས་པའི་གསུང་ལ་གཞིགས་ན་མདོ་སེམས་གྱིས་

122 ཤེས་རབ་གྱི་ལེའུའི་ཆེག་དོན་གོ་སླ་བར་ནམ་པར་བཤད་པ་ནོར་བུ་གེ་ཏ་ཀ་ ཤོག་
གངས་ ༡༦ རྩ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྤྲུག་རིག་པའི་འབྲུང་གནས་སྤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༥

འདོད་པའི་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཐ་སྟད་རུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་
དུའང་འགྲེལ་ཚུལ་འདུག་སྟེ།

ཇི་ཀྱང་པ་མི་བསྟོད་དོ་ཇིས་དབུ་མ་ཐལ་འབྱར་བའི་ལྷགས་
སུ་རང་རིག་མི་བཞེད་དེ། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་
པའི་ཤིང་རྩ་ལས། གཞུང་འདིས་རང་རིག་ཅེས་མདོ་སེམས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་མཚོན་བྱའི་མིང་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལ་
ཐ་སྟད་རུ་མ་གྲགས་པས། དེ་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྟད་དུའང་བྱས་པ་
མིན་གྱི། རང་རིག་ཅེས་པའི་མཚོན་བྱ་མིང་དེ་གང་ལ་གདགས་པའི་
གཞི་ཤེས་ཚུངས་ཅན་དེ་དང་། དེ་ཕྱིས་དྲན་ཅན་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་
སྟད་རུ་བརྗོད་པ་ཡོད་པས། དབུ་མ་པས་མ་དབྱད་པར་དྲན་ཚུངས་གི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ལ་འདུག་པ་ན། དེ་ལྟར་ཇིས་བརྗོད་བྱས་ཀྱི་
རང་ལྷགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་རུ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐ་སྟད་རུ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ན་དབྱད་པར་སོང་ལ་དབྱད་ནས་
བསྐྱབས་ཏེ་གྲུབ་པའི་ཆོས་འདི་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་མི་བཞེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་འདི་ལ་རང་ལྷགས་གང་ཡང་མི་འཇོག་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་ཆེད་རུ་ཀུན་གཞི་དང་། ཕྱི་
རོལ་གྱི་རྩལ་ཕྲ་རབ་དང་། རང་རིག་རྣམས་མ་གྲུབ་པས་དེ་དག་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་ཆེད་རུ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ (༡༥༥) འཇིག་
རྟེན་ནའང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་དང་རང་གིས་རང་
 ཡུལ་རུ་བྱས་ནས་རིག་པ་དང་ཆ་མེད་པའི་ཆ་བཅས་ཚུམ་གཞིའི་
 རུལ་ནམས་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དབྱད་ན་མི་བཟོད་པས་མི་དགག་
 འོས་མེད་རུ་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་ཡང་དེ་དག་
 འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་གྲུབ་མེད་པས་དེ་དག་མ་དབྱད་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ཐ་སྙད་རུའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆེས་ཆེར་མི་རིགས་པ་
 ཉིད་རུ་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་རུ་མི་
 འགོག་པར་སྦྱབ་ཅིང་། འོན་ཏེ་དམ་རུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ན་ཀུན་
 གཞི་དང་རང་རིག་ལ་ཆེད་རུ་བཀར་ནས་འདི་ཙམ་གྱི་དགག་པ་
 བྱེད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་ཆོས་ཐ་སྙད་པའི་གཞི་ཀ་བུམ་
 སོགས་ཡོད་ཆད་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།¹²³ ཞེས་ཀམ་པ་མི་
 བསྐྱེད་དོ་རྗེས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་མདོ་སེམས་ཀྱིས་
 འདོད་པའི་རང་རིག་ཐ་སྙད་རུ་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟད་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན་བཅུ་པོ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་རང་རིག་ཀྱང་མི་
 འདོད་སྟམ་མོ། །

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མདོན་སྲུང་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་
 དང་། མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་

123 དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྒྱ། ཤོག་གངས་ ༤༠༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ Niratha པར་ཁང་།

རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་ཁས་ལེན་ལ་ལྷགས་གཞན་གྱིས་
མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་བཏང་བའི་ལན་དུ་དམ་ཚུལ་དོགས་སེལ་
ལས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བསམས་ན་རང་གིས་རང་
རིག་པས་བྱབ་སྟེ། བཅ་པོ་ལས་ལོག་ཅམ་གྱི་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་
ངོ་བོར་གྱུར་པས་རང་ལ་རང་སྟོས་མེད་དུ་གསལ་བ་རང་རིག་གི་
མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་ན་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་སྲིར་དང་།
རིགས་ཐིགས་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྱིས་བདག་གིས་
བདག་ཉིད་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་སྟེ་བདུན་ན་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་། རང་རིག་ཅེས་པའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་ལྟར་
སྤང་ངོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་གྲིས་པ་འདི་སྟོ་ལ་མ་འབྱུང་ན་གོ་བ་ལགས་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་པ་པལ་མོ་ཆེས་ནི་བྱད་ཕྱེ་བ་
མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་གཞུང་སྐྱ་ཇི་
བཞིན་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །

ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་བྱུང་ན། ཤེས་པ་ཡིན་
ན་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་ནི། རང་རིག་རྟོག་མེད་ཅེས་
པ་ཅམ་ཞིག་གོ་ཞུང་ནས་རང་རིག་གི་དོན་ཅི་ཡང་མ་ངེས་པའི་
རྣམ་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་འང་སྤྱི་ལོ་ཡུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་
རྟོག་བཅས་ཡིན་ཡང་ནང་རང་རིག་པའི་ཆ་ནས་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་

འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པའི་གཞུང་ན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
 པ་དེ་སྤྲུལ་མོས་པ་འདི་ན་གསལ་ཏེ། ད་ལྟོས་ལ་གཞོན་མཁས་པ་
 གཞན་དང་སྤྱིར་ན་མི་མཛོས་སམ། དེས་ན་ཐལ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་
 བུམ་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ན། བུམ་པ་ཡིན་ན་ལྷན་
 མིན་འདྲ་བྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བེར་བ་ལྟ་བུའི་བྱིངས་མ་གོ་
 བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོག་འདི་འདྲ་བ་འདོམ་པ་མེད་པར་ངོ་མཐོན་
 ཏུ་སུ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་བཅུག འདི་སྐབས་ཐལ་བ་གཞན་ཀྱང་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་བ་དེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །¹²⁴ ཞེས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་
 རིག་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པའི་གཞོན་
 བྱེད་མེད་སྐོར་གསུངས་འདུག

བརྟན་པ། རང་རིག་འགོག་སྤྲུལ་བྱེད་བརྟན་

མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 སྤྱབ་བྱེད་ཏུ་རང་རིག་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་སྒོ་ནས་
 བསྐྱབས་པར་བྱས་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་བྱེ་
 བྱག་སྤྲུལ་པ་དང་དབུ་མ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་མགོན་པོ་ལྟ་སྤྱབ། རྒྱལ་སྤྱི་
 ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་བུ་གསལ་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་

124 དམ་ཆོས་དོགས་སེམས་ཤོག་གྲངས་ ༡༧༩ རྩ་འགྱུར་མཐོ་སྒྲོབ་མདོ་སྤྱི་གསལ་རིག་པའི་འབྱུང་
 གནས་སྤྱིར་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥

འབྱེད། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སོགས་ཀྱིས་ནི་ཡུང་རིགས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སློ་ནས་རང་རིག་
རྒྱས་པར་བཀག་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་གོང་གི་གཞུང་དགྲུས་སུ་
གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ལ་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་
རྣམས་ཚུར་བསྐྱས་ན་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཡུང་གི་སློ་ནས་འགོག་ཚུལ་
དང་། དཔེའི་སློ་ནས་འགོག་ཚུལ། དགག་བྱ་དང་སྐྱར་ནས་འགོག་
ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འགོག་ཚུལ་ཏེ་བཞིའོ།།

དང་པོ། རྒྱལ་བའི་ཡུང་གི་སློ་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི། གཙུག་
ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དང་། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ཡུང་བྲངས་ནས་བཀག་
པར་མཛད་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་རིག་འགོག་
པའི་མདོ་ཡུང་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་འདུག

གཉིས་པ། དཔེའི་སློ་ནས་འགོག་ཚུལ་ནི། མདོ་སེམས་
གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་གི་དཔེར་མར་མེ་བཀོད་པ་ལ། མར་མེ་རང་
རིག་གི་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། མར་མེ་ལ་ཡུལ་གསལ་བའི་
ཆ་ཡོད་ཀྱང་རང་གསལ་བའི་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་ཟུན་པ་
ལ་ཡང་རང་བསྐྱིབས་པའི་ཆ་དང་ཡུལ་བསྐྱིབས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་
དགོས་པས་ཟུན་པས་ཟུན་པ་བསྐྱིབས་ནས་ཟུན་ཁྲུང་ནང་གི་བྱ་མ་
པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ཟུན་པ་ཡང་མི་མཐོང་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་
བས་དཔེ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པར་མཛད།

གསུམ་པ། འོན་དམ་པར་དགག་བྱ་དང་སྒྱར་ནས་འགོག་
 ཚུལ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་མྱོང་བྱེད་སྒྱབ་པའི་
 རྟགས་ལ་སྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་
 འགྱུར་རྟེ། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས། ལྷགས་འདི་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་པ་
 མི་སྤྲོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་སུ་གྱུར་རྟེ། །དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ཞེས་བཀའ་པར་མཛད།

བཞི་པ། ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་མེ་ཡོད་
 བ་དེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཡོད་ལ་འོན་ཀྱང་རང་རིག་དང་དེའི་འབྲས་
 བུ་དྲན་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པས་
 དེའི་འབྲས་བུ་དྲན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་།

ཡང་། དྲན་པ་ཡོད་ཅམ་གྱིས་རང་མྱོང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་
 མེད་དེ། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་
 ཆོད་པའི་སྤྱིར་རྟེ། མར་མེའི་སྤྱིང་གི་གསལ་བ་ནི་རང་གསལ་བ་དང་
 གཞན་གསལ་བ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། མྱོང་བ་ཡོད་ན་
 རང་རིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། རྩ་ཡོད་ཅམ་གྱིས་
 འོར་བུ་རྩ་ཤེལ་ཡོད་པར་སྒྱབ་མི་རུས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་ན། རིག་བྱ་
 དང་རིག་བྱེད་ཇི་ཅམ་བརྟགས་ཀྱང་ཐ་དད་ཏུ་རྟེན་ཏུ་མེད་པས་
 རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་
 ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། རལ་གྱི་ལོ་ཤིང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ལོ་
 གཅོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་ཐ་སྟོན་ཏུ་
 འགོག་པར་མཛད་དོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ལ་བཞི་དབྱེ་
 ཏུ་སྟེ། རྗེའི་དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཞེས་དོན་དམ་
 ཏུ་མ་ཟད་ཐ་སྟོན་ཏུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་ལ།¹²⁵ ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ནས། ཞེས་དང་། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་
 ཏུ་ཡིན་ན་ནི་རང་རིག་པའི་འབྲས་བུའི་དྲན་པ་མེད་དོ། །¹²⁶ ཞེས་
 དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་སྦྱོད་འཇུག་ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཉིས་པ་
 ལ། དཔེ་དགག་པ་དང་། དོན་དགག་པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་
 འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དྲང་ངེས་ལས། དེ་འགོག་པ་ནི། འདིར་རྣམས་གྲུབ་
 ཅེས་སོགས་ཏེ། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྦྱང་བ་དཔོག་ན་རང་མཚན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྦྱང་བ་དཔོག་པའམ། དྲན་པ་
 ཅམ་གྱི་རྟགས་ལས་རང་སྦྱང་དཔོག་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་
 རིགས་ཏེ། སྦྱབ་བྱེད་དེ་ཉིད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་

125 དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༠ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

126 དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༦༥ རྫོགས་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གྲན་པ་ཅམ་རང་ཕྱོད་དང་རྒྱ་ལྟམ་སུ་མི་འགྲུབ་
 པས་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱའི་རྟགས་ལས་
 རྒྱ་གེལ་དང་། མེའི་རྟགས་ལས་མེ་གེལ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་
 ན་སྟོན་འཛིན་ལ་ཕྱོད་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དེ། སྟོན་འཛིན་གྲན་པའི་
 གྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་ཚོས་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མི་ཉིད་ཅིང་། སྱིར་སྟོན་འཛིན་ལ་ཕྱོད་བྱེད་ཡོད།
 ཕྱིས་སྟོན་འཛིན་གྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟོན་པོ་བཞིན་
 ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅམ་ཡོད་
 ཀྱང་ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་མི་རུས་པས་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་སུ་བཟུང་
 བ་དང་འདྲ་ལ། གྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཕྱོད་བ་ཅམ་སྒྲུབ་ནའང་གྲུབ་
 ཟིན་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་ཕྱོད་དང་གཞན་ཕྱོད་
 གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཀྱང་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཕྱོད་ཅམ་
 གྱི་ངོ་པོར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹²⁷ ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ། དབྱ་མ་པའི་ཕྱགས་ལ་རང་རིག་ཟིན་ཀྱང་བྲན་པ་
 རྩེ་བའི་རྩེ་ལ་ལ་གཉིས།
 དབྱ་མ་འཁྲུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྲན་པ་རྩེ་རྩེ་ལ་དང་། སྟོན་འཁྲུག་
 ལས་གསུངས་པའི་བྲན་པ་རྩེ་རྩེ་ལ།
 དང་པོ། དབྱ་མ་འཁྲུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྲན་པ་རྩེ་རྩེ་ལ་ནི།

127 དང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོའི་དགོངས་པ་རབ་
 ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་མེ། བོག་གངས་ ༡༩༡ རྩོམ་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

དབུ་མ་པས་ལུང་རིགས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་
 སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་རིག་འགོག་པར་མཛད་པ་ན་
 སེམས་ཅམ་པས་དབུ་མ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་སེམས་ཅམ་པ་ལ། འདི་
 ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་
 ཅས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་ཆོད་མས་མ་གཟུང་བའམ་མ་རྟོགས་པར་
 ཡོད་ཅས་བརྗོད་མི་རུང་ཞེས་ཚུད་པ་ལྟར། ངེད་སེམས་ཅམ་པས་
 གྲང་། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་དྲི་བ་མེད་
 གྲང་། ལུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་ཆོད་མ་གང་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་
 བཅ། ཆོད་མས་མ་བཟུང་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲང་ཡོད་པར་མི་འདོད་
 ཅིང་། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་མིག་ཤེས་སོགས་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ནི་མི་
 འདོད་ཅིང་། རྣམ་འབྱུང་གི་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་ན་ནི་ཐུག་མེད་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ཁྱོད་རང་གིས་གྲང་འདོད་པས། ལུལ་ཅན་མིག་ཤེས་
 སོགས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གང་ཞིག་འཛོག་གཅ།

ཡང་། མིག་ཤེས་སོགས་སྤྱར་སྤྱང་བྱེད་རང་རིག་གིས་མ་
 སྤྱང་ན་ཡང་ཕྱིས་ལུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་དྲན་པ་ཡོད་པ་དབུ་
 མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲང་འདོད་པས་དྲན་པ་དེ་སྐྱེ་ཚུལ་གང་ཡིན་བཅ།
 ཞེས་ཚུད་པ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཚུད་དེ། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་སྤྱོད་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་

ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་
གཞན་ལ་སྒྲུས་པ་ལྟར་རང་ལ་ཡང་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྡོ་འཛིན་དེ་
རང་གིས་ཡོད་པར་ཤེས་ན་རང་རིག་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་
དོན་གཞན་གྱི་རིག་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་དྲན་ཚུལ་དཔེར་སྒྲུངས་ཏེ་བཤད་ན་རྟོགས་སྟོན། །¹²⁸ ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཅམ་པའི་ཚུད་པར་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་
གཤམ་པ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་ཕྱོང་
གྱུར་དེ་ལས། དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་
ཡིས་མཐོང་སྟམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྟངས་ཚུལ་
ལྷགས་ཡིན། །ཞེས་དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཚུད་པ་གཉིས་ཀའི་ལན་དུ་
ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་མ་གཏོགས་སྐབས་འདིར་མ་གསུངས་པ་དང་དེའི་
དོན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྤར་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
ཕྱོང་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཕྱིས་སུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དྲན་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་
ངེད་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤར་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཉམས་སུ་ཕྱོང་བའི་མིག་སོགས་ཕྱིས་སུ་དྲན་

128 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ རྫོ་མེད་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཚུལ་ནི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་དྲན་པ་ན། གང་ལའང་སྟོས་མེད་ཏུ་
 གཞུགས་སོགས་རྒྱང་པའམ་འབའ་ཞིག་དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤར་
 ངས་གཞུགས་སོགས་མཐོང་ཞེས་གཞུགས་སོགས་མཐོང་མཁན་གྱི་
 ཚད་མའི་ཡུལ་ཏུ་གཞུགས་མཐོང་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་དྲན་པའི་སྤྱིར་
 དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དྲན་ལུགས་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་
 ཚུལ་ཏི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཞེས་པ་ལས།
 དེ་ལྟར་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་བཏགས་དོན་
 འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་པ་ནི་མི་རིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དབུ་
 མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཡུལ་སྤྱིང་བ་དེ་ཡུལ་ཉམས་
 སུ་སྤྱིང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ཉིད་ཏུ་རྩི་ལྟར་
 མེད་པ་དེ་ལྟར་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གང་གི་སྤྱིར་དྲན་པ་གཞན་
 ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། གང་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བས་སྤྱིང་
 བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་སྤྱིང་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་དྲན་པ་
 ཡུལ་དང་ལུན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་སྤྱིང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་
 སུ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་
 ཡིན་པས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འདི་
 ཡང་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དཔུང་པར་བྱ་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་རོ།¹²⁹ ཞེས་དང་།

རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་

129 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༦༠ ཐའེ་ལན་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཉེ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཁྱོད་གྱི་ལྟར་ན་དྲན་པ་སྐྱེ་ལུགས་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྤར་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་བར་
 གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་རང་མཆོན་གྱིས་
 གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་
 བཤད་ཟིན་ལ། ཞེས་དང་། དེ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤར་སྡོམ་འཛིན་
 གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཕྱིས་དྲན་པ་ན་འདི་ངས་སྤར་ཡང་མཐོང་
 རོ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་དུ་བྱེད་དོ། ¹³⁰ ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གཤགས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས། འོ་ན། མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་
 ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུས་སྤར་སྡོམ་པོ་
 མཐོང་ནས། ཕྱིས་སྡོན་པོ་མཐོང་བའི་ཆོ། ངས་སྡོན་པོ་མཐོང་སྟམ་དུ་
 ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་ཆོ་སྡོན་པོ་མཐོང་
 བའི་མིག་ཤེས་དང་། ཕྱིས་སྡོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་
 སྡོན་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཤིང་། རྒྱད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་གང་
 ཞིག་མཐོང་མཁན་གྱི་མྱོང་བ་དང་། སྡོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་
 གཉིས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མྱོང་
 བ་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་ཉིད་བཞེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་
 གྱེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་
 བའི་ཆོ་མི་རྟོད་པའི་ཕྱིར། ¹³¹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

130 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༥༧ རྫོ་མྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

131 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོན་མ། ཤོག་གངས་ ༡༥༩ བོད་བྲ། རྫོ་མྱིང་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

གོང་དུ་གསུང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་པས་
 དབུ་མ་པ་ལ་གལ་ཏེ་རང་རིག་མེད་ན། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་
 གཉིས་འཛོག་མི་ཐུབ་པ་འགྱུར་ཏེ། དོན་དང་པོ། མིག་ཤེས་སོགས་
 རང་ཉིད་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲིང་
 ལུབ་པའི་རང་རིག་གིས་མིག་ཤེས་སོགས་གྲུབ་པ་མིན་ན། ཕྱིས་སུ་
 དུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་དྲན་པ་འཛོག་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། དོན་གཉིས་པ། དེ་ལྟ་བུ་རང་རིག་གིས་མིག་ཤེས་མ་གྲུབ་ན་
 མིག་ཤེས་སོགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་།
 ཞེས་ཚུད་པ་གཉིས་མཛད་པའི་ཚུད་པའི་ལན་ལ། དབུ་མ་པས་དུལ་
 ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་
 གཉིས་སྒྲིང་ལུབ་པའི་སྒྲིང་ནས་འཇལ་བའི་རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་
 ཕྱིས་སུ་དུལ་ཅན་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་མི་སྐྱེ་
 བའི་སྒྲིང་མེད་དེ། ཕྱིས་སུ་དུལ་གཟུགས་སོགས་དྲན་པ་ན་དུལ་ཅན་
 མིག་ཤེས་སྤངས་ནས་གཟུགས་སོགས་རྒྱང་པ་དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ངས་སྤར་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ངོ་སྟུང་དུ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་
 པའི་སྒྲིང་ཡིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སོགས་དྲན་པ་ཡིན་པས་
 དྲན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་་
 ཀྱང་དྲན་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དྲན་པ་མི་སྒྲིང་
 པའི་སྒྲིང་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་
 མིག་ཤེས་སོགས་དྲན་པ་འདྲ་། གང་ལའང་ལྟོས་མེད་གཟུགས་འཛིན་

འབའ་ཞིག་གམ་རྒྱུ་པ་དྲན་ཚུལ་མེད་པར་སྐར་གང་མྱོང་བྱའི་སྡོན་
 བོ་དེ་ཉིད་སློ་དེས་རི་ལྟར་མྱོང་ཚུལ་དང་སྐར་ནས་དྲན་དགོས་པ་
 ཡིན་པས་ཡུལ་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་ཅན་སྤངས་ནས་ཡུལ་
 དྲན་ཚུལ་རྒྱུ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་
 པས། ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་བྱུར་བ་མི་དགོས། ཞེས་དང་། དཔེར་ན། ཡུལ་
 དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡིན་གྱི། སྐར་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་
 གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་མྱོང་བའི་དབང་གིས་དྲན་པ་
 དེ་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་འདྲའོ།¹³² ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེའི་ཆོག་འགྲེལ་དུ་རྩེ་ཀམ་པ་
 མི་བསྐྱོད་རྩི་རྩེའི་དྲགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྩ་ལས། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་
 སྐར་མྱོང་ཕྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། ཁོ་པོ་དབུ་མ་པས་ནི་སྐར་མྱོང་ཕྱིས་དྲན་ནི་དབྱད་ནས་སྐར་
 རང་རིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་
 བརྒྱབ་པར་མ་དབྱད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཅམ་དུ་བརྗོད་
 པ་གང་གི་ཕྱིར་སྐར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལས་
 ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ང་ལ་ཡོད་པ་
 མིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ན་སྐར་མྱོང་

132 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ རྫོ་མིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཕྱིས་དྲན་སོགས་མ་དབྱད་པ་ན་འང་ལྟོས་ཚས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་འཛིག་མི་
 བརྟུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་དབྱད་པར་འཛིག་རྟེན་རྩིས་བརྗོད་
 ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ནི་དེ་ངོར་གོང་དུ། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཅན་
 བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བྱ་(༡༣༧ ན) འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་།
 ཤིང་ཡང་བཅུགས་སོ་སྟེན་དུ་རྟོག་དེས་ན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་
 རྟེན་ན་ཡང་མེད། །¹³³ ཅེས་འབྱུང་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚུད་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། མིག་ཤེས་སོགས་འཇལ་བྱེད་
 ཀྱི་རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་། མིག་ཤེས་སོགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 མེད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 འཇལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་
 དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་རང་
 དབང་ཚུགས་ཐུབ་དུ་མེད་པར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་
 འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་ཡིན་
 ཡང་། ཡུལ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་མིན་
 པར་ཡུལ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སུ་གྲུགས་ཀྱིས་ཡུལ་
 ཅན་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲན་
 པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

133 དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་པའི་ཤིང་ན། ཤོག་གངས་ ༩༠༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ Niratha པར་
 ཁང་།

དེའི་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོད་
མས་ཡུལ་གཟུགས་གྲུབ་ཅིང་། དབང་མངོན་དེས་གཟུགས་དྲན་པའི་
དྲན་ཤེས་འདྲེན་པ་ན་ཆོད་མ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་
གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ངང་གིས་འདྲེན་
པ་དང་། དེ་འདྲའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆོད་མ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཡུལ་ཅན་ཆོད་མ་རང་ཉིད་འགྲུབ་ཚུལ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་
ཡིན་ཏེ། རྗེའི་དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཡུལ་སྟོན་པོ་གྲུབ་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་འགྲུབ་ཀྱི། སྟོན་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་ལས་
གཞན་པའི་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་འགྲུབ་ཚུལ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་
སྟོན་པོས་སྟོ་འཛིན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཤར་བ་ཉིད་
ཀྱིས། སྟོན་པོ་འགྲུབ་པ་ནི་ཡུགས་གཞན་དང་ཡང་འདྲའོ། །

འོན་ཀྱང་། མི་འདྲ་བ་ནི་སྟོ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་པ་ནི་གཉིས་
སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཚྱུང་བའི་རང་རིག་གི་
སྟོ་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་
ཡུགས་གཞན་དག་འདོད་ལ། འདིར་ནི་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་དང་བདེན་
གཉིས་ཅུ་འགྲུལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་རྣམ་
ཡན་གར་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པས། དེ་ཚྱུང་བའི་རང་རིག་གིས་མི་
འགྲུབ་ཀྱི། སྟོན་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་

ན། ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་ཡུལ་ཅན་
 ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་སྤྱང་བའི་དབང་
 གིས་དྲན་པ་དེ་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་འདྲའོ།¹³⁴ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་
 འགྲུབ་གྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་བརྟན་ཏེ།
 དེ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་
 བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ།¹³⁵ ཞེས་སྤྱོད་འཛིན་འགྲུབ་བྱེད་
 དང་རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སྤྱོད་འཛིན་རང་
 ཉིད་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཆད་མར་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། སྤྱོད་འཛིན་དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
 ཆད་མ་དང་སྤྱོད་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་པོ་གཞལ་བ་ན་སྤྱོད་འཛིན་ངེ་
 ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན།

སྤྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་པོ་གྲུབ་པ་ན་སྤྱོད་
 འཛིན་ཡང་རིག་པའམ་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱུ་འགྲེལ་ན་རང་རིག་དང་
 ཁྱད་མེད་རྒྱུ་འབྱུར་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེ་
 ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་ནི་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ་
 གཞལ་བས་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེས་སོང་བའི་ཕྱིར་

134 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༡ རྫོ་མྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

135 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ རྫོ་མྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་བྱུང་པར་
 འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་བྱུང་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེས་དེ་རིག་པ་དང་རྟོགས་
 པར་ཡང་འདོད་དགོས་སོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྡོ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཏུ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པས། དངོས་སྡོ་བ་རང་རིག་འདོད་པ་དག་འགག་པ་ན།
 ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་ཆུང་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མྱོང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་རྟོག་པས་ངེ་ཙམ་
 ཡིད་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་སོ་སོར་འཆར་རྒྱ་མེད་
 པས་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོགས་ནས་གཞོད་
 པ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ངེ་ལྟ་བུར་མཆུངས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་།¹³⁶ ཞེས་སྡོ་འཛིན་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་
 འགྲེལ་མི་བྱུང་ངོ་།།

དེས་ན། སྡོ་འཛིན་ཀྱིས་སྡོ་པོ་གཞལ་བ་ན་སྡོ་འཛིན་
 ཡང་འགྲུབ་ཅེས་པ་དང་སྡོ་འཛིན་དེ་ཉིད་སྡོ་འཛིན་འགྲུབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྡོ་འཛིན་ཀྱིས་སྡོ་པོ་དྲན་པའི་
 དྲན་ཤེས་འདེན་ཞིང་། དྲན་ཤེས་དེ་ཉིད་སྡོ་འཛིན་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཏུ་འཛིན་དགོས་སྟེ།

136 རྟོན་བླ་སྤྱུ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༤༩༦ དགའ་བྱང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

འོ་ན། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་འཛིན་
དྲན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་
དྲན་པ་ལས་སྔོན་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་བྱུང་པ་ཞིག་སྟེས་པ་
ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་
དངོས་སུ་དྲན་པའི་ཐོག་ནས་སྔོན་འཛིན་བྱགས་ལ་དྲན་པ་ཡིན་ནམ།
གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་དྲན་པ་གང་ཡིན། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རིགས་
པའི་གཞི་དེ་བྱེད་ཏེ་ཅང་མང་བས་མི་འཐད་པ་སྤྲོ་སྟམ།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་
དངོས་དང་སྔོན་འཛིན་བྱགས་ལ་དྲན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་
ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་དྲན་ནས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བྱགས་ལ་དྲན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་
འཇུག་སྟམ།

ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་
བྱིས་ལས། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དྲན་
ནས་སྔོན་འཛིན་བྱགས་ལ་དྲན་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
གཞན་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་སྟོང་བྱེད་
དེས་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་དྲན་པ་
སྟེ་བ་འཐད་ལ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན། སྔོན་འཛིན་བྱགས་

ལ་རྟོགས་པས། སྡོན་འཛིན་དྲན་པའི་ལག་རྒྱུས་འཛིན་རྒྱས་པས།
སྡོན་འཛིན་སྦྱང་བྱེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྦྱི་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །¹³⁷ ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན། སྡོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོན་
འཛིན་དྲན་པའི་ཚུལ་ཡང་། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་ཚུལ་དཔེར་བྲངས་ཏེ་བཤད་ན་
རྟོགས་སྟེ། །དེ་ལ་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་པས།
ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ།¹³⁸ ཞེས་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། དེ་སྦྱང་བ་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། སྡོན་པོ་གྲུབ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྡོན་འཛིན་དེ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡིན་ཏེ།¹³⁹ ཞེས་ཡུལ་དྲན་པའི་སྟོང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་
ཅན་དྲན་ཞེས་དང་། དྲན་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་
གོ་རུས་ལ།

དེ་བཞིན། ཕྱི་བས་ཐུགས་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དུག་
ཐུགས་པའི་དྲན་པ་དང་སྡོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྡོན་འཛིན་དྲན་པ་ཡིན་སྟོར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་

137 དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་ཐུག་ རྟོག་གྲངས་ ༡༦༡ ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

138 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྟོག་གྲངས་ ༡༩༡ ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

139 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྟོག་གྲངས་ ༡༩༡ ལྷ་ཆའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཀྲ་བཞེད་དེ། རྟོན་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཁོ་པོ་ནི་འདི་
 ལྟར་སྤྲེལ། རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་
 གྲུབ། རི་ལྟར་གྲུབ་ན་རྟོན་པོ་གཞལ་བའི་རྟོན་པས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་མི་
 སྤྲེལ། རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པོ་གཞལ་བའི་རྟོན་པས་ཀྱིས་ཆད་
 མ་གཞན་བརྒྱད་མི་དགོས་པར་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པོ་
 གཟུང་བ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་ལ། རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་རྟོན་པོ་གཟུང་བ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོན་པོ་མེད་
 པ་དང་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མེད་པ་གཉི་གའི་སྒྲོ་འདྲགས་བཅད་
 བས་སྒོ་ཁ་སྒྲོགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་
 པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས་དྲན་ཤེས་དེ་ཉིད་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ཆད་
 མ་ཡིན་ཁིང་། རིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པོ་དྲན་པ་ན་རྟོན་འཛིན་སྒོ་
 ཡུལ་དུ་སྤངས་ནས་དྲན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ངས་རྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྤྲུམ་
 དུ་རྟོན་འཛིན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲན་པ་ཡིན་པས་དྲན་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་རྟོན་པོ་དང་རྟོན་འཛིན་གཉི་ག་དྲན་པ་ཡིན་ལ།

དེས་ན་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་སྟོས་
 བས་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །¹⁴⁰ ཞེས་རྟོན་པོ་དྲན་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོན་པོ་
 དང་རྟོན་འཛིན་གཉི་ག་དྲན་པ་བཞེད་དོ།

ཡང་། དེ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་ཐུབ་མིན་བཟགས་དགོས་ཏེ། ཀུན་

140 རྟོན་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༤༩༩ དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ་ཐོས་བསམ་ནོར་
 མིང་གྲུ་ཆང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

རྫོང་ཡུལ་རུ་བྱེད་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་
 དྲན་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་རུ་བྱེད་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་
 དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་མི་དགོས་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་གོས་ཏེ།
 རྫོང་ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྫོང་ཉིད་དང་རྫོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་དྲན་ན་རྫོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་རུ་ཐལ་
 བའི་རྫོན་ཆོག་གསལ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ན་ཤིན་རུ་གསལ་བས་རྫོང་
 ཉིད་དྲན་པའི་སློ་ཡིས་རྫོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་དྲན་ཞེས་
 གྲུ་ན་རིག་པའི་འགྲོས་དང་འགལ་མིན་བརྟག་དགོས་པ་དང་། རྫོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་འགྲུབ་བྱེད་ཆོད་མར་གང་འཛོག་ཀྱང་
 བརྟག་པར་འཚལ།

དེས་ན། རྫོང་ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྫོང་ཉིད་དྲན་
 པའི་རྟོབས་ལས་རྫོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དྲན་པའི་སློ་
 ཟུར་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་དྲན་ཤེས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྫོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དྲན་པའི་སློ་ཟུར་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་
 དང་། ཡང་ན་དྲན་ཤེས་དེའི་རྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྫོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དྲན་པའི་སློ་ཟུར་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཅེས་སྒྲུ་དགོས་སྟུང་
 རྟེ། རྫོན་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འཕགས་པ་སློབ་པའི་
 རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 རྣམ་པར་བཅད་ཅུམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་
 ཀྱིས་གཞལ་གྱི། བདེན་མེད་ཡོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཡོད་པ་

གཉིས་གང་ཡང་གཞལ་བ་མ་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དེས་ཚོས་
 ཉིད་རྟོགས་པ་དྲན་པའི་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་དེས་ཚོས་
 ཉིད་གཞལ་བ་གྲུབ་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 རིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོས་ནས་རིག་ཤེས་དེ་ཡོད་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཡོད་
 པ་གཉི་ག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། རིག་ཤེས་དེ་ཡོད་པ་དང་ཚོས་ཉིད་
 ཡོད་པ་རིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཙ་ཤེའི་ནམ་བཤད་
 ཆེན་མོར། དེ་ལྟའང་བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་
 རིག་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་
 འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོ་
 སྟེང་རུས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཙོད་པས་རིག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོ་འདོགས་གཙོད་མོད་ཀྱང་རིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་
 མིན་ནོ། །¹⁴¹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། རོན་དམ་བདེན་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རོན་
 དམ་བདེན་པ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་མི་དྲན་
 ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རིགས་ལ་སྐྱར་ན་དྲན་ཞེས་སྒྲ་ན་ཡང་།
 དཔེར་ན། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་དྲན་
 པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་
 པ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་དྲན་ན་གང་ཟག་རྟག་

141 རྟོན་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༤༡༩ དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ་མོས་བསམ་ནོར་
 མིང་གྲུ་ཆང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥

གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་
མིན་ཡང་དབྱང་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བ་
གཏོང་ཚུལ་དང་རིགས་པ་སྒོ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅ་བའི་གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་སྟོན་
པོ་དྲན་པའི་སྟོབས་ལས་སྟོན་འཛིན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་ཏུ་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་པ་དྲན་པ་ལས་བྱུང་དྲན་པ་ལྟར་དང་། སྟོན་པོ་དྲན་
པ་ལས་སྟོན་པོ་ཡོད་པར་དྲན་པ་བཞིན་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་
མེད་བརྟགས་དགོས་སོ།

ཡིན་ན་ཡང་། སྟོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་གྱིས་སྟོན་འཛིན་
དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་དེའི་སྟོབས་ལས་གཞན་ཞིག་གིས་དྲན་ཚུལ་
བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དྲང་ངེས་ལས།
སྤར་དུག་ཞུགས་པའི་ཆོ་དུག་མ་ཐོང་ཡང་ཕྱིས་སྐྱགས་པ་དྲན་པ་
ཉིད་གྱིས་དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པ་བཞིན་ཏུ་སྤར་སྟོན་པོ་ཐོང་བའི་ཆོ་
སྟོན་འཛིན་མ་ཐོང་ཡང་། ཕྱིས་སྟོན་པོ་དྲན་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལུལ་
ཅན་སྟོན་འཛིན་དྲན་པའང་འཐད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། ¹⁴² ཞེས་
གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་སྟོད་འདུག་ནམ་བཤད་ལས།
སྟོན་པོ་དྲན་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོ་འཛིན་དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་

142 དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོའི་དགོངས་པ་རབ་
ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༥ རྫོ་མིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བར་དྲན་པའི་སྒོ་ཡིས་སྟོན་འཛིན་དྲན་
 པ་ལྟ་བུའང་གསུངས་ཏི། དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་ཅན་དྲན་པས་རང་
 རིག་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་སྟོན་པོ་སྟུང་
 བ་ན་སྟར་སྟོན་པོ་འདི་མཐོང་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བ་ལས་
 ཏི་འབྲེལ་བར་དྲན་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི།¹⁴³
 ཞེས་དང་། ཡང་། ལུང་དེའི་འཕྲོས་སུ་ཡུལ་དྲན་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་གྱི་
 མཐུས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡང་གསུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་སྟུང་
 དྲན་པ་ཉིད་གྱིས་སྟར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་སྟུང་ཡང་
 དྲན་པ་ནི་རྒྱགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་གྱི་མཐུས་སྟར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་
 སྟུང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲོ།¹⁴⁴ ཞེས་སོགས་གྱི་གསུངས་ལ་གཞིགས་
 བ་ཡུལ་ཅན་སྟོན་འཛིན་དེ་ཡུལ་སྟོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་
 ཉིད་གྱིས་དྲན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ཡུལ་སྟོན་པོ་དྲན་པའི་སྟོབས་
 ལས་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་གིས་དྲན་པ་ཡིན། ཡང་ན། ཡུལ་དྲན་ཅན་
 གྱིས་ཡུལ་ཅན་སྟོན་འཛིན་དྲན་མི་སྟབ་པར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་དྲན་པ་སོགས་བརྒྱད་ནས་དྲན་པ་དང་། ཡང་ན། ཡུལ་
 དྲན་པའི་མཐུས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སོགས་གང་ཡིན་དང་། དེ་དག་
 རང་པན་ཚུན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་མང་ངོ་། །

143 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་འཇུག་རྟོགས། རྟོག་
 བྱངས་ ༡༢༠ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

144 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་འཇུག་རྟོགས། རྟོག་
 བྱངས་ ༡༢༠ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡

ཡང་། ལུགས་འདིར་སྟོན་འཛིན་ནི་རང་རིག་གིས་མི་གྲུབ་
 པར་སྟོན་འཛིན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུང་བྱེད་མི་འདྲ་བ་དུ་
 མ་སྤང་སྟེ། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་
 སྟོན་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྟོ་
 འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ¹⁴⁵
 ཞེས་སྟོན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་འཛིན་རྟོགས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་
 དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཁོ་པོ་
 ནི་འདི་ལྟར་སྟེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་
 པར་གྲུབ། རི་ལྟར་གྲུབ་ན་སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་
 མི་སྤྲི། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཀྱང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། ¹⁴⁶ ཞེས་སྟོན་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིན་པར་གཞལ་བ་
 ལ་སྟོས་ནས་སྟོན་འཛིན་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དྲང་ངེས་ལས། སྟོན་འཛིན་
 མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་

145 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༩ རྫོ་མིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

146 རྟོན་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག་གངས་ ༩༡༩ དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་མོས་བསམ་ནོར་མིང་གྲ་
 ཚང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་ཚྱུགས་མཐུན་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དེས་ན་ཆོད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་
 མ་ལས་ལོགས་སུ་ཆོད་མ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཁས་ལེན་མི་
 དགོས་སོ། །¹⁴⁷ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ཀྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
 ཡོད་དེ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དང་། དེ་སྡོང་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དོན་མི་
 གཅིག་སྟེ། སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་དེ་རང་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་
 ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ཡང་། རང་སྡོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹⁴⁸ ཞེས་སྡོ་སྤང་
 དབང་ཤེས་དེ་སྡོ་སྤང་དབང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་
 གསུངས་འདུག

ཡང་། ལོག་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ལ་ལོག་ཤེས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་
 ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་ན་
 རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས་ཏེ། རུང་དཀར་མེར་
 འཛིན་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེ་ཉིད་རུང་དཀར་མེར་འཛིན་འགྲུབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མར་འཛིན་རིགས་པས་དེ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཡིན་

147 རུང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལོགས་བཤད་སྟིང་པོའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་བརྟན་བཅོས་སྒྲོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༡༤ གློ་གླིང་པར་ཟ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤

148 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལོགས་བཤད་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༡༡༡ མེར་བྱས་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤

པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་མོ།

དེས་ན། སྡོན་འཛིན་གྱིས་སྡོན་འཛིན་འགྲུབ་ཚུལ་དང་།
སྡོན་འཛིན་དེ་སྡོན་འཛིན་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་རྟོགས་བྱེད་གྱི་
ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་ཅི་ཞིག་ལ་འཇུག་མིན་བརྟག་
པར་འཆའ་ལོ།

གཉིས་པ། སྟོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པའི་དྲན་པ་སྤྲུལ་ནི།

སྟོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་
ཤེས་དྲན་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་སྡོན་འཛིན་དེ་
ཉིད་རང་དང་། དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྡོན་
གཉིས་སྣང་རུབ་པའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་མིན་ན། ཕྱིས་སུ་སྡོན་
འཛིན་དྲན་པ་ངེ་ལྟར་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དྲན་པ་གང་
ཡིན་ཐམས་ཅད་ཚུང་བ་སྡོན་སོང་གིས་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་ བྱོད་
གྱི་ལྷགས་ལ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་ཚུང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུང་
པ་ལ།

དེའི་ལན་དུ། སྟོད་འཇུག་ལས། གཞན་ཚུང་བ་དང་འབྲེལ་
བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྐང་པ་གཉིས་
གསུངས་པ་དང་དེའི་དོན་ནི། སྡོན་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་སྡོན་པོ་ཚུང་བ་ན་
སྤར་སྡོན་པོ་འདི་མཐོང་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་
བར་དྲན་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། སྤར་ཡུལ་ཅན་

མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱི་བའི་དུག་ཟུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་
 མ་མྱོང་ཡང་ཕྱིས་སུ་དུག་དྲན་པ་བཞིན། དཔེར་ན། དགུན་དུས་སུ་
 བྱི་བས་ལུས་ལ་ཟུགས་པ་ན་བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་ཟུགས་པ་མྱོང་
 གི་དུག་མ་མྱོང་། དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ན་ཟུགས་
 པའི་ཆོ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྟུང་དུ་དྲན་ཀྱང་སྤར་གྱི་ཆོ་དུག་
 མ་མྱོང་བ་བཞིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་
 གྱི་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་
 ནི། མྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་དྲན་
 པར་རི་ལྟར་འབྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཚུགས་སྤང་མའི་
 ལུགས་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་རོ། །

ཚུགས་སྤང་མའི་ཐལ་བ་དང་བསྐྱོག་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་
 ཁྲབ་པ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་པས། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་
 སྐྱེ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་
 བྱའི་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྒོས་མྱོང་བ་ན། ཡུལ་མྱོང་བའི་ཤེས་
 པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 ཡུལ་གཞན་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཏྲ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡུལ་
 མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ན། ཤེས་པ་སྤངས་ནས་དྲན་
 པ་མིན་གྱི། སྤར་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་

འབྲེལ་བ་ལས་ཏི་འབྲེལ་བར་དྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དགུན་གྱི་
 དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྒྱགས་པ་ན། བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱགས་
 པ་མྱོང་གི་དུག་མ་མྱོང་ངོ་། །དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱེ་ཐོས་པ་ན་
 རྒྱགས་པའི་ཆོ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྟེ་མ་དུ་དྲན་ཀྱང་། སྐར་གྱི་ཆོ་
 དུག་མ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །¹⁴⁹ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་པའི་ཆེན་བསོད་
 རམས་གཤམས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ལས། གཞུང་གཞན་སྤྱོད་འཇུག་
 ལས་གསུངས་པའི་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་
 རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཕྱིས་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དྲན་པའི་ཤེས་
 པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐར་གྱི་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་ཉིད་
 གྱིས་རང་ཉིད་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་དུ། གཞན་མྱོང་བ་དང་
 འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱུ་བ་མ་ངེས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུས་ངས་
 སྡོན་པོ་མཐོང་སྟེ་མ་དུ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་
 དྲན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྡོན་པོ་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་དྲན་
 པའི་ཕྱིར། བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །¹⁵⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ལུགས་ནི། སེམས་ཅམ་

149 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གངས་ ༡༩༡ རྫོ་སྤྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

150 དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༢༠ བོད་ཇ། རྫོ་སྤྱིང་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

པ་ན་རེ། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱས་ཕྱིས་དྲན་པའི་
ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་མྱོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དབུ་མ་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རྒྱས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱོད་མྱོང་བྱེད་
གྱི་རིག་པ་སྡོན་སོང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བྱི་བའི་རྒྱག་བཞིན།

འོ་ན། བྱི་བའི་རྒྱག་དེ་ཉིད་རྒྱས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མྱོང་
བ་སྡོན་སོང་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་དཔེར་འགྲོ་ཚུལ་ཅི་ཞེ་ན། དཔྱན་གྱི་
རྒྱས་སུ་བྱི་བས་ཡུས་ལ་སྐྱགས་པའི་ཆོལ་ན། བྱི་རྒྱག་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱགས་
པ་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱག་ཞུགས་པ་མ་རྟོགས་ལ། ཕྱིས་འབྲུག་སྐྱེ་བོས་པའི་
ཁྱེན་གྱིས་བྱི་རྒྱག་ལངས་པའི་སྐབས་ན་སྐྱགས་པའི་ཆོལ་རྒྱག་ཞུགས་
འདུག་སྟམ་ཏུ་དྲན་པ་བཞིན་དུ། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱས་སུ་
ཡུལ་སྡོན་པོ་མཐོང་ཡང་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་
ཉིད་མ་མྱོང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་སྡོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་པ་བྱུང་བ་ན་
ཡུལ་སྡོན་པོ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་དྲན་པ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དོན་སྟོར་ཚུལ་ཡོད་པ་ཡང་། རྗེའི་དབུ་མ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་བྱི་བས་སྐྱགས་པ་ནི་སྡོ་འཛིན་
གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་བཞིན་ལོ། །སྐྱགས་པ་དང་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་རྒྱག་
ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་
གྱི་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཆོལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བ་
ནི། སྐྱགས་པའི་ཆོལ་རྒྱག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིས་སྐྱགས་པ་དྲན་

པ་ནི་ཡུལ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྲར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་ནི། ཟུགས་
 པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྲར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་
 དང་འདྲའོ།¹⁵¹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཟེའི་སྤྱད་
 འཇུག་ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་
 གསུངས་སོ། །

འོན། སྡོ་འཛིན་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མྱོང་བ་སྡོན་དུ་འགོ་
 མི་དགོས་ན། དྲན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིས་སུ་ཡུལ་སྡོན་པོ་དྲན་
 པ་ན་སྡོན་པོ་དེ་ཉིད་སྡོ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་དྲན་པ་དང་སྡོ་འཛིན་
 དང་འབྲེལ་ནས་མ་གཏོགས་སྡོ་འཛིན་སྤངས་པ་དང་། སྡོ་འཛིན་
 དང་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐོག་ནས་སྡོན་པོ་དྲན་ཚུལ་མེད་པས། སྡོན་པོ་དེ་
 ཉིད་སྡོ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་འཕྲ་སྡོ་འཛིན་དང་འབྲེལ་ནས་དྲན་སྐབས་
 སྡོན་འཛིན་ཉིད་ཀྱང་དྲན་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཟེའི་སྤྱད་འཇུག་
 ནམ་བཤད་ལས། ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་
 རང་གིས་ཁོ་རང་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་ནི་ཟུགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མཐུས་སྲར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་
 རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོས་
 མཛད་པ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྤང་སྟེ་སྤྱད་འཇུག་གི་བཤད་པ་བྱེད་
 པ་ནམས་ཀྱིས་རི་བཞིན་དུ་མ་སྡོན་པ་འདྲའོ།¹⁵² ཞེས་གསུངས་སོ། །

151 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཐོག་གངས་ ༡༩༡ གློ་སྤྲིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦
 152 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་འཇུག་དོགས། ཐོག་
 གངས་ ༡༢༠ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡

གཞན་ཡང་། གཞུགས་སོགས་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་དང་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་འགྲུབ་བྱེད་རང་རིག་ལྟ་བུས་གྲུབ་མི་
 དགོས་པར་གཞུགས་སོགས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མིག་ཤེས་སོགས་གྲུབ་
 པ་དང་། མིག་ཤེས་སོགས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་བྱེད་ཟུར་པ་རང་རིག་ལྟ་བུ་ཞིག་
 མི་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ནི་པན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་སྟེ།
 དཔེར་ན། སར་རི་དང་ཚུར་རི་བཞིན་ཏེ། རྩོད་རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་
 རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་སྟོས་པར། བྲོད་ཀྱི་
 ཆད་མ་གྲུབ་འགྱུར་འདིར། གཞན་ལ་མི་སྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་གལ་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་
 གཞུགས་སོགས་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་
 རང་ལས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་ན་ནི། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་
 མ་སྟོས་པར་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་རྣམས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། བྲོད་ཀྱི་ལྷགས་འདིར་རྒྱ་
 རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་དངོས་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་དང་། རྗེའི་དབྱུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་
 ཀྱང་། དེ་ནས་ཆད་མ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཟུར་དུ་ཆད་མ་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མྱོང་
 བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་རང་

ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་
 གྲུབ་ཐུང་འདིར། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་འབྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཅམ་
 གྱིས་མི་ཚོག་པར་ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མ་འབྲུབ་པ་གཞན་དག་
 འདྲོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚད་མ་རབ་ཏུ་
 གྲུབ་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་འདྲོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྩ་རྒྱུན་གཞན་ལ་
 མ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་བཀག་པས་གཞལ་
 བྱ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་བྲགས་གྱིས་བསྟན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་སྡོམ་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འབྲུབ་ཀྱི།
 དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་ཚད་མས་འབྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་
 བྱི་སྡོམ་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་འབྲུབ་པོ། །¹⁵³ ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ཆོག་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འབྱུར་
 ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འབྱུར་ལ་གཞལ་
 བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འབྱུར་གྱི། ཚད་དང་གཞལ་བྱ་
 གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་
 ཅན་ནམ་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་གྱིས་
 ཕན་ཚུན་ཡོད་པར་འཛོག་ཅུས་པར་གསུངས་སོ། །

153 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྟོག་གུངས་ ༡༩༩ རྫོ་སྤྱིང་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦

དེ་བཞིན། བཤེས་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་
 གྱི་དོན་ལས། དེ་ལྟར་རང་རིག་བཀག་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྡོ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་དང་། སྡོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་
 གྲུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གྲུབ་ན་རང་
 རིག་བཀག་པ་དང་འགལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
 པའི་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་སྡོན་པོ་དང་། སྡོན་པོ་མི་རྟག་པར་
 གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་
 དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གཉིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས།
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མེད་པའི་ཕྱིར།¹⁵⁴ ཞེས་ཡུལ་ཅན་སོགས་
 འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མར་རང་རིག་ལྟ་བུར་མི་དགོས་པར་ཡུལ་འགྲུབ་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མས་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་
 པར་གསུངས་སོ། །

ཞོང་བུ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བུས་ཕྱིས་བྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དབུ་
 མ་འཇུག་པ་དང་སྟོད་འཇུག་ལས་གསུང་ཚུལ་ནི་གཙོ་བོ་དབུ་མ་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ཡུགས་གཞིར་བཞག་པའི་སྡོ་ནས་རང་རིག་མེད་
 ཀྱང་བྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རིག་འགོག་པ་ནི་དབུ་

154 དབུ་མའི་གྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྡོན་མེ། ཤོག་གངས་ ༡༢༡ བོད་ཇ། སྡོ་སྤྱིང་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་ལྟ་སོགས་
ཀྱིས་བཀག་པར་མ་ཟད་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལུན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་ཀྱང་ལྷང་རིགས་དུ་མའི་སློ་ནས་
རང་རིག་བཀག་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ཡང་།

འདིར་ཅུང་དཔུང་དགོས་རྒྱ་ཞིག་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལུན་འབྱེད་དང་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོ་གཉིས་ནི་མདོ་སྡེ་སྡོད་
པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དུས་མཉམས་ལུལ་ཅན་མིག་ཤེས་
སོགས་དྲན་པ་ནི་ཚུང་བས་གྲུབ་པས་དྲན་པ་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བྱས་
ནས་སྒྲི་ཚུལ་དང་སྡོ་འཛིན་སོགས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་གང་
འཛིག་སོགས་དཔུང་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་སྡོད་འཇུག་
གི་ལྷགས་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཀྱང་
ཁས་ལེན་ཞེས་བརྗོད་མི་རུང་སྟེ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཙུག་པོ་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱ་མོའི་
སློ་ནས་དྲན་པ་སྒྲི་ཚུལ་ཡིན་པ་གཞུང་དཔུང་ན་གསལ་བ་བཞིན་
ཡིན་པས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོས་གྲུབ་སྤྱ་མོ་ཞལ་གྱིས་
མི་བཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན།

ཡང་ན། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ལེགས་
བཤད་སྟིང་པོ་སོགས་ལས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་སུ་རང་
རིག་འགོག་སྐབས་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་དབུ་མ་སྟིང་པོ་དང་བདེན་

གཉིས་ཀྱི་ཡུང་རིགས་བཞོན་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་དགྲུས་
ན་གསལ་བས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ལ་སྤ་
རགས་ཡོད་མེད་བརྟགས་དགོས་འདུག

གལ་ཏེ་འགོག་ཚུལ་ལ་སྤ་རགས་མེད་ན་རང་རིག་མེད་
ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་སྤ་རགས་མེད་དགོས་པས་མདོ་སྤྱོད་
པའི་དབུ་མ་པས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཐལ་འབྱུང་བའི་འདྲོད་
ཚུལ་དང་གཅིག་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་ཀྱང་ཡུང་རིགས་དང་ཨེ་འགལ་སྟམ།

ཡང་། དབུ་མ་འབྱུག་པ་ལྟར་དུས་ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་
སྐྱེ་ཚུལ་ཡུལ་དྲན་པའི་སྒྲོས་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་དྲན་
ཚུལ་དང་། ཡང་ན་ཡུལ་དྲན་པའི་སྒྲོབས་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་
དང་། སྒྲོད་འབྱུག་ལྟར་ན་བྱི་དུག་གི་དཔའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་
ཞིག་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་འཛོག་
མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་མེད་ལ། དེ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པར་དགག་
བྱ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་ཁས་ལེན་དགོས་མིན་བརྟག་
དགོས་འདུག་གོ།

ཡང་། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཡུགས་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་
ཀྱང་། བཤད་སྟོལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་
མེད་དང་བཤད་སྟོལ་དེ་གཉིས་ཆོག་གི་སྟོས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་

ཡུལ་དྲན་པའི་སྒོ་ཡིས་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་རུ་དྲན་པའི་
སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་དྲན་ཚུལ་ཡིན་པ་ཁྱད་པར་མེད་འདུག་སྟེ་པས་
ལྷགས་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་
དཔྱད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ། ཞར་བྱང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྩལ་
བཞད་བ་ནི།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞིའི་ནང་ནས་རང་རིག་
བཞེད་མཁན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་གོང་རུ་ངེ་སྤྱད་
བཤད་པ་བཞིན་དང་། མི་བཞེད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་དབུ་མ་
པ་དང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་གཉིས་ལས་དབུ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་
པའི་རྩལ་མཆན་ལ་ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་རང་རིག་མེད་
ཀྱང་རུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྤྱོད་ཚུལ་གོང་རུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ།

འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྩལ་མཆན་ལ་
ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་རང་རིག་མེད་ཀྱང་རུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྤྱོད་
ཚུལ་སོགས་ལ་མདོ་ཙམ་དཔྱད་ན།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ནི་གཙོ་བོ་མདོན་པ་སྡེ་བརྟན་གྱི་རྩིས་སུ་
འབྲངས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱོད་བར་བྱེད་
པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་གྲས་ནས་དམའ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་བརྩི་དགོས་པའི་རྩལ་མཆན་ལའང་ལྷགས་འདིའི་ལྟ་བ་མཐར་

ཐུག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས་ལུང་གཙོ་
 བོར་འཛིན་པས་རིང་སྟམ། དེར་མ་ཟད་མདོ་སེམས་གཉིས་ལ་ལུང་
 རིགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་རེ་འབྲེད་ལ་བྱེ་བྲག་སྟུང་བར་མི་འབྲེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ལ་ཐུག་འདུག་སྟམ། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལུང་
 རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མི་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་རང་
 གི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས་
 ལུང་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལ་ཐུག་ཡོད་སྟམ་ཡང་དབྱེད་དོན་མ་ཐོབ་པས་བརྟག་པར་འཆོལ།

བྱེ་བྲག་སྟུང་བས་རང་རིག་གི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དག་ལས་རང་རིག་གི་
 རྟོན་རྒྱུང་ཟད་ཅམ་ཡང་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། གཞུང་དེ་དག་ལས་
 ཀྱང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་མེད་བཤད་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་
 བ། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་དགོས་པས་རང་རིག་མི་འདོད་
 པ་ཡིན།

འོ་ན། བྱེ་བྲག་སྟུང་བས་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་འདོད་ཚུལ་ངེ་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན།
 མིག་ཤེས་དེར་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་རྣམ་གང་ཡང་དངོས་སུ་
 འཆར་བར་མི་འདོད་དེ། མིག་དབང་ལ་འཆར་བའི་བུམ་པའི་འདྲ་
 རྣམ་ནི་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མིག་
 ཤེས་ལ་འཆར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་སུ་འཛོག་

མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྩ་ན་ཀ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་བྱམ་འཛིན་
 མིག་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འདོད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྩག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་རྩ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་
 བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་རྣང་བ་དོན་ཡོད་
 པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ¹⁵⁵ཞེས་རྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་
 རྣང་བ་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣང་བ་དོན་
 མ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པའི་འདྲ་རྣམ་ནི་རྣང་བ་དང་། དོན་ནི་བྱམ་པ་
 ལ་བཞག་ནས་བྱམ་པའི་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་མི་རྣང་བ་སྟེ་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མིག་ཤེས་སུ་མི་
 རྣང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྣང་བ་དོན་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ལ་བྱམ་
 པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མི་རྣང་བའི་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དང་། མདོར་ན། མིག་ཤེས་ལ་བྱམ་པའི་འདྲ་
 རྣམ་རྣང་བ་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བྱམ་པའི་འདྲ་རྣམ་ནི་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པས་དེ་རྣང་བའི་སྟོན་ནས་བྱམ་པའཛིན་མིག་ཤེས་སུ་འཛོག་
 མི་བྱབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་སྟུམ་པ་དང་། ཡང་ན་མིག་ཤེས་དང་
 བྱམ་པའི་བར་རྩ་མིག་དབང་གིས་ཆོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་སྟུམ་

155 ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཤོག་
 གངས་ ༡༡༦ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

ཡང་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པས་བྱེ་སྤྲུལ་བྱུང་འདྲིན་མིག་ཤེས་རྣམ་མེད་དུ་
འདྲོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་འདྲོད་ཚུལ་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་
དུང་ཡང་དཔྱད་པར་འཚལ།

ཡིན་ན་ཡང་། ལྷགས་འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པ་མཐོང་
བར་འདྲོད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱུང་སོགས་རྟེན་དབང་པོ་དང་འབྲུད་
ཅམ་གྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འདྲོད་དེ། རྟེན་དབང་
པོ་དང་མ་འབྲུད་པར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བར་
འདྲོད་ན་ནི། ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དབྱིབས་
སོགས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཐལ་བའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་
བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འདྲོད་དེ། གནས་དང་པོ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་
རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་
ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་
དང་། ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་
མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་
མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་
ནི་(སྤྱིབ་པ་ལ་) ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་
དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན། ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱིབ་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། ལོ་ཞེས་པ་བྱ་བ་ནི་མདོ་མེ་པས་དེ་སྒྲིག་པར་བྱེད་དེ། ¹⁵⁶ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པར་ནམ་པ་གང་ཡང་འཆར་བར་མི་འདོད་པས་གཟུང་ནམ་ཡང་མི་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་ནམ་ཡང་མི་འདོད་དེ། འཛིན་ནམ་ནི་གཟུང་ནམ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་གཟུང་བྱ་གཟུང་ནམ་མེད་པས་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་རིག་ནི་མྱོང་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་ཅིག་ལ་གོ་དགོས་པས་ལྷགས་འདིར་མྱོང་བྱ་གཟུང་ནམ་མེད་པས་དེ་ཉིད་མྱོང་བྱེད་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་རང་རིག་ཅེས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟད་གང་ཡང་མི་འདོད་དེ། བཤས་གྲུབ་ཇེ་འཕྲི་བཅུ་གྱི་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའང་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་པ་ནམ་མེད་ཏུ་ཁས་ལེན་པས་གཟུང་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱ་མེད་པའི་རང་རིག་དང་། མྱོང་བྱ་མེད་པའི་མྱོང་བྱེད་མི་འཐད་སྟམ་

156 ཆོས་མདོན་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མདོན་པའི་རྒྱན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཤོག་གངས་ ༩༩ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ།¹⁵⁷ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་། བྱེ་བྲག་སྤྲེལ་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྩུ་མཚན་
མཐར་ཐུག་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
སྒྲིལ་འདྲི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་སུ་ཆུག་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་རྩུ་མཚན་སྒྲིལ་འདྲི་དབང་ཤེས་
ལ་བཀོད་པ་ལྟར་འགོད་རྩུ་མེད་ཅིང་། བུམ་འཛིན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཆེན་ཡིད་དབང་ཡང་ཡིད་ཤེས་སུ་འདོད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་གྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཅན་ཞིག་གིས་མ་ཆོད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་རྣམས་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་ཆོག་སྟེ་མ་པ་དང་། མཛོན་པ་
ཟླེ་བདུན་སོགས་ལས་སྒྲིལ་འདྲི་དབང་ཤེས་རྣམ་མེད་ཡིན་སྟོར་ལས་
ཡིད་ཤེས་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་སྟོར་གྱི་གཞུང་ཞིག་མ་མཇུག་པས་
ཡིད་ཤེས་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་རྩུ་མཚན་མ་མཐོང་བས་
ཡིད་ཤེས་དེ་ཉིད་གཟུང་རྣམ་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པས་དེ་ཉིད་ཚུང་
བའི་འཛིན་རྣམ་ཞིག་ཀྱང་ཁས་སྤངས་རིག་སྟེ།

ཡང་ན། བྱེ་བྲག་སྤྲེལ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རྣམ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པས་དེ་ལྟར་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པའི་ཤེས་པ་
གཅིག་ཀྱང་མི་འདོད་པས་དེ་ཉམས་སུ་ཚུང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡང་
མི་འདོད་ཅེས་སྤྲེལ་དགོས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་རྣམས་རྣམ་མེད་ཡིན་པའི་

157 ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཟླེ་བདུན་གྱི་རྩུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ། བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༦ ཤོག་གཤངས་
༡༡༦ རྩོམ་པ་མ།

རྒྱ་མཚན་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཅི་ཞིག་སྤྲོ་ཡོད་མེད་དཔུང་དགོས་ཏེ།
གཟུགས་སོགས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་ཡིད་དབང་བརྒྱད་དགོས་
ཀྱང་ཡིད་དབང་ཡང་ཡིད་ཤེས་ལས་མ་འདས་སོ། །

ལུགས་འདིས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དེ་
ཙམ་ཞིག་ལས་དབྱ་མ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
དོན་དམ་ཏུ་རང་རིག་མི་འཐད་པ་དང་། བ་སྟངས་ཏུ་ཡང་བྱ་བྱེད་
ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་མི་འཐད་པ་དང་།
དཔེའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་མི་འཐད་པ་ལྟ་བུའི་ནམ་གཞག་གསལ་པོར་
བསྟན་པའི་གཞུང་ཞིག་མ་འཇལ་བས་ད་ཏུང་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་རང་
རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་དང་སེམས་
ཙམ་པས་རང་རིག་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་
ལན་ཅི་ཞིག་བཏབས་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དཔུང་དགོས་སོ། །

བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སེམས་གཉིས་
ཚྭ་གས་སྐར་དངོས་སུ་བརྒྱུད་ནས་གནོད་བྱེད་བཏང་བའི་གཞུང་
ཞིག་ཡོད་མེད་མ་འཇལ་ཡང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་
མཐོང་བ་མི་འདོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་བར་གནོད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་འང་བཏང་འདུག་སྟེ། མཛོད་གནས་བདུན་པ་ལས། ཀུན་
རྒྱུ་གཅིག་ཤུས་རང་ཚྭ་གས་ལས། །གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་
འབྱུང་། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྒྱུ་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་
མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བ་ལས་

རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མི་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་རང་
 ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་འབྲུག་པ་འགལ་བ་དང་། དེའི་དཔེར་
 རལ་གྱི་ཁི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱི་ཁི་སོ་མི་གཙོད་པ་གསུངས་པས་
 རང་རིག་འདོད་མཁན་སྟོགས་སྒྲར་བཟུང་ནས་གཞོད་བྱེད་བཏང་
 བ་དང་རང་རིག་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་བཏང་བ་ཡིན་མིན་ཡང་
 དབྱུང་པར་འཚལ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་
 བོས་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མི་རིག་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་འདིས་
 སྒྲ་སྟེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡུལ་དུ་དང་
 བོའང་འབྱུར་བས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 འབྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་
 ན་ཐོས་བྱང་ཁོ་ནའོ། །རང་ཉིད་ནི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་
 ཅན་ལ་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རལ་གྱིས་རང་
 ཉིད་མི་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ། །¹⁵⁸ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་དགེ་
 འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་བཤད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་
 པའི་ཤེས་པ་གཅིག་སྤུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་

158 ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་བྱན། ཤོག་གངས་ ༥༩༡
 སེར་བྱེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་རང་དང་རང་གི་ཚྭ་མ་པ་ན་ཡོད་པ་ལས་
གཞན་པའི་ཚྭ་མ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་
འགྱུར་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་དེ་ཡང་རིག་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོས་རང་དང་རང་གི་ཚྭ་མ་པ་ན་ཡོད་པ་མི་རིག་སྟེ། རང་
ཉིད་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་ཞིང་། རང་གི་ཚྭ་མ་པ་ན་ཡོད་པ་ཏེ་
ཅང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ¹⁵⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་ན་རྒྱས་
ཕྱིས་དུན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ལྷགས་འདིར་རྒྱས་ཕྱིས་ལྷལ་ཅན་དུན་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནི་
ཚྱང་བའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་པས་ཁས་ལེན་ཡང་། ལྷལ་དང་ལྷལ་ཅན་
དུན་པ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་ཚྱང་བ་སྒྲོན་སོང་དགོས་མིན་ཁ་གསལ་
སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག་མ་མཇུག་ཡང་། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
དེ་ཉིད་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་མཐོང་བ་དང་མཇུག་བ་ནི་
གོང་ཏུ་དྲངས་པའི་མཛོད་གནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་སོགས་ལས་ཤེས་
ལུས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་སེམས་ཅན་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་མིག་ཤེས་
ལྟ་བུའི་སྟངས་ཏུ་ཚྱང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ནས། ཚྱང་བ་ལ་རང་ཚྱང་
དང་གཞན་ཚྱང་གཉིས་ལས་གཞན་ཚྱང་གིས་གྲུབ་ན་ནི་ཐུག་མེད་ཏུ་

159 དམ་པའི་ཚྭ་མ་མཛོད་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྩམ་པར་བཤད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ཤོག་གངས་
༤༡༥ ལྷ་ཆའི་པར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤

ཐལ་བའི་གཞི་དབྱེད་བཟོད་པ་སོགས་ལ་བཏུས་ན་མིག་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་ཚུང་སྟེ་རང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་ཕྱིས་
སྟུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
སྟོ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་དཔོག་རྒྱས་ཤིང་། ཡོང་གི་མཛོད་གནས་བདུན་
པའི་རྩ་བའི་ལུང་སོགས་དང་གྲུང་བསྐྱིགས་ན་དེ་ལྟར་སྟོ་བ་མཁན་དེ་
བྱེད་བྱག་སྟོ་བ་ཡིན་ཞེས་སྟོ་བ་འདྲ་ཉེས་པ་ཆེས་ཆེར་མེད་པར་མངོན།

དེས་ན། བྱེད་བྱག་སྟོ་བས་རྒྱས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྟེ་བའི་ཚུང་བ་
ཙམ་སྟོན་རྒྱ་འགོ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུང་བ་ནི་རང་
ཚུང་ཡིན་པར་མི་འདོད་ཅིང་གཞན་ཚུང་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཚུང་
བྱེད་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་རིག་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་མི་འདོད་སྟེ།

དེ་ལྟ་བུའི་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྒྱས་ཕྱིས་དྲན་པ་
སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཚུང་བའམ་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གིས་ཡིན་པ་བྱེད་
བྱག་སྟོ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་། སྤར་གྱི་ཚུང་
བྱེད་དང་རྟོགས་བྱེད་གྱི་མཚན་གཞི་གང་འདྲི་མི་མཐུན་ཏེ། སེམས་
ཙམ་པས་རང་ཚུང་རང་རིག་རྒྱ་འགོ་ལ། བྱེད་བྱག་སྟོ་བ་ནི་གཞན་
ཚུང་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་འདོད་སྟེ།

བྱེད་བྱག་སྟོ་བས་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་མིག་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པས་རྟོགས་པར་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་མིག་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་ཚུང་གིས་གྲུབ་པ་གྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ན་སྤར་སེམས་ཙམ་པས་ཚུང་བ་ལ་རང་གིས་ཚུང་བ་དང་

གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ནི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་
 མི་གཙོ་བོ་ལེ་ཐལ་བ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐལ་བ་
 གཏོང་བའི་ཚུལ་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་རྒྱལ་སྤྱི་གསལ་བ་བཞིན་
 ཡིན་ཡང་། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་གཏོང་ཡུལ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བར་འཇུག་
 མིན་དང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་ཐལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ལན་ཅི་ཞིག་བཏབས་
 ཡོད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རིམ་བཞོན་པ་ཅན་མིན་པར་བྱེ་
 བྲག་སྤྱོད་བའི་གཞུང་ཁྲུངས་བཅན་དང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
 བཞེད་ཚུལ་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་ནས་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པར་འཚོལ།

གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་མིག་ཤེས་སྤྱོད་ཅིག་དང་པོ་དེ་མིག་
 ཤེས་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པས་མཇུག་བར་འདོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཞན་
 མྱོང་ཡིན་པ་དང་མྱོང་བར་ཁས་མི་ལེན་ན་དེའི་ལུགས་ལ་དུས་མིས་
 ཡུལ་ཅན་དུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཅི་ཞིག་སྤྱོད་མིན་ཡང་བརྟག་པར་
 འཚོལ།

ཡང་། ས་པའི་ཆོད་མ་རིགས་གཏོར་ལས། མངོན་སུམ་
 བཞི་པོ་མདོ་ལྷེའི་ལུགས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་གསུམ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས། ཞེས་
 དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རང་རིག་མི་
 འདོད་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། ¹⁶⁰ ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་རང་རིག་

160 ཆོད་མ་རིགས་པའི་གཏོར་གྱི་རང་འགྲེལ། ཤོག་གངས་ ༡༤༥ མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

མངོན་སུམ་མི་འདོད་པས་དེའི་ལུགས་ལ་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་
འདོད་སྐྱོར་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་
པོ་ཞིག་མཛུགས་བྱུང་བས་ལུགས་འདིར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་རང་རིག་
མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཅི་ཞིག་གསུངས་མིན་ཡང་དབྱེད་པར་
འཚལ།

ཡིན་ན་ཡང་། སྤྱི་འགྱུར་རྟིང་མའི་ལུགས་ལ་རྣམ་མེད་བྱེ་
བྲག་སྤྱོད་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་བཞེད་པའི་ཚུལ་ཀུན་མཁྱེན་མི་
པམ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཏེ། དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་བེམས་
པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བརྒྱུག་པ་རབ་དུ་སྦྱེ་བ་སྟེ། །བེམས་མིན་རང་
བཞིན་གང་ཡིན་པའི། །དེ་འདི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །གཅིག་ཕུ་
ཆ་མེད་རང་བཞིན་ལ། །གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མི་འཐད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་
རང་གིས་རིག་པ་ནི། །བྱུ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་མིན། །དེ་ཕྱིར་
འདི་ནི་ཤེས་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་པས་བདག་ཤེས་རུང་། །ཞེས་
སོགས་གྱི་དོན་འགྲེལ་སྐབས་རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བའི་ལུགས་ལ་
སེམས་ཅན་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་ཤེས་པ་
ཡིན་ན་རང་ཉིད་གྱི་དོ་པོ་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པའི་ཆ་
ནས་རང་རིག་འདོད་སྐྱོར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
དབྱུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མ་དབྱེས་པའི་ཞལ་
ལུང་ལས། དེ་ལྟར་བེམས་པོ་མིན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལྟ་བུ་འདི་ནི་བདག་རང་ཉིད་ཤེས་པའམ་རང་རིག་རང་གསལ་ཞེས་

པ་ཡིན་ནོ།¹⁶¹ ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན། ཟ࿳་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་
སྐྱེས་པ་ལ་རང་རིག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེར་ཤེས་པ་ཡིན་
ན་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འཛིན་ནམ་ལ་རང་རིག་ཏུ་
བཞག་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་དེ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་
སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཙམ་ཞིག་
སྐབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་རིག་འཐད་པ་ལ་གཞོད་
པ་གང་ཡང་མི་འབབ་སྟེ།¹⁶² ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་
གང་ཤེས་བྱའི་ནམ་པ་ཉམས་སུ་ཟ࿳་བ་ངོ་ཙག་ཐམས་ཅད་ཟ࿳་བ་
གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས། ཐ་སྟངས་དུ་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐའ་
དག་ཉམས་སུ་ཟ࿳་བར་འཐད་ཅིང་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཏུ་
བཏགས་པ་ཙམ་ལ་རང་རིག་པར་ཆེས་འཐད་དོ། །¹⁶³ ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

161 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༡༧༧
ལྷ་ཏུ་མཐོ་སྒོ་བ་རྒྱུད་མའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦

162 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༡༧༧
ལྷ་ཏུ་མཐོ་སྒོ་བ་རྒྱུད་མའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦

163 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ ༡༧༧
ལྷ་ཏུ་མཐོ་སྒོ་བ་རྒྱུད་མའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦

ཀུན་མཁྱེན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
 པར་གསུངས་པའི་རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྤྲེལ་བས་འདོད་པའི་རང་རིག་
 གི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤེལ་དང་། སེམས་ཅན་པས་
 འདོད་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་
 བོ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་རང་རིག་འདོད་ཅེས་གསུངས་འདུག་སྟུང་
 པ་དང་། དོན་གྱི་ཆ་དེ་ཅན་ཞིག་གི་རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་
 གཤམས་བྱེད་སྟུང་མོ། །

ཡིན་ན་ཡང་། མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་གྱི་
 བྱབ་མཐའ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱེ་བྲག་སྤྲེལ་བའི་སྐབས་སུ། ཤེས་པས་རང་
 མི་རིག་པ་མི་འཐད་དེ་རང་རྒྱད་གྱི་བདེ་སོགས་གསལ་པོར་གཞན་
 ལ་སྟོན་མེད་དུ་སྤྱོད་བ་འདི་ལ་ཐ་སྟོན་ཅན་དུ་རང་རིག་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཀུན་གྱང་མི་
 འཐད་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་ཀུན་རྒྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་།
 དབང་པོ་ལེན་པོ་ལ་ཡུལ་རིག་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ལ། ཤེས་པ་ལ་
 ཡུལ་སྤངས་གི་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་མེད་ན་ཡུལ་མི་སྤངས་བར་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པས་ཁེགས་སོ། །¹⁶⁴ ཞེས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་
 བའི་ཆ་ནས་རང་རིག་དུ་འདོད་པར་མ་ཟད་མདོ་སེམས་ལྟར་ཤེས་
 པ་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རིག་པའི་ཆ་ནས་རང་རིག་འདོད་པ་ལྟ་
 བྱའང་གསུངས་འདུག།

164 ཡིད་བཞིན་མཛོད་གྱི་བྱབ་མཐའ་བསྐྱེད་པ། ཤོག་གངས་ ༥༥ ལྷ་ཁ་མཐོ་སྒོ་བ་ལྟ་འཇུག་རྟེན་
 མའི་བདེ་དོན་ལྟ་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཡང་། ལུང་དེའི་གོང་དུ་འདི་ལྟར་ཡང་གསུངས་འདུག དེ་
 ཉིད་ལས། ཤེས་པས་རང་དང་ཡུལ་མི་རིགས་པ་ནི། རང་གིས་རང་
 རིག་པར་མི་རུང་སྟེ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་
 དང་བཅས་པས་དབང་པོས་ཡུལ་རྗེན་གཅེར་དུ་རིག་གི་ཤེས་པ་
 ཤེལ་གོང་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་མེད་པས་དེར་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ། ¹⁶⁵
 ཞེས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། གུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་མཛད་པའི་དམ་
 པའི་ཚོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཞུང་དོན་རབ་དུ་གསལ་
 བའི་ཉི་མ་དང་། ཚོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་
 ངག་གི་ངོ་མཚར་གསུམ་ལྟར། རྗེ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས་མཛད་
 པའི་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་གས་
 སུ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་སྤྱིར་རང་རིག་འདོད་མིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་
 རིགས་སྒྲོས་པ་གང་ཞིག་གནང་ཡོད་མེད་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱེ་
 བྲག་སྐྱ་བས་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་འདོད་དགོས་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་
 རྒྱུངས་རྣམས་སྐབས་འདིར་སྟོན་དགོས་ཀྱང་དབྱང་ཚུམ་འདི་དཔར་
 སྐྱན་ལ་ཉེ་དབང་གིས་འབྲི་ཁོམ་མ་ལོངས་པ་དང་། དཔྱད་ལྡན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིས་སུ་སྟོན་པའི་རེ་བ་ཞུ།

165 ཡིད་བཞིན་མངོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟུས་པ། ཤོག་གངས་ ༣༥ ལྷ་ཁྱ་མཐོ་སྟོབ་ལྷ་འབྱུར་
 ཉིང་མའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

བཞི་པ་མཚུག་གི་དོན།

རང་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་དཔལ་མགོན་དམ་པ་ལོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་སྒྱུ་ཕྱིར་བརྟུ་གཅིག་པ་མཚོག་གིས་འཕགས་ཡུལ་གི་རྟིའི་བྲེས་པ་སྤྱ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་མཛད་ནས་མི་ལོ་ཁྱིལ་པོ་ཉེར་ལྷ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྟོའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཆོས་བརྒྱད་བཞིའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དག་ལས་ལྷུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་སྟོས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞི་ལས་རང་རིག་འདོད་མཁན་དང་མི་འདོད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་སོ་སོར་མ་འདྲིས་པར་བྱེ་སྟེ་རང་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྒྱམས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་ཆེད་དུ་བརྒྱམས་ཁུལ་བཅུས་ཀྱང་།

ད་དུང་། ཆོས་བརྒྱད་ཁག་གི་བཞེད་མཚམས་རྣམས་དེ་ལས་ཅུང་རྒྱས་པ་དང་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་ཡང་ཐུན་བྱ་ཞིག་སྟོན་འདོད་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་ལྟོགས་པ་དང་། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལས་བྱུང་བའི་རང་རིག་ལས་འཕྲོས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ཆོས་ཚུལ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པས་ངི་བཞིན་ཤིན་དུ་ནས་གོ་དཀའ་བས་བསྟན་བཅོས་འདིར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཉེས་ཆོགས་དུ་མ་ཡོད་ངེས་པས་སྤྱོད་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམ་པར་བཟོད་གསོལ།

དེ་ལྟར་གྲིས་པའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཕུང་པོའི་ཚླགས་ཅུང་ཟད་
མཆིས་པའི་དགེ་ཅ་ནམས་བདག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཆོ་རབས་ནས་
ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་མཆོན་ལྡན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མི་འབྲལ་
ཞིང་། རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུར་བསྡོར་བར་ལྷ།

ཞེས་རྩ་ཡུལ་གི་རྟེན་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གི་མཁན་
རབས་སོ་གཅིག་པ་ཨ་ལགས་རྗེ་སྤྱལ་ལྷོ་བཟང་ཕུན་ཚླགས་ཀྱི་སྤྱལ་
མིང་ཅམ་འཛིན་པ་ཨ་ལགས་རྗེ་སྤྱལ་ལྷོ་གྲོས་ཚོས་བཟང་གིས་བོད་
རབ་གནས་ས་བྱི་ལོའི་དུས་ཆེན་སུམ་འཛོམས་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་ ༡༥
ཉིན་འཕགས་ཡུལ་གི་རྟེན་བྱས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་རང་ཤག་ནས་མཇུག་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བསྐྱིས་སོ། །

སྤྱིས་པ།

རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཚོས་སྤྱི་རྒྱལ་ས་ཏུ།
རང་གཞན་རིག་ཕྱིར་ཟབ་རྒྱས་ལམ་བཟང་ནམས།
རང་གིས་ངི་བཞིན་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ཡིས།
རང་རིག་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ལྟར་ཐོབ་ཤོག། སྐར་མལྒ་ལོ། །

